

Årsrapport 2015 for Skatteetaten

Innhold

I.	Leders beretning	5
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	9
III.	Årets aktiviteter og resultater	17
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	45
V.	Vurdering av framtidssutsikter	57
VI.	Årsregnskap 2015	61

I. Leders beretning

2015 – et hektisk, men godt år

Skatteetaten har, i henhold til samfunnsoppdraget, sikret det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet i Norge i 2015. Samlet innbetaling av skatter og avgifter for Skatteetatens del i 2015 endte på 873 milliarder kroner. Dette er en nedgang på 113,8 milliarder kroner fra 2014. Nedgangen skyldes i hovedsak en reduksjon i proveny fra petroleumssektoren. Samlede utgifter i 2015 var omlag 5,5 milliarder kroner. For hver krone Stortinget investerte i Skatteetaten i 2015 fikk staten 163 kroner igjen. Forholdstallet har økt hvert år og skyldes for en stor del investeringer i teknologiske løsninger. IT-kostnadene utgjorde cirka 1,5 milliarder kroner av de totale utgiftene. Arbeidsstokken talte 6 420 medarbeidere etter innlemmelsen av Statens innkrevingsentral med 365 medarbeidere.

Hva har preget året 2015? Etter min vurdering kan året oppsummeres med begrepene utvikling, spenning, resultater, tillit og samarbeid.

Utvikling

Jeg tror alle i etaten kan skrive under på at det har vært et år preget av utvikling. Stikkord er teknologisk utvikling, strategisk utvikling og reformdrevet utvikling. Digitaliseringen av våre tjenester har gått videre, gjennom en omfattende mengde prosjekter av ulik størrelse. Ny felles ordning for innrapportering av ansettelses- og inntektsopplysninger fra arbeidsgivere og andre opplysningspliktige (a-ordningen) er et tverrsektorielt samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten og antas å spare arbeidsgivere for 600 millioner kroner årlig. Vi fikk en anerkjennelse for den måten vi driver en helhetlig og bærekraftig digitalisering på i etaten da vi i 2015 mottok en internasjonal pris for vår IT-arkitektur fra iCMG, et anerkjent, internasjonalt firma som leverer tjenester og rådgivning innenfor virksomhetsarkitektur til over 42 land.

Strategiene har møtt virkeligheten, ved at vi har definert konkrete styringssignaler for utvikling mot de strategiske målene. Ikke minst har 2015 vært året da regjeringens reform for en helhetlig skatte- og avgiftsforvaltning har truffet oss i hele sin bredde, med ulike faser og ulike typer oppgaver for de ulike delene av reformen. Statens innkrevingsentral ble en del av oss ved starten av året, og resultatutviklingen der er god på de fleste områdene. Samtidig la vi gjennom året grunnlaget for å overta ansvaret for motorvognavgifter, særavgifter og merverdiavgift ved import fra Tolletaten, gjennom blant annet faglig grensesnittsarbeid, avklaring av ressursfordeling, gode prosesser for overføring av medarbeidere og nødvendige endringer i IT-systemer. I tillegg arbeidet vi med å gi et godt faglig grunnlag for regjeringens ambisjon om å overføre den kommunale skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten samt å planlegge for en mulig overtakelse av skatteoppkrevingen fra kommunene.

Spenning

Det er nok også Stortingets behandling av skatteoppkreversaken i to omganger som må sies å ha vært det største spenningsmomentet for Skatteetatens del i 2015. En overføring av skatteoppkrevingen ville både utgjøre en omfattende endringsprosess for etaten og gi nye muligheter for synergier og sammenheng i en portefølje med enda større bredde. Stortinget behandlet regjeringens forslag om overføring av den kommunale skatteoppkrevingen til Skatteetaten, både ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2015 og av statsbudsjettet for 2016. Ved begge anledninger valgte Stortingets flertall å beholde ordningen med kommunal skatteoppkreving. På bakgrunn av disse avklaringene vil det være viktig å videreføre og utvikle samarbeidet mellom Skatteetaten og de kommunale skatteoppkreverne om vårt felles samfunnsoppdrag på skatte- og avgiftsområdet.

Resultater

Skatteetaten leverer i henhold til resultatkravene slik de er definert for de fire hovedmålene i 2015; skattene er blitt fastsatt riktig og til rett tid, skatter og avgifter er betalt til rett tid og innkrevd effektivt, folkeregisteret har høy kvalitet og brukerne har fått god service.

Vi har fokus på kvalitet og likebehandling i hele verdikjeden for å ivareta rettssikkerheten, enten det gjelder regelverksendringer, klagebehandling eller rettsaker. Gjennom året produserte etaten skattekort, selvangivelser og skatteoppgjør med den høyeste kvaliteten vi noen gang har målt. Den gode kvaliteten er knyttet til utstrakt bruk av tredjepartsopplysninger som i 2015 utgjorde over 52 millioner grunnlagsdata. Flere leverte oppgaver elektronisk, og for første gang ble selvangivelsen bare digitalt tilgjengelig for alle som tidligere hadde vært i kontakt med staten elektronisk. Dette bidro til at 36 prosent færre skattytere leverte på papir, og at 86 prosent av skattyterne fikk skatteoppgjøret sitt allerede i juni. Innbetalingen av skatter og avgifter var på 99,6 prosent av kravene.

Brukerne skal få god service. Selv om utviklingen også i år følger en positiv trend, og vi oppnår resultater over målkravene på enkelte områder, er det fortsatt områder hvor vi må jobbe ytterligere med å bedre servicenivået vårt.

Skatteetaten møter i hovedsak kravene på våre resultatområder, men det er to områder med særskilte utfordringer. Dette er merverdiavgift og folkeregisteret. I folkeregisteret er mange registrerte d-nummer tildelt uten en tilfredsstillende identitetskontroll. Registeret har behov for en gjennomgående modernisering, og etaten er bevilget midler for 2016 slik at vi kan starte det omfattende arbeidet. I forhold til merverdiavgift gjenstår det arbeid med å få en tilfredsstillende kvalitet på registeret. Blant annet arbeider vi med å forbedre kontrollen av registreringer. Etaten jobber også med å få mer effektiv kontroll av merverdiavgiftsoppgaver. I 2015 gjennomførte vi blant annet et pilotprosjekt, med gode resultater. Prosjektet brukte en prediktiv skåringsmodell for systematisk utvalg til oppgavekontroll. Det er også pågående arbeid med å identifisere kjennetegn på risiko for svindel med merverdiavgift.

Tillit

For å løse samfunnsoppdraget på en god måte er Skatteetaten avhengig av å ha en god tillit i befolkningen. Gjennom året har vi fått gode indikasjoner på at vi nyter denne tilliten.

Vi mottok IPSOS MMI sin omdømmepris for 2015 – i konkurranse med både offentlig og privat virksomhet i Norge. Prisen ble tildelt blant annet på bakgrunn av en jevn vekst i andel godt inntrykk av etaten i befolkningen gjennom det siste tiåret. Det er imidlertid viktig å huske på at omdømme og tillit bygges stein på stein og tar langt tid å bygge opp, men kan rives ned på kort tid. Vi skal være ydmyke og åpne for tilbakemeldinger og kritikk av vår virksomhet, som griper inn i mange menneskers liv. Vi skal være oss bevisst at et godt omdømme først og fremst avhenger av at vi gjennomfører samfunnsoppdraget vårt med god kvalitet, god effektivitet og høy etisk standard.

En annen og potensielt mer problematisk side av tilliten til Skatteetaten kom til uttrykk i forbindelse med årets selvangivelse. Den var den 102. i rekken, men den første i et nytt, heldigitalt format der 3,4 millioner brukere fikk kun en elektronisk selvangivelse. Med denne digitaliseringen fikk Skatteetaten også økt kunnskap om hvordan skattytere forholder seg til sin egen selvangivelse. Ved fristens utløp 30. april kunne vi se at det var 426 000 lønnstakere og pensjonister som faktisk ikke hadde åpnet – og ergo ikke sjekket – de forhåndsutfylte opplysningene. De kan ha gått glipp av fradrag de har krav på, kan risikere å bli overrasket med restskatt og sist, men ikke minst, de kan bli gjort ansvarlig for mangler og feil som banker og arbeidsgivere har forårsaket. Dette er en ny type utfordring vi må møte gjennom god veiledning og kommunikasjon. Vi skal ha høy tillit, men folk skal ikke stole blindt på oss.

Samarbeid

For å nå de strategiske målene for Skatteetaten de kommende årene er vi helt avhengig av et utvidet og styrket samarbeid i mange akser.

Når det gjelder forenkling for næringslivet, har vi sammen med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå implementert a-ordningen. Den digitale, månedlige rapporteringen erstatter fem ulike skjemaer. Implementeringen var vellykket takket være et omfattende arbeid fra et stort samarbeidsprosjekt. A-ordningen forvaltes av Skatteetaten ved Etatenes fellesforvaltning på vegne av de tre etatene. Vi jobber med å analysere effektene innen forenkling og kostnadsbesparelser.

For å bekjempe arbeidslivskriminalitet samarbeider Skatteetaten tett med andre etater, primært Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten og politiet. I 2015 ble det blant annet etablert felles enheter i Oslo, Bergen og Stavanger. Medarbeiderne sitter fysisk på samme sted, og etatene gjennomførte mange kontroller sammen. I 2015 har en vesentlig del av innsatsen, i underkant av 50 prosent, vært rettet mot bakmenn og uttaksledd. Et annet prioritert område er tettere samarbeid med de som ønsker å handle rett. For eksempel inngikk Skatteetaten avtaler med flere kommuner om å utveksle informasjon om selskaper som får kontrakter med dem. En tredje viktig samarbeidsakse på området er samarbeid for seriøsitet med næringen selv, eksempelvis innen bygg- og anlegg.

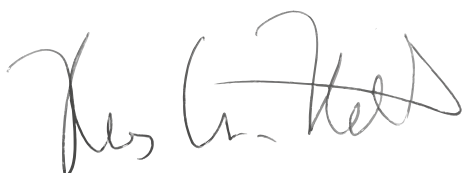
Vi har startet arbeidet med en forbedret identitetsforvaltning i Norge. Samtidig som vi gjennomfører moderniseringen av folkeregisteret, ser vi frem til viktige avklaringer og godt samarbeid om den helhetlige identitetsforvaltningen i Norge, på tvers av samfunnssektorene.

Det blir stadig flere personer og selskaper med internasjonale forhold. Denne utviklingen krever et tettere internasjonalt samarbeid om å utveksle informasjon og i samordne regelverk. I 2015 sendte Skatteetaten for første gang informasjon om amerikanske skattyteres finansielle informasjon til USA og mottok tilsvarende informasjon om nordmenn med kontoer i USA. I 2015 kom 384 personer frivillig til etaten med informasjon om formue og inntekt i utlandet, særlig fra USA, Sveits og Storbritannia. Det er en økning på 30 prosent fra 2014 da 295 personer kontaktet etaten. Skatteamnestiet bidro til at formuen frivillig ble økt med 7,8 milliarder kroner og inntekten med 189 millioner kroner i 2015. Ordningen har eksistert i mange tiår, men ble allment kjent i 2007, og siden da har omlag 50 milliarder kroner i formue og 2 milliarder i inntekt blitt frivillig rapportert. Skatteetaten har også bidratt i arbeidet som OECD gjør med å utforme løsninger for å sikre riktigere beskatning av multinasjonale selskaper. Tiltakene mot uthuling av skattegrunnlaget og overskuddsflytting (BEPS, Base Erosion and Profit Shifting) fikk klar støtte fra G20-landene i slutten av 2015, og de deltakende landene arbeider nå med implementeringen. I Norge har regjeringen foreslått å implementere flere av tiltakene som en del av skattereformen, mens noen tiltak allerede er vedtatt fra 2016.

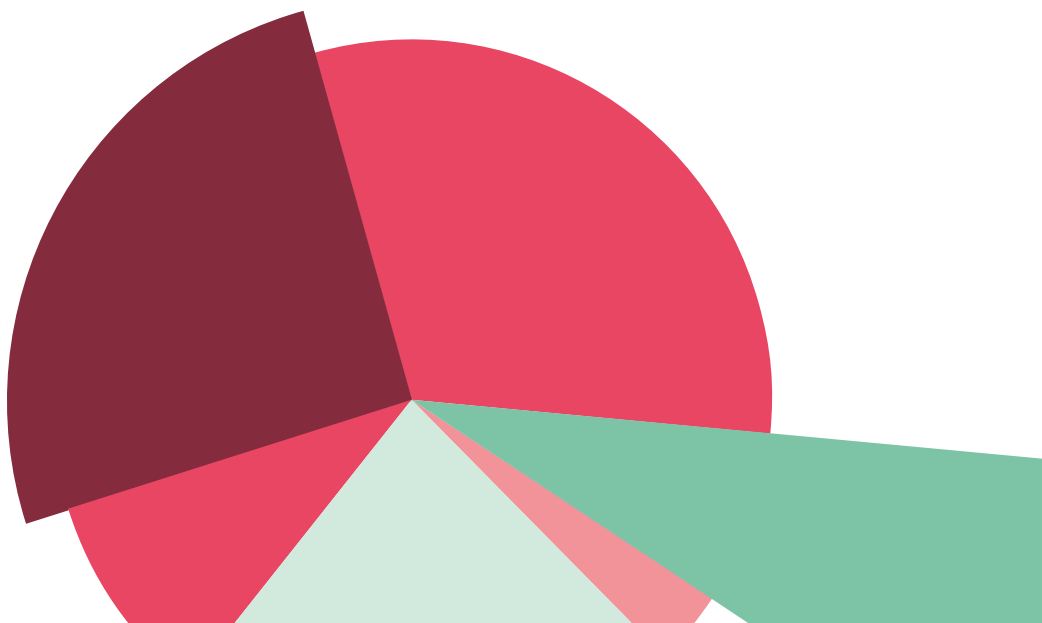
Nye utfordringer og muligheter

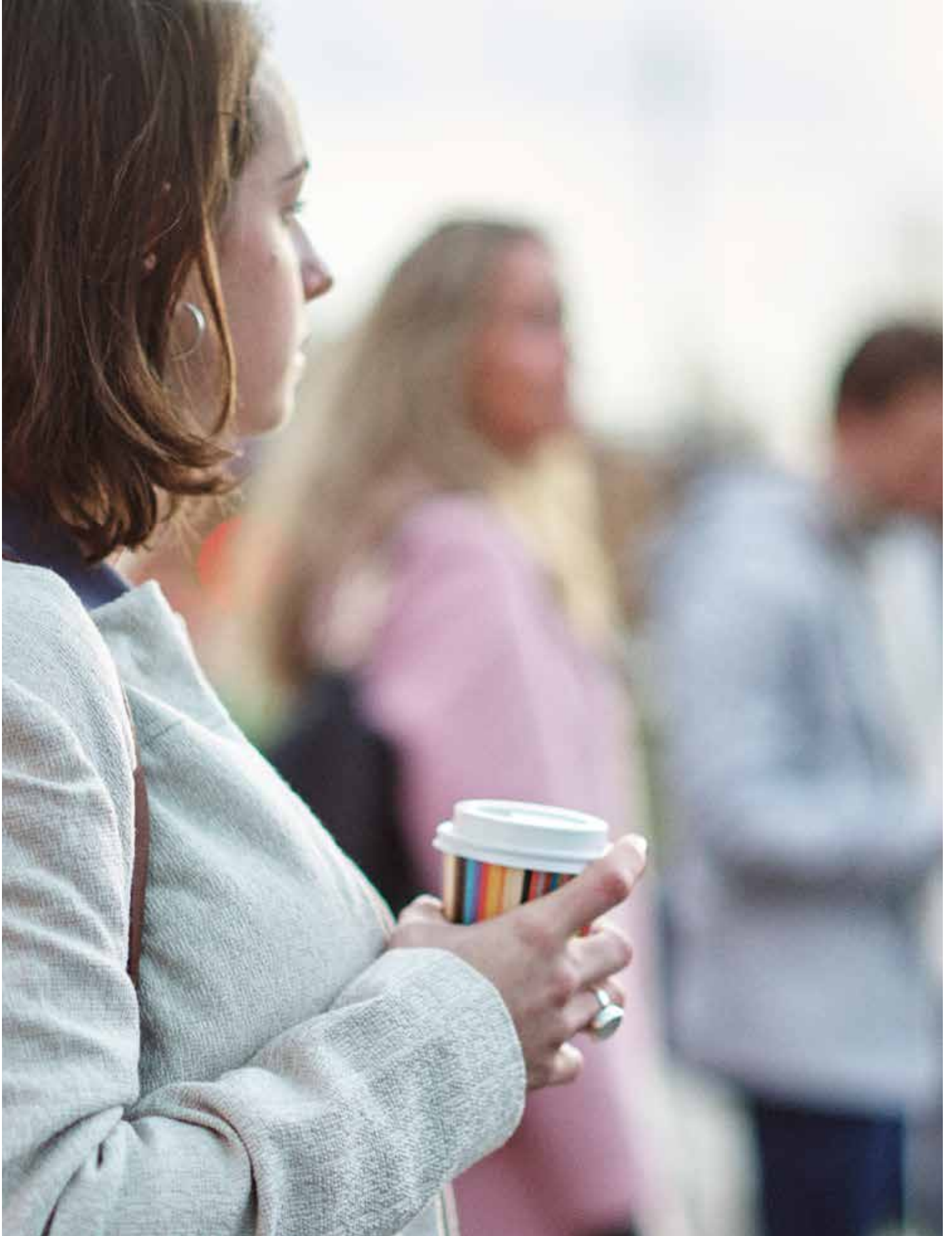
I skrivende stund har vi fått i oppdrag å utrede ny kontorstruktur og overordnet organisering av Skatteetaten. Dette oppdraget gir oss nye muligheter til å utvikle etaten videre, i en situasjon med ny og bredere portefølje, og en klar strategisk retning. Det er aldri en kjedelig dag i Skatteetaten!

Oslo, 2. mars 2016

Hans Christian Holte

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Skatteetatens samfunnsoppdrag

Skatteetatens virksomhet utgjør det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet. Etaten skal sikre at skatter, avgifter og andre krav blir riktig fastsatt og innbetalt, sørge for et oppdatert folkeregister og yte god service.

Skatteetatens visjon er «Et samfunn der alle vil gjøre opp for seg». I dette ligger en tro på at samfunnsborgerne ønsker å bidra til felleskapets finansiering dersom forutsetningene blir lagt til rette for dette. I arbeidet med å til rette legge for en god etterlevelse av regelverket for skatter og avgifter tar Skatteetaten i bruk et stort spekter av virkemiddel.

Samfunnet stiller en rekke krav til et godt skattesystem, herunder til proveny, rettssikkerhet, rettferdighet, likebehandling og effektivitet. Dette innebærer tilsvarende krav til Skatteetaten. Etaten skal være serviceorientert, legge vekt på korrekt og rask saksbehandling og gi god veiledning til alle grupper av skattytere.

Alle kommer i kontakt med vår etat. Vi skal møte brukerne slik at samhandlingen skaper tillit. Våre verdier skal prege vår atferd både internt og eksternt. Vi skal være profesjonelle i vårt arbeid, imøtekommende overfor skattytere og de som vi samarbeider med, og nytenkende i måten vi løser oppgavene på.

Finansdepartementet fastsetter årlige mål for Skatteetaten tildelingsbrevet til etaten. Skatteetatens fire hovedmål er:

- Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid
- Skatter og andre krav skal betales til rett tid og innkreves effektivt
- Folkeregisteret skal ha høy kvalitet
- Brukerne skal få god service

For å lykkes med å nå hovedmålene har Skatteetaten et nært og forpliktende samarbeid med både private og offentlige aktører i Norge. Innen offentlig sektor samarbeider vi med blant andre politiet, Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten og Utlendingsdirektoratet. Skatteetaten samarbeider også med en rekke interesseorganisasjoner. Siden 2011 har etaten samarbeidet med Norges Handelshøyskole, og fra 2012 har Skatteetaten bidratt til finansiering av skattesenteret ved høyskolen.

Skatteetaten samarbeider også med skattemyndighetene i de nordiske landene gjennom Nordisk Agenda. Vi deltar også i internasjonale organisasjoner som OECD og med en rekke andre internasjonale skatteorganisasjoner om drift og utvikling av skatteadministrasjonen.

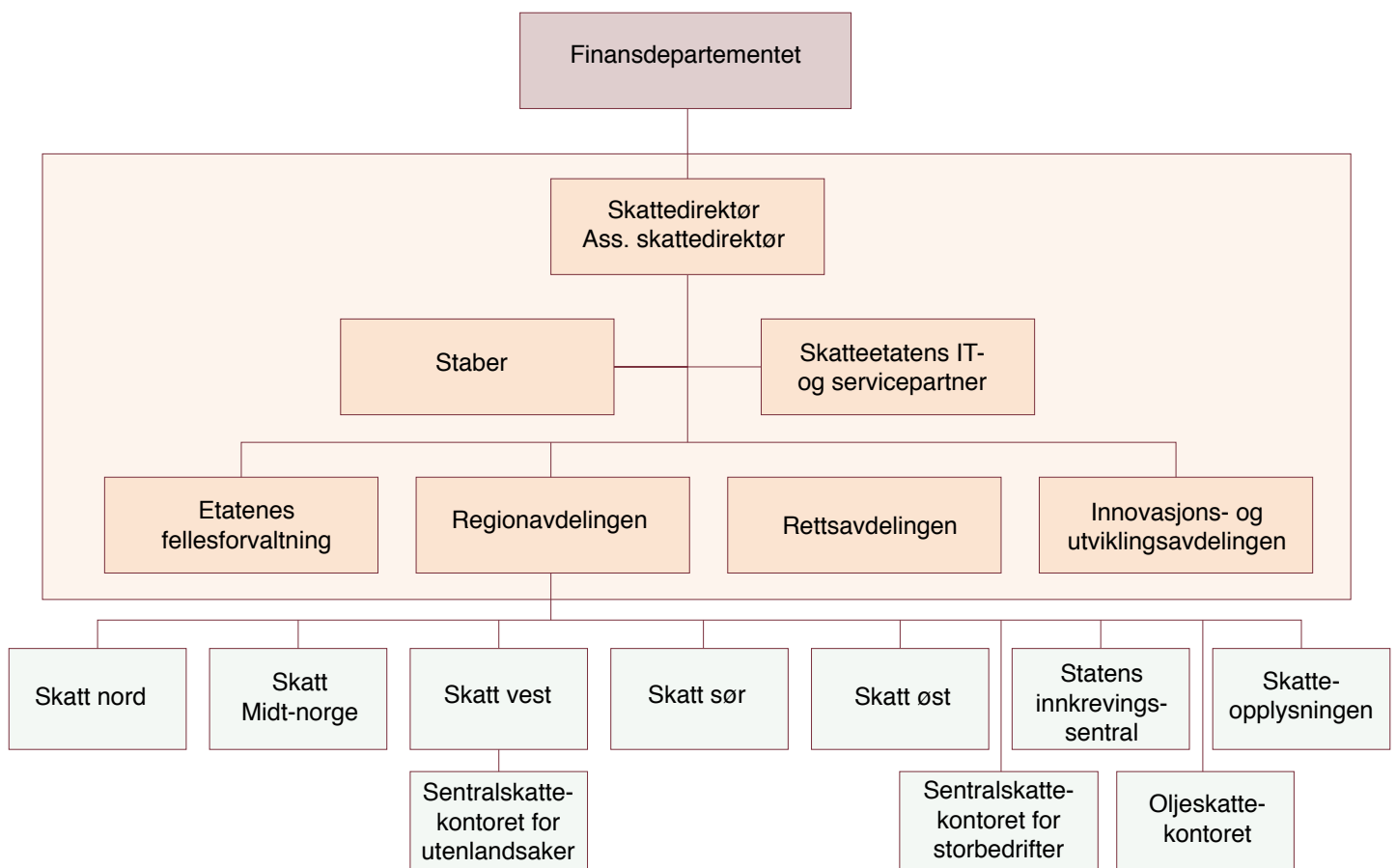
Skatteetatens organisering

Skatteetaten er et ordinært bruttobudsjettert statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet. Skattedirektoratet står for den faglige, strategiske og administrative ledelsen av etaten og ledes av en skattedirektør. Skatteetaten har fem regioner: Skatt nord, Skatt Midt-Norge, Skatt vest, Skatt sør og Skatt øst. I tillegg til de fem regionene inkluderer etaten Sentralskattekontoret for storbedrifter, Statens innkrevingsentral og Skatteopplysningen. Oljeskattekontoret er administrativt underlagt Skatteetaten, men er faglig styrt fra Finansdepartementet. Fra 1. september 2015 ble det etablert en ny forvaltningsenhet i Skattedirektoratet, Etatenes fellesforvaltning. Enheten skal forvalte tjenester som er et samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå. I første omgang gjelder dette a-ordningen.

Skatteetaten fører faglig tilsyn med de kommunale skatteoppkrevernes innkreving av fellesskatt og arbeidsgiveravgift.

Det er til sammen 105 skattekontor. Alle skattekontorene har en veiledningstjeneste som tar imot henvendelser på alle Skatteetatens oppgaveområder. Vi samarbeider også med politiet, Arbeidstilsynet, Utlendingsdirektoratet om servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Oslo, Stavanger, Kirkenes og, fra 2015, i Bergen.

Skatteetatens organisasjonskart med departementet som overordnet myndighet:

Skatteetaten har 6420 ansatte fordelt på 6306,7 årsverk per 31. desember 2015.

Skatteetaten - utvalgte hovedtall

Skattemanntallene og merverdiavgiftsregisteret er en viktig basis for Skatteetatens evne til å fastsette skattene riktig og til rett tid. Antallet skatte- og avgiftspliktige er stabilt fra i fjor. Det skyldes blant annet at arbeidsinnvandringen har flatet noe ut i 2015.

Tabellen under viser utviklingen i skattemanntallene og merverdiavgiftsregisteret.

	2015	2014	2013
Skattemantall for forskuddspliktige (personlige skattytere)	4 718 031	4 704 118	4 594 037
Skattemantall for etterskuddspliktige (upersonlige skattytere)	280 942	268 940	256 811
Merverdiavgiftsregisteret	355 140	351 553	348 357

Veksten i skattemanntallet for etterskuddspliktige og i merverdiavgiftsregisteret tilsvarer den naturlige årlige tilvekst i næringslivet. De næringsdrivende er en svært viktig informasjonskilde for riktig skattelegging, og over 52 millioner grunnlagsdata fra dem bidrar til god kvalitet, blant annet i selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister.

På grunnlag av selvangivelser, merverdiavgiftsoppgaver og oppgaver om arbeidsgiveravgift har Skatteetaten bidratt med skatter og avgifter i 2015 på i alt 873 milliarder kroner. Med merverdiavgift fastsatt av Tolletaten blir samlet proveny 1012,3 milliarder kroner, jf. tabellen under som viser det totale skatte- og merverdiavgiftsproveny i milliarder kroner, basert på de samlede skatte- og avgiftsregnskapene:

	2015	2014	2013
Personlige skattytere (kommune, fylke, stat og folketrygd samlet)	460,2	485,6	436,4
Upersonlige skattytere (kommune, fylke, stat og folketrygd samlet)	66,7	71,4	78,9
Avgift på arv og gaver	0,2	1,6	2,3
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	73,6	158,9	173,5
- Merverdiavgift	253,2	245,1	235,8
- Merverdiavgift fastsatt av Skatteetaten	114,1	114,1	112,1
- Merverdiavgift fastsatt av Tolletaten	139,1	131,0	123,7
Arbeidsgiveravgift	158,4	155,4	149,4
Totalt skatte- og merverdiavgiftsproveny	1 012,3	1 118,0	1 076,3

Tallgrunnlaget i tabellen over er endret fra tidligere år. Endringen er knyttet til Riksrevisjonens merknad om at oppsettet av skatte- og merverdiavgiftsproveny må basere seg på skatteregnskapene, mens vi fram til 2014 baserte oppstillingen på utliknet skatt. Tabellen viser nå totalt utlignet og fastsatt proveny i regnskapsåret for alle inntektsår for hver skatte- og avgiftsart. Innholdet i tabellen er oppdatert med nye tall for alle regnskapsår, og de enkelte årene er derfor sammenliknbare.

Samlet skatte- og avgiftsproveny er i 2015 redusert med 105,7 milliarder kroner sammenlignet med 2014. Proveny fra personlige og upersonlige skattytere viser en reduksjon på 30,1 milliarder kroner fra 2014. Reduksjonen skyldes at forskuddsskatt for personlige skattytere for 2015 ved en feil ble postert i desember 2014 istedenfor i januar 2015. Feilen gav en unormalt stor økning i proveny i 2014 og en tilsvarende nedgang i 2015.

Folkeregisteret

Skatteetaten har også ansvaret for et fullstendig og oppdatert folkeregister. Folkeregisteret har status som en nasjonal felleskomponent som innebærer at komponenter i IT-løsninger med størst gevinstpotensial sambrukes i flere IT-løsninger i offentlig sektor. Registeret omfatter nøkkelopplysninger om alle personer som er eller har vært bosatt i Norge.

	2015	2014	2013
Folkemengde 31. desember	5 214 289	5 165 802	5 109 056
Folketilvekst, absolutte tall	48 487	56 746	57 781
- Levendefødte i alt	60 679	59 084	58 995
- Døde i alt	42 043	40 394	41 282
- Innvandring	67 285	70 030	75 789
- Utvandring	37 434	31 875	35 716
Tildelte d-nummer	94 822	100 559	102 948
Øvrige endringer i Det sentrale folkeregister	1 830 023	1 408 241	1 738 949

Befolkningen i Norge har økt jevnt de siste tre årene. Utviklingen for folkeregisteret er stabil over tid, og Skatteetaten legger til grunn at dette vil fortsette også i årene som kommer.

Økningen i befolkningen fører med seg en økning i personopplysninger som skal endres. Dette går tydelig fram av økningen av øvrige endringer i folkeregisteret fra 2014 til 2015.

Personer med midlertidig tilknytning til landet skal registreres med d-nummer. Antallet har gått noe ned i 2015 og skyldes blant annet et betydelig redusert antall rekvisisjoner av d-nummer for utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold. Norge har i løpet av 2015 tatt imot over 30 000 asylsøkere. De kommer inn i befolkningsstatistikken først når det er rekvirert d-nummer for dem, men jf. pilotprosjekt ved asylmottakene i Råde og Storskog for å oppnå raskere og sikrere identitetskontroll under hovedmål 3.

Service

Skatteetatens fjerde hovedmål er god service på områder som informasjon og veiledning, saksbehandlingstider og digital kommunikasjon. Vi gjennomførte flere brukerundersøkelser i 2015, og i en undersøkelse var 65 400 av 72 500 respondenter godt eller meget godt fornøyd med kontakten med Skatteopplysningen. Interne målinger på kunnskapsnivået blant veilederne i Skatteopplysningen viser at andel rette svar innen de tre områdene med flest spørsmål, varierer mellom 90 og 94 prosent.

Direktoratet for forvaltning og IKT gjennomfører hvert år en uavhengig undersøkelse, den store innbyggerundersøkelsen. Den viser en positiv utvikling på samtlige områder innen Skatteetatens service, og innbyggerne har et godt inntrykk av Skatteetaten sammenlignet med andre offentlige tjenester. I undersøkelsen er Statens innkrevingsentral som innbyggerne har et delvis godt inntrykk av.

For nettbaserte løsninger mener innbyggerne at Skatteetaten.no er best blant de ni nettsidene som er med. Brukerne har derimot et delvis godt inntrykk av både Skatteetatens tjenester og de nettbaserte løsningene, og dermed har etaten fortsatt potensial for forbedringer i brukerservicen.

Regnskap

For å sikre at Skatteetaten er i stand til å håndtere sitt samfunnsoppdrag bevilger Stortinget hvert år over 5 milliarder kroner til etaten.

Tabellen under viser Skatteetatens totale regnskap i millioner kroner:

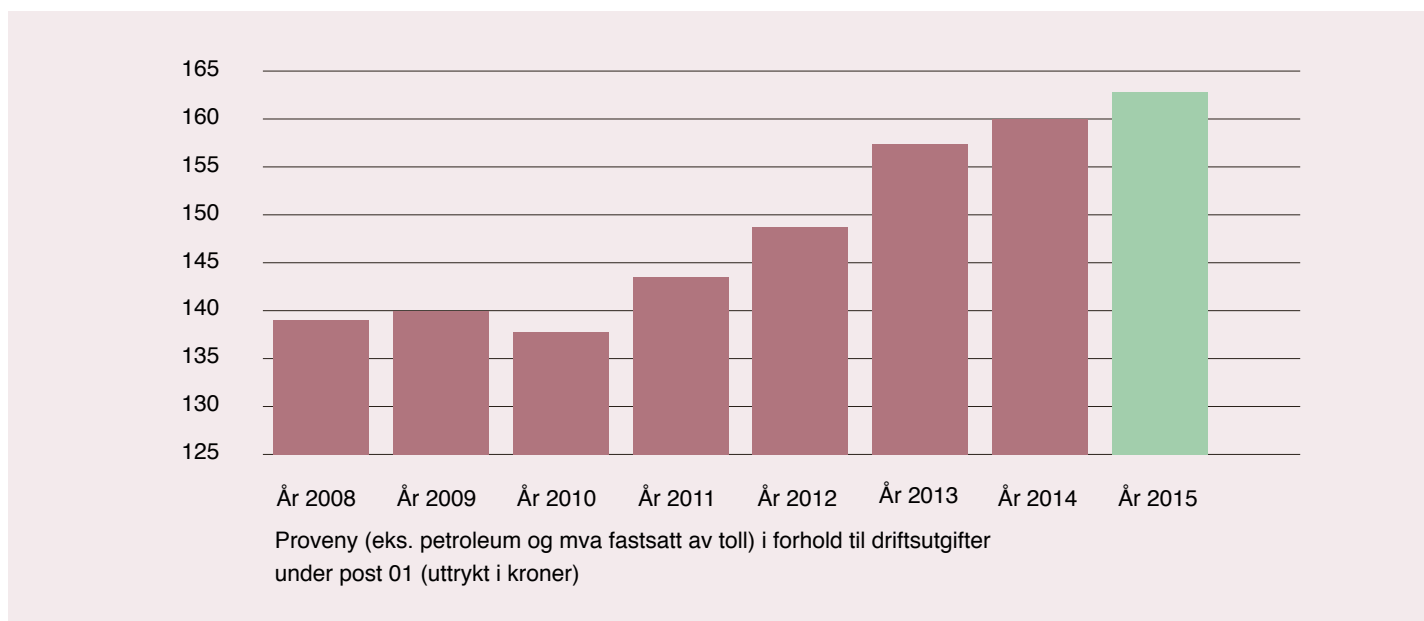
Post	Betegnelse	2015	2014	2013
01	Driftsutgifter	4 893	4 739	4 656
21	Spesielle driftsutgifter	160	176	136
22	Større IT-prosjekter, kan overføres	326	307	196
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	106	113	102
70	Tilskudd	3	3	4
SUM	Kap. 1618	5 482	5 338	5 094

Vi la om praksis i 2015 hvor vi nå viser regnskapet for de tre siste årene - ikke regnskap mot budsjett som i tidligere årsrapporter. Regnskapstall i årsrapporten for 2014 var oppgitt netto for post 01 (fratrasket refusjoner, inntekter og inntektskrav for å kunne vise mer-/mindreforbruk). Regnskapstallet for 2014 er derfor forskjellig fra fjorårets årsrapport med 141 millioner kroner. Årets tabell viser brutto for alle tre årene (ikke fratrukket inntekter, refusjoner og inntektskrav), og innholdet er derfor konsistent.

Etatens driftsutgifter føres i post 01. Økningen på post 01 fra 2014 til 2015 utgjør 154 millioner kroner og skyldes i hovedsak at Statens innkevingssentral ble innlemmet i etaten (275 millioner kroner) fra 1. januar 2015, mens posten er redusert på grunn av overgangen til nettoordningen for merverdiavgift (-148 millioner kroner). Øvrige større endringer skyldes pris- og lønnsjusteringer og nettoføring av refusjon foreldrepenger og sykepenger.

Post 21 omfatter i hovedsak utgifter til innkreving av merverdiavgift. Post 22 gjelder øremerkede midler til utviklingsprosjekter. Post 45 omfatter i hovedsak utgifter til større IT-utskiftninger og -investeringer. Post 70 gjelder tilskudd til skattesenteret ved Norges Handelshøyskole.

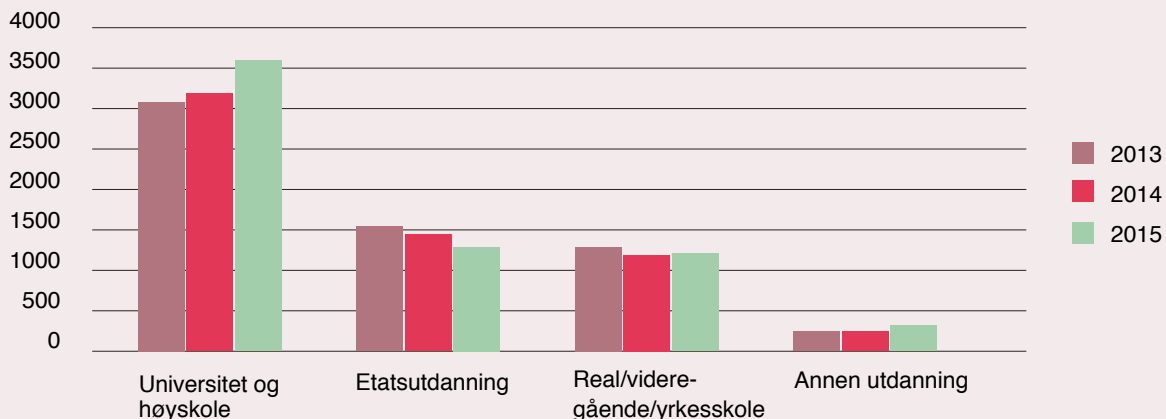
Skatteetaten har beregnet forholdet mellom samlet proveny og driftsutgiftene siden etaten ble omorganisert i 2008. I 2015 ble forutsetningene for beregningen endret så mye at 2015 blir nytt basisår for sammenligning. Forholdstallet for 2015 bygger på det faktiske skatteregnskapet og det faktiske driftsregnskapet (post 01). Søylene for serien 2008-2014 bygger på et annet tallgrunnlag og er derfor ikke direkte sammenliknbar med 2015.

Søylene for 2015 viser at hver krone brukt gir et proveny på 163 kroner, se *VI Årsregnskap 2015* for tallgrunnlaget og forutsetningene for tabellen som figuren bygger på.

Kompetanse

Skatteetaten er avhengig av både teknologiske og menneskelige ressurser. Utdanningsnivået sier noe om etatens evne til å møte endringene i samfunnet. Skatteetaten må hele tiden sørge for relevant kompetanse som styrker etatens evne til å løse nye utfordringer, og som bidrar til å sikre at samfunnsoppdraget blir løst på en god måte, både nå og i framtiden.

Grafen viser endringene i utdanningsbakgrunnen over tid. Den viser at stadig flere medarbeidere har utdanning fra universitet og høyskole. Fra og med 2015 utgjør de nå mer enn halvparten av arbeidsstyrken. Tradisjonelt har utdanninger som jurist og revisor dominert blant universitets- og høyskoleutdanninger i Skatteetaten. Juristene holder stand som den dominerende enkeltstående akademiske utdanningen i Skatteetaten med rundt 15 prosent av den totale bemanningen. Men økningen blant juristene er mindre enn for medarbeidere med annen universitets- og høyskoleutdanning som nå utgjør 35 prosent av alle ansatte. Medarbeidere med etatsutdanning og realskole mv. blir stadig færre, men utgjør fortsatt over 40 prosent av arbeidsstokken.

Innlemmingen av Statens innkrevingsentral fra 2015 førte til økning i alle gruppene unntatt etatsutdanning. Skatteetaten følger utviklingen for å sikre at utdanningsbakgrunn reflekterer etatens behov for kompetanse.

Sammenligning med nordiske skatteadministrasjoner

Sammenligninger av de nordiske skatteadministrasjonene viser at vi har mange likhetspunkter i oppbygning og organisering, men også en rekke forskjeller. I Norge og Sverige inngår for eksempel folkeregistreringsoppgaven og IT-området i skatteadministrasjonen. Årets rapport fra nordisk benchmarking presenterer perspektiver på landenes «Strategiske Outlook», holdnings- og tilfredshetsundersøkelser, digitaliseringsgrad og sammenligning av økonomiske nøkkeltall. Kostnader i alt inneholder alle oppgavene, som for eksempel toll i Danmark. Resultatene i tabellen under viser at Danmark har de høyeste kostnadene per skattyter når det gjelder hele skatteadministrasjonen. Siden 2009 er det utarbeidet en metode for å sammenligne det landene har til felles. Sammenlikningsgrunnlaget kalles Nordisk hus som kun beskriver oppgaver som er felles for alle fire administrasjonene. Der har Norge de høyeste kostnadene i alt og til IT.

Tallene i tabellen er korrigert for forskjeller i kjøpekraft.

Kostnader i alt (KKP ift. EU 18), EUR per skattyter

	Sverige	Norge	Finland	Danmark
Kostnader i alt, skatteadministrasjonen	87,03	85,93	66,03	100,98
- Herav IT-kostnader i alt, skatteadministrasjonen	14,51	26,75	15,80	17,98
Kostnader i alt, Nordisk Hus	77,41	77,78	66,03	64,86
- Herav IT-kostnader i alt, Nordisk Hus	12,91	24,22	15,80	11,55

Norges høye IT-kostnader må sees i sammenheng med digitaliseringsgraden. Sammenlikning av den skattyterrelaterte digitaliseringen viser at det på tvers av de nordiske landene generelt er høy digitaliseringsgrad, særlig for merverdiavgiftinnberetning og selvangivelser for lønnstakere og pensjonister. Norge utmerker seg ved å ha en høy digitaliseringsgrad på de utvalgte parameterne på tvers av både person og næring.

Digitalisering i de nordiske skatteadministrasjoner, prosent

	Sverige	Norge	Finland	Danmark
Selskapsskatt	18	90	67	38
Personlig inntektsskatt (lønnsmottagere, pensjonister)	79	91	47	98
Personlig inntektsskatt (selvstendige næringsdrivende)	27	85	29	86
Merverdiavgift	70	99	86	96
<i>Prosent av elektroniske innberetninger (2013)</i>				

III. Årets aktiviteter og resultater

Hovedmål 1: Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid

Skatteetaten leverer de store produksjonene av skattekort, selvangivelsen, likning og skatteoppgjør med god kvalitet og uten store avvik. Gjennomgående har etaten en god måloppnåelse i forhold til resultatkrav under hovedmål 1. Utviklingen er tilfredsstillende for de områdene hvor vi ikke fullt ut når fastsatte krav. Tjenestene våre har hatt god kvalitet, sikkerhet og tilgjengelighet gjennom året.

Merverdiavgiftsforvaltningen er en av Skatteetatens store produksjoner, og et område det er knyttet særskilte risikoer til blant annet på grunn av utbetalingsordningen, arbeidslivskriminalitet og identitetsforvaltning. En viktig forutsetning for at et merverdiavgiftssystem, basert på tillit til riktig selvdeklarasjon, skal være forsvarlig, er at merverdiavgiftsregisteret har høy kvalitet.

For 2015 leverer Skatteetaten i stor grad på gjeldende resultatkrav på fastsettingskontrollene, med unntak for gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll og andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder. Dette er områder der Skatteetaten arbeider kontinuerlig for å forbedre. Vi gjennomfører en rekke tiltak for å øke kompetansen, og vi ser skatt og merverdiavgift mer i sammenheng blant annet ved kontroller som utføres. Vi forventer å se resultater av dette forbedringsarbeidet over tid.

Videre jobber vi kontinuerlig for ytterligere å heve kvaliteten på avdekkingskontrollene. Skatteetaten videreutvikler sin kontrollmetodikk og legger i stadig større grad risikovurderinger og modeller til grunn for kontrollutvelgelse. Dette er et utviklingsarbeid som vi forventer effekt av på noe sikt.

Skatteetaten har også i 2015 satt i verk tiltak for å stimulere skattytere og oppgavegivere til å levere elektronisk. Det har resultert i at andelen elektronisk innleverte oppgaver totalt har økt.

Delmål 1.1: Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet

Resultater på delmål 1.1

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
1.1.1	Andel uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver	≤ 1,5%	0,43%	0,67%	0,89%
1.1.2	Kvaliteten på grunnlagsdata gitt ved avvik mellom grunnlagsdata og likning	≤ 6,6 %	6,06%	6,73%	6,58%
1.1.3	Andel rettidige selvangivelser fra selvstendige næringsdrivende	≥ 93,0 %	93,6 %	93,0 %	92,4 %
1.1.4	Andel rettidige selvangivelser fra upersonlige skattytere	≥ 90,0 %	89,4 %	91,3 %	89,2 %
1.1.5	Andel rettidige innkomne merverdiavgiftsoppgaver	≥ 92,0 %	91,3 %	91,4 %	90,9 %
1.1.6	Andel elektronisk leverte oppgaver	≥ 77,0 %	86,2 %	80,9 %	74,0 %
1.1.7	Andel selvangivelser produsert uten tekniske feil og mangler [ny]	≥ 97,0 %	99,0 %		

Skatteetaten når kravene for fem av de syv styringsparametere under delmål 1.1. For parametere som ligger til grunn for produksjon av selvangivelsen er måloppnåelsen god. De aller fleste selvangivelser blir produsert uten tekniske feil og mangler.

Næringsdrivende som er sent ute med å levere og betale oppgaver skaper merarbeid både for seg selv og for Skatteetaten. Prosjektet *Rettidig innlevering og betaling* har siden 2012 samlet inn informasjon om næringsdrivende som ikke leverer til rett tid, og hva som er årsakene til dette. Gjennom testing av tiltak som brev per post, via Altinn, SMS og telefon, og å måle effekter av dem, har vi også fått kunnskap om hva som fører til handling hos de næringsdrivende. Prosjektet står bak de mest omfattende effektmålingene i Skatteetatens historie, hvor det er testet 34 ulike tiltak på et utvalg av 61 000 skattepliktige og 8 700 avgiftspliktige næringsdrivende. På årets *International Behavioural Insight Conference* i London forklarte Skatteetaten hvordan vi, gjennom prosjektet *Rettidig innlevering og betaling*, har jobbet kunnskapsbasert for å få 13 000 flere næringsdrivende til å levere selvangivelsen til rett tid i år, og dermed nå resultatkravet på dette området.

1.1.1 Andel uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver

Kvaliteten på innrapporterte grunnlagsdata blir stadig bedre. Tett oppfølging av våre oppgavegivere har resultert i at andelen uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver er nede i 0,43 prosent. Dette har videre ført til færre feil og mangler i selvangivelsen og dermed et mer korrekt grunnlag for fastsetting.

1.1.2 Kvaliteten på grunnlagsdata gitt ved avvik mellom grunnlagsdata og likning

Resultatoppnåelsen på avviket mellom grunnlagsdata og likning har holdt seg stabil de siste årene og hadde en marginal forbedring i 2015. God oppfølging og veiledning av oppgavegivere og bedre kvalitetssikring av grunnlagsdata er de viktigste årsakene til den positive utviklingen.

1.1.3 Andel rettidige selvangivelser fra selvstendig næringsdrivende

Selvangivelser som blir levert for sent, eller ikke levert i det hele tatt, medfører mye merarbeid for Skatteetaten. Det er en økning i andelen av de personlige næringsdrivende som leverer i rett tid, og vi er nå 0,6 prosentpoeng over resultatkravet. Skatteetaten har i mange år jobbet med å motivere flere til å levere i rett tid. Også i 2015 har det vært fokus på dette arbeidet gjennom interne tiltak og gjennom internt samarbeid. Det er mange, ulike årsaker til at de næringsdrivende ikke leverer. I forbindelse med at det ble sendt en mild påminnelse før frist til de som leverte sent året før og en telefonkampanje mot de som ikke hadde levert per august, ble det avdekket at mange trodde de kunne benytte seg av leveringsfritak. Dette knytter seg gjerne til overgangen fra næringsdrivende til lønsmottaker. Andre årsaker som ble oppgitt var sykdom, økonomiske utfordringer, regnskapsfører og vanskeligheter med å bruke Altinn.

Vi vil i 2016 forbedre informasjonen til næringsdrivende om deres leveringsplikt allerede ved utsendelse av selvangivelsen, og når de går inn i Altinn. I tillegg vil vi i 2016 tilby en forenklet innrapportering for næringsdrivende med enkle skattemessige forhold ved ny innleveringsløsning, Næringsrapport Skatt.

1.1.6 Andel elektronisk leverte oppgaver

Skatteetaten har også i 2015 satt i verk nye tiltak for å stimulere skattytere og oppgavegivere til å levere elektronisk. Tiltakene har resultert i at andelen elektronisk innleverte oppgaver totalt har økt med over fem prosentpoeng fra 2014 til 2015. Den største økningen har vi hatt på lønnskalkyler og pensjonister som ikke benytter leveringsfritak, og elektroniske flyttemeldinger.

I årsrapporten for 2014 var det en feil i tallmaterialet for lønnskalkyler og pensjonister. Tallet som ble oppgitt var 72,8 prosent, men skulle vært 74,3 prosent. Det er rettet opp her, og tallet samsvarer dermed ikke med fjorårets rapport.

1.1.7 Andel selvangivelser produsert uten tekniske feil og mangler

Skatteetaten produserte 99 prosent av selvangivelsene uten tekniske feil og mangler i 2015. Tett oppfølging av våre oppgave- og opplysningspliktige er en av hovedårsakene til den gode kvaliteten. Det er også utviklet gode løsninger for behandling av grunnlagsdata og produksjon av selvangivelsen. For selvangivelsene som ble produsert med feil eller mangler, står mangelfull eller feil innrapporterte grunnlagsdata for nærmere 90 prosent av disse, mens de resterende feil er tekniske feil introdusert i våre systemer.

Vi har to avvik og begge gjelder levering av oppgaver til rett tid.

1.1.4 Andel rettidige selvangivelser fra upersonlige skattytere

Andelen upersonlige skattytere som leverte selvangivelsen innen fristen er noe lavere enn i fjor og 0,6 prosentpoeng under resultatkravet. Denne gruppen skattytere var også, som personlige næringsdrivende, omfattet av en mild påminnelse før frist og høstens telefonkampanje. De som vi fikk kontakt med, peker hovedsakelig på regnskapsfører eller revisor som årsak til manglende levering. Møter med og informasjon til regnskapsførere og revisorer er i den forbindelse tiltak som gir god effekt, og som vi vil fortsette med i 2016. Upersonlige skattytere med enkle skattemessige forhold vil også få tilbud om å benytte seg av forenklet innleveringsløsning, Næringsrapport Skatt, jf. omtale under punkt 1.1.3.

1.1.5 Andel rettidige merverdiavgiftsoppgaver

Andelen oppgaver levert til rett tid forholder seg relativt stabilt og marginalt under målkravet, til tross for at både regionene og direktoratet kontinuerlig gjennomfører forbedringstiltak. Vi antar at en av årsakene kan være at det er cirka 10 prosent gjennomstrømming i merverdiavgiftsregisteret hvert år fordi de nyregistrerte er noe overrepresentert med manglende levering. I november 2015 ble det implementert en skåringsmodell i alle regioner som segmenterer avgiftssubjektene etter sannsynlighet for levering, og de næringsdrivende behandles ut fra antatt oppfølgingsbehov. Både god registerkvalitet og løpende virksomhetsavklaringer er forutsetninger for å forbedre resultatet.

Delmål 1.2: Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet

Resultater delmål 1.2

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
1.2.1	Andel skatteoppgjør uten endring	≥ 98,0 %	98,3 %	98,2 %	98,2 %
1.2.2	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll	≥ 27 000	26 400	27 060	25 060
1.2.3	Andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder	≥ 80,0 %	77,5 %	78,3 %	78,5 %
1.2.4	Andel skjønnsfastsettelser av merverdiavgift fastsatt innen 80 dager etter forfall	≥ 90,0 %	94,3 %	92,9 %	92,0 %

Skatteetaten når to av fire krav under delmålet.

1.2.1 Andel skatteoppgjør uten endring

Andel skatteoppgjør uten endring indikerer i hvilken grad de innsamlede grunnlagsdataene holder god kvalitet. Få endringer utført av skattyter ved levering av selvangivelsen anses som en indikasjon på at disse dataene har hatt god kvalitet. Andel skatteoppgjør uten endringer har holdt seg stabilt de seneste årene med en marginal økning i 2015 sett opp mot de to foregående årene. En av årsakene til dette er at Skatteetaten har en mer aktiv oppfølging av oppgavegivere.

1.2.4 Andel skjønnsfastsettelser av merverdiavgift fastsatt innen 80 dager etter forfall

Saksbehandling av skjønnsfastsettelser har på grunn av endret arbeidsmetodikk hatt en positiv resultatutvikling de siste årene. Likevel er det en utfordring at det er så vidt mange manglende oppgaver som krever skjønnsvurderinger. Arbeid med skjønnsfastsettelse, eventuelt virksomhetsavklaringer, og behandling av oppgaver som kommer inn på et sent tidspunkt, er særdeles ressurskrevende. I tillegg følger mye arbeid med innkreving av skjønnsfastsatte beløp. Etaten arbeider kontinuerlig for å øke oppgaveinnleveringen.

Vi har to avvik:

1.2.2 Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll

Avviket er marginalt. Vi arbeider kontinuerlig med å sikre god kontrollutvelgelse. Pilotprosjektet *Systematisk utvalg til oppgavekontroll* jobber for å forbedre treff og avdekking ved bruk av prediktiv skåringsmodell. Dette er en modell utviklet av analyse- og fagmiljøet sammen. Den statistiske modellen er bygget opp rundt kjennetegn ved avgiftssubjektene og sier noe om sannsynlighet for feil i omsetningsoppgaven. Tredje versjon av piloten har vært i drift i tre regioner i 2015. Erfaringene med piloten er positive, og vi planlegger å ta i bruk modellen i hele landet i løpet av 2016.

1.2.3 Andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder

Det er en negativ trend på dette parameteret selv om avviket ikke er stort. Sakene er mer kompliserte, herunder vurdering av tilleggsavgift. Vi følger opp med hensyn til årsaker til avvik og mulige tiltak for å forbedre måloppnåelsen.

Delmål 1.3: Kontrollene skal ha et riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå

Resultater delmål 1.3

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
1.3.1	Andel virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko	≤ 21,0 %	21%	26%	21%
1.3.2	Gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll av næringsdrivende og selskaper	≥ 170 000	187 687	195 174	169 059
1.3.3	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll	≥ 65 000	98 090	86 424	61 354
1.3.4	Andel treff ved avdekkingskontroller	≥ 70,0 %	66,4 %	73,4 %	
1.3.5	Andel kontrollerte arbeidsgivere (arbeidsgiverkontroller - SKO)	≥ 5,0 %	4,6 %	4,9 %	4,4 %

Vi leverer i stor grad på resultatkravene og jobber stadig mer systematisk for å øke skattyternes etterlevelse. Arbeidet for å øke etterlevelsen innebærer bruk av alle etatsens virkemidler. Men resultatene av etterlevelsesarbeidet er utfordrende å måle. Oppfølgingen av arbeidet i 2015 har synliggjort behovet for mer kunnskap om sammenhenger, også effektiv og risikobasert bruk av kontrollvirkemidlet i etaten.

Skatteetaten når tre av fem krav under delmålet.

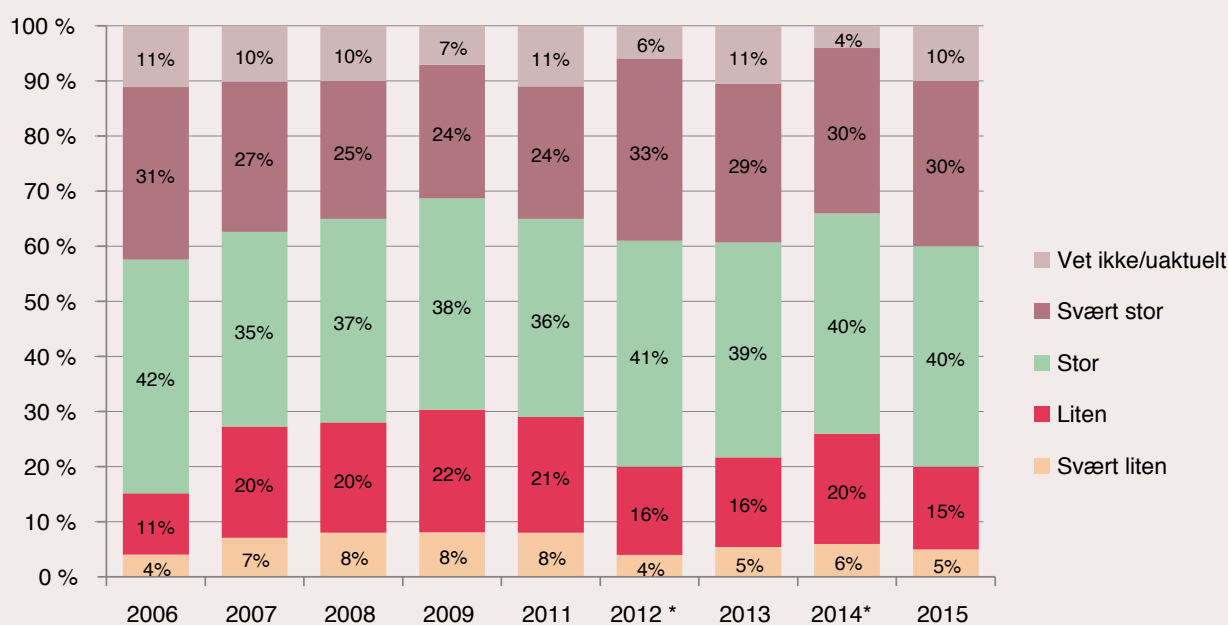
1.3.1 Andel virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko

Skatteetaten har over flere år, både i samarbeid med Næringslivets Sikkerhetsråd om spørreundersøkelsen KRISINO og gjennom egne undersøkelser, kartlagt opplevd oppdagelsesrisiko.

Både KRISINO og Skatteetatens undersøkelser fra 2012 og 2014 belyser opplevd oppdagelsesrisiko ved at et representativt utvalg i næringslivet stilles følgende spørsmål:

”Dersom en virksomhet i din bransje unnlater å rapportere inn alle skatter og avgifter, hvor stor sannsynlighet tror du det er for at skattemyndighetene vil oppdage dette?”

Opplevd oppdagelsessannsynlighet, KRISINO og Skatteetatens egne undersøkelser

* Skatteetatens undersøkelser, resultater er vektet for å sammenlikne med KRISINO

Resultatene gir et representativt bilde av opplevd oppdagelsessannsynlighet blant virksomheter som har ansatte. For å få et riktig sammenlikningsgrunnlag er resultatene fra Skatteetatens undersøkelser vektet for å justere for forskjeller mellom undersøkelsene.

Andelen som opplever liten eller svært liten oppdagelsessannsynlighet er på 20 prosent i 2015, noe som er på nivå med målinger i 2012 og 2013, og en reduksjon i forhold til 2014. I 2015 er andelen som mener sannsynligheten er stor eller svært stor på 70 prosent. Denne andelen har ikke endret seg fra 2014.

1.3.2 Gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll av næringsdrivende og selskaper

Kravet til gjennomsnittlig avdekket inntekt per kontroll var satt til 170 000 kroner. Resultatet for 2015 ble 187 687 kroner. Avdekkingen er over resultatkravet, men har gått noe ned siden 2014. Dette kan ha sammenheng med noe lavere treffprosent ved avdekkingskontroller.

1.3.3 Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll

Kravet til gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per kontroll var satt til 65 000 kroner for 2015.

Oppnådd resultat ble 98 090 kroner. Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per kontroll har økt med cirka 10.000 kroner fra i fjor. Økningen kan delvis forklares med økt kvalitet i utvelgelse av kontrollsaker, men er også betinget av variasjon i størrelse på enkeltsaker.

Vi har to avvik:

1.3.4 Andel treff ved avdekkingskontroller

Treffprosenten er under resultatkravet på 70 prosent og en tilbakegang fra 2014. De fleste driftsenhetene når kravet eller har et årsresultat tett oppunder kravet. Etaten har oppmerksomhet på arbeidet med kontrollutvelgelse, herunder tiltak for å øke kompetansen på området. Skattedirektoratet vil følge opp arbeidet med tanke på å bedre resultatet for 2016.

1.3.5 Andel kontrollerte arbeidsgivere (arbeidsgiverkontroller – SKO)

Andel kontrollerte arbeidsgivere samlet for hele landet er gått ned fra 4,9 prosent i 2014 til 4,6 prosent i 2015.

Det ble gjennomført 9 700 arbeidsgiverkontroller hos skatteoppkreverne i 2015. Av dette var 35,9 prosent avdekkingskontroller. Forslag til endring av grunnlag arbeidsgiveravgift etter kontroll gjennomført av skatteoppkreverne i 2015 utgjør cirka 760 millioner kroner. Forslag til endring av inntektsgrunnlaget utgjorde cirka 1,4 milliarder kroner.

Avdekkingskontrollene velges ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering. Skatteetatens målsetting for denne type kontroller er at treffprosenten skal være større enn 50 prosent. I 2015 var treffprosenten for avdekkingskontrollene 65 prosent.

Skatteoppkreverne gjennomførte 3 507 personallistekontroller i 2015. Noen av disse kontrollene var kombinert med oppfølgingskontroller eller avdekkingskontroller, og etaten når fortsatt ikke målkravet. Det er bekymringsfullt at andelen avdekkingskontroller er så lav, og dette vil være et av temaene som Skattedirektoratet vil følge opp gjennom sterkere faglig styring av skatteoppkreverne i 2016.

Antall og andel kontrollerte arbeidsgivere i de store byene. Resultater per 31. desember 2015

Store byer	Antall arbeidsgivere i kommunen	Andel av arbeidsgivere i landet	Andel kontrollerte arbeidsgivere
Oslo	33 504	16 %	5,2 %
Bergen	9 751	5 %	4,5 %
Trondheim	6 535	3 %	5,0 %
Stavanger - Antall arbeidsgivere i kontrollsamarbeidet	5 130	2 %	4,0 %
Kristiansand	3 669	2 %	5,5 %
Tromsø	2 737	1 %	2,5 %
Sum store byer	61 326	29 %	4,8 %
Totalt antall arbeidsgivere i landet	212 501		

Resultatene for de største byene viser at disse kommunene bidrar til et jevnt godt kontrollnivå i hele landet. Skattedirektoratet er tilfreds med at nivået holdes oppe i disse byene hvor en relativt stor andel av arbeidsgiverne er lokalisert.

Spesielle tiltak

Skatteunndragelser og annen økonomisk kriminalitet fører til en urettmessig og uønsket fordeling av samfunnets ressurser. Arbeidet med å redusere omfanget av skatteunndragelser er et av Skatteetatens viktigste innsatsområder. Kompleksiteten i sakene som avdekkes er økende, og dette skyldes blant annet mer bruk av informasjonsteknologi, tilslørende selskapsstrukturer, bruk av skatteparadis og kompliserte finansielle produkter. Skatteetaten bidrar også til å bekjempe andre typer økonomisk kriminalitet som korrupsjon, bestikkelser og hvitvasking.

Arbeid i departementsutvalget mot økonomisk kriminalitet (DEPØK)

Arbeidet med oppfølging av initiativ og tiltak fra DEPØK er omtalt i avsnittet om arbeidslivskriminalitet.

Samarbeid mot skattekriminalitet

For at etatens innsats mot skatte- og avgiftskriminalitet skal være effektiv, er vi avhengig av at politiet etterforsker og bringer alvorlig og organisert skatte- og avgiftskriminalitet til domstolene. Antall anmeldelser har i mange år ligget på mellom 300 og 400 i året. I 2014 oversendte vi 284 anmeldelser på grunnlag av kontrollvirksomheten, og i 2015 ble det sendt 240 anmeldelser etter kontroll. Til tross for at Skatteetaten anmelder færre saker, ser det ikke ut til at politiet klarer å øke andelen saker de etterforsker. Tvert i mot har andelen saker som henlegges økt de siste to årene. I 2014 og 2015 ble cirka 33 prosent av anmeldelsene fra Skatteetaten henlagt. For 2011- 2013 lå andelen på mellom 20 prosent og 25 prosent. Skatteetaten følger utviklingen nøye og er i jevnlig dialog med Politidirektoratet om kapasitet, og det har vært en særskilt oppfølging av situasjonen i Oslo politidistrikt.

Styrket innsats mot arbeidslivskriminalitet

1. Skatteetatens arbeid for å bekjempe arbeidslivskriminalitet

Skatteetaten har en aktørrettet innsats med tre løp: (1) bakmenn og uttaksledd skal settes ut av spill, (2) seriøse oppdragsgivere skal mobiliseres og bidra til å krympe handlingsrommet til de kriminelle og (3) utenlandske arbeidstakere og enkeltpersonforetak skal informeres slik at de kan handle rett, og det skal aksjoneres og være tilstrekkelig tilstedeværelse til at de føler opplevd oppdagelsesrisiko.

Den aktørrettede innretningen på satsningen mot arbeidslivskriminalitet er valgt ut ifra studier og erfaring om forhold som har positiv effekt på etterlevelsen. Det er et utstrakt tverretattlig samarbeid på området som blant annet omfatter økt kvalitet i registrene og bedre Identitetskontroll. Satsingen skal prioriteres og innrettes på bakgrunn av kunnskap og skal bidra til videreutvikling av kompetansen innen området.

2. Tiltak Skatteetaten er ansvarliggjort for i strategien fra Statsministerens kontor

Det er rapportert særskilt til Finansdepartementet på status vedrørende tiltak 4 - Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretnings-senter, tiltak 6 - Mer effektiv sanksjonering av lovbrudd innen økonomisk kriminalitet og tiltak 19 - Kartlegge omfanget av den svarte økonomien.

3. Tverretatlig samarbeid

Arbeids- og velferdsetaten, Arbeidstilsynet, politiet og Skatteetaten undertegnet 16. januar 2015 en felles tverretatlig handlingsplan for samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Handlingsplanen gjelder både de tre samlokaliserte enhetene som ble opprettet i februar i 2015 i Bergen, Stavanger og Oslo, og annet formalisert og uformalisert samarbeid.

4. Resultater og innsats i annen linje (utover det tverretatlige samarbeidet).

Den største delen av det tverretatlige samarbeidet skjer i linjen. I 2015 har Skatteetaten hatt en betydelig styrket innsats innen arbeidslivskriminalitet. Samlet sett har Skatteetaten brukt omkring 34 000 dagsverk eller rundt 146 årsverk. En vesentlig del av innsatsen, i underkant av 50 prosent, har i 2015 vært rettet mot bakmenn og uttaksledd.

5. Resultater for 2015 registret i merverdiavgiftssystemet

Etatens innsats mot arbeidslivskriminalitet bygger på variert virkemiddelbruk. Det skal gjennomføres en samlet vurdering av utvikling i arbeidslivskriminalitet over tid. 2015 vil være et nullpunkt for vurdering av utviklingen. Vi vil derfor begrense oss til å rapportere resultatene av kontrollaktiviteten i 2015. Kontrollaktiviteten knyttet til satsningen på arbeidskriminalitet har medført fastsatt merverdiavgift på 72 millioner, fastsatt inntekt på 242 millioner og et fastsatt grunnlag for arbeidsgiveravgift på 109 millioner kroner.

Det er tiltakene rettet mot de ulike aktørene som samlet vil ha en effekt på målet om å redusere arbeidslivskriminaliteten. Det er derfor ikke hensiktsmessig å måle effekter av de isolerte tiltakene uten å se på hvordan de samlet påvirker omfanget av arbeidslivskriminalitet. Systematisk kunnskapsbygging ved å bruke ulike kilder og metoder er nødvendig for å vurdere måloppnåelsen. Dette arbeidet er i gang, blant annet gjennom en analyseplan for arbeidslivskriminalitet og gjennom arbeidet med å utvikle og implementere nye parameter og indikatorer som understøtter det strategiske målet.

Fiskeriforvaltningens analysenettverk

Skatteetaten har deltatt i analysenettverket fra starten. Kompetanse fra ulike etater gjør det mulig å se verdikjeden i et større og tverrsektorielt perspektiv. Nettverket har gitt etaten økt kunnskap om de ulike ledd i kjeden fra havet til nasjonale og internasjonale markeder. Arbeidet i analysenettverket har styrket samarbeidet mellom de relevante etater, strategisk så vel som regionalt og lokalt.

Nettverkets kontaktgruppe har opprettet to permanente arbeidsgrupper. Den ene, sporingsgruppen, er ledet av Fiskeridirektoratet og har fokus på aktiviteter på havet. Hensikten med den andre gruppen, kriminalitetsforebyggingsgruppen, er å avdekke problemstillinger i næringen, også på enkeltsaksnivå. Deltakerne i gruppen representerer politiet, Tolletaten, Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Arbeidstilsynet og Skatteetaten, som leder kriminalitetsforebyggingsgruppen.

Merverdiavgiftsvindel

Det er relativt høy risiko for bruk av merverdiavgiftssystemet til svindel.

Forebygging gjøres best ved å ha god kvalitet på merverdiavgiftsregisteret. Her er det fortsatt stort behov for forbedring til tross for at det i 2015 har vært arbeidet med å identifisere kjennetegn som tilsier høy og lav risiko for unndragelser. Det er imidlertid utfordrende å sikre at alle som driver virksomhet faktisk blir registrert, og det er utfordrende å sikre at ingen blir registrert dersom hensikten er svindel, for eksempel med fiktive virksomheter og falske identiteter. I tillegg er det økt forståelse for at det er begrenset hva som kan avdekkes på registreringstidspunktet, hvilket medfører et stort behov for aktiv oppfølging av nyregistrerte virksomheter. Det er gjennomført endring og opplæring i hvordan man kan OBS-merke personer og virksomheter ut ifra risiko. Dette antas å øke treffsikkerheten ved senere oppgave- eller etterkontroll, eventuelt når vedkommende skal registrere seg på nytt med ny virksomhet.

Antall som er nektet registrering er økt, men det er ingen avmerking i merverdiavgiftssystemet som sier noe om årsak til nekting. Mange av nektelsene skyldes at etterspurt dokumentasjon ikke innsendes, for eksempel hvor saksbehandler ønsker verifisering av opplysninger. Det kan imidlertid ikke dokumenteres at manglende innsending skyldes potensiell svindel.

Flere av regionene har i forbindelse med satsingen mot arbeidslivskriminalitet gjennomført konkrete forbedringstiltak for å øke kvaliteten i merverdiavgiftsregisteret.

Personalliste

Det interne målet for 2015 var å gjennomføre 5 000 personallistekontroller. Resultatet viser at det samlet ble gjennomført 4 936 kontroller, hvor skatteoppkreverne sto for 71 prosent av kontrollene. Det ble ilagt gebyr i cirka 30 prosent av sakene.

Kontrollsatsingen fortsetter i 2016, med et antallskrav satt til 3 000 kontroller. I tillegg skal Skatteetaten gjennomføre personallistekontroll ved etterkontroller i bransjer som er omfattet av ordningen. Føringsene fra Skattedirektoratet er de samme som for 2015, hvor det blir understreket viktigheten av å ha en risikobasert tilnærming i kontrollutvelgelsen, og at man bruker opplysningen fra a-ordningen aktivt i kontrollene.

Skatteetaten skal avgi en evalueringsrapport på personallisteordningen til Finansdepartementet innen 1. oktober 2016.

Krav til kassasystemer

Skatteetaten har opprettet et prosjekt som skal ivareta innføringen av ordningen med nye krav til kassasystemer. Prosjektets hovedmål er å etablere en løsning slik at systemleverandører kan registrere produkterklærte kassasystem via Altinn, gjennomføre interne og eksterne innførings- og kommunikasjonsaktiviteter, utvikle arbeidsmetodikk for etterkontroll og tilpasse etatens fagsystemer til ordningen.

Internasjonalt arbeid

I tråd med samfunnsutviklingen, med økt globalisering og internasjonalisering av næringslivet, blir Skatteetatens arbeid i økende grad internasjonalt orientert. Skatteetaten behandler et økende antall saker innen internasjonal beskatning. Skatteetaten deltar aktivt i flere internasjonale fora for å påvirke, utveksle erfaringer og følge opp beslutninger tatt i styrende organer. Oppfølging av OECDs arbeid med BEPS og tilrettelegging for automatisk utveksling av finansopplysninger (Common Reporting Standard, CRS) har vært to viktige internasjonale tiltak i 2015.

Det er i 2015 utviklet en felles løsning for innsamling, distribusjon og behandling av skatteadministrative data. Løsningen er et samarbeid mellom OECD, Pengefondet, IOTA og CIAT. Skatteetaten har representert IOTA i samarbeidet. ISORA (International Survey on Revenue Authorities) vil lanseres i 2016 og gi grunnlag for effektiv sammenligning mellom over 100 skatteadministrasjoner.

Automatisk informasjonsutveksling med utlandet

En rekke finansielle aktører er som en følge av USAs lov Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) pålagt å gi opplysninger til Skatteetaten om finansielle aktiva (formuesopplysninger) for inntektsåret 2014 som tilhører amerikanske personer. Innsending av disse opplysningene fra finansnæringen har vært vellykket, og opplysningene er oversendt USA. Skatteetaten mottok kontoopplysninger fra USA høsten 2015.

CRS er et rammeverk for automatisk utveksling av kontoopplysninger mellom skattemyndigheter. Formålet er i likhet med FATCA å hindre skatteunndragelser i utlandet. Under CRS skal opplysningspliktige fra 1. januar 2016 fastslå hvor kontohavere og reelle rettighetshavere er skattemessig bosatt eller skattemessig hjemmehørende. Opplysninger for inntektsåret 2016 skal innrapporteres til Skatteetaten i 2017. Skatteetaten er i gang med nødvendige forberedelser for å kunne utveksle kontoopplysninger med cirka 50 jurisdiksjoner i 2017.

Områder med behov for særskilt innsats

Mer samlet behandling av skatt og merverdiavgift

Det har også i 2015 vært arbeidet med å styrke samhandlingen innenfor fastsetting av skatt og merverdiavgift. Samhandling utfordres av at det er ulike kompetansemiljøer og til dels forskjellige systemløsninger.

Ett identifisert område er å sikre at de som leverer selvangivelse som avgiftspliktige næringsdrivende, også er registrerte i merverdiavgiftsregisteret. Det jobbes videre med å sikre at de som er registrert i merverdiavgiftsregisteret også oppgir omsetningen på næringsoppgaven, og omvendt.

Det arbeides med fellestiltak for å oppnå full elektronisk innlevering av merverdiavgiftsoppgaver og selvangivelse for næringsdrivende.

Etaten arbeider med å bedre kvaliteten og effektiviteten i kontrollarbeidet ved at næringsdrivende som er både skatte- og avgiftspliktige kontrolleres samlet på begge områder. Det er imidlertid fortsatt et behov for ytterligere arbeid med samhandling da 60 prosent av avdekkingssakene ikke inneholder forslag om merverdiavgift.

Reduksjon av krav til rapportering fra næringslivet

A-ordningen ble innført fra 1. januar 2015.

En alternativ selvangivelse for næringsdrivende med ordinære skattemessige forhold (ELSA) er utviklet i løpet av 2015 slik at den kan tas i bruk ved rapporteringen for inntektsåret 2015.

Ny klagenemndsordning på skatteområdet

Arbeidet med å etablere en ny landsdekkende skatteklagenemnd startet opp i 2015. Sekretariatet for den nye skatteklagenemnda blir etablert i Stavanger og skal være operativt fra og med 1. juli 2016. Per 31. desember 2015 er prosjektet i rute.

Arbeid med internprisingsspørsmål

Skatteetaten har fortsatt sitt løpende arbeid med internprising i 2015 med kontroll og veiledning på området.

Med utgangspunkt i BEPS-rapporter har Skatteetaten bidratt til et bedre grunnlag for risikohåndtering. Forøvrig har Skatteetaten vært involvert i regelverksutviklingstiltak som skal bidra til at risikoen for urettmessig uthuling av det norske skattefundamentet reduseres.

Etaten har også vært involvert i oppfølgingen av rentebegrensningsreglene som ble innført fra inntektsåret 2014, og som anses som et risikodempende tiltak vedrørende konserninterne renter og tynn kapitalisering.

Utvexling av informasjon med andre stater

Det var en stor nedgang i antallet bistandsanmodninger sendt fra Norge i 2015. Vi er usikre på årsakene til dette. Når det gjelder mottatt bistandsanmodninger har det vært en stor økning i 2015. Skatteetaten svarte på så godt som alle anmodningene innen 90 dager. Det var en nedgang i antallet mottatte og sendte spontanopplysninger. En mulig årsak til dette er at det både nasjonalt og internasjonalt er et sterkt fokus på automatisk informasjonsutveksling.

Norge deltar i OECDs JITSIC-nettverk (Joint International Tax Shelter Information & Collaboration) hvor 30 land deltar. I tillegg til å utveksle informasjon omfatter JITSIC også risikovurdering og risikoreduserende tiltak, deling av kunnskap om bransjer og unndragelsesmetoder.

Multilateral Control (MLC) – plattformen er en viktig satsning under EUs program mot skatteunndragelser (The Fiscalis 2020 programme) hvor Norge blir invitert til kontrollsamarbeid ved behov. Norge har deltatt på 3 MLC-saker i 2015 og har vurdert flere saker til internasjonalt kontrollsamarbeid.

Ligningsbehandling av utvinningssekskapenes salg av tørrgass

Oljeskattekontoret har en kompetansegruppe for prising av tørrgass. Gruppen har ansvar for oppbygging av kontorets kompetanse på tørrgassmarkeder og har også ansvar for gjennomføring av ligningskontroll, endringssaker, klagebehandling og bindende forhåndsuttalelser vedrørende tørrgass.

Ved ligningen for inntektsåret 2014 ble det fattet fem ligningsvedtak for fire selskaper der om lag 331 millioner kroner ble tilbakeført (inntektsøkning). Fravikelsesbeløpet som knytter seg til påklagede punkter utgjør 69 millioner kroner.

Det ble i 2015 fattet endringsvedtak i seks saker knyttet til salg av tørrgass der inntekter på 310 millioner kroner ble tilbakeført for perioden 2002-13. Det er også flere andre endringssaker under arbeid. Det har i 2015 blitt avsagt fire kjennelser i Klagenemnda for petroleumsskatt knyttet til prising av tørrgass der inntekter på 292 millioner kroner har blitt tilbakeført for årene 2009-2013. Det foreligger i tillegg flere klagesaker til behandling. Samlet estimert verdi, som kan knyttes til uavklarte prisingssaker på tørrgass utgjør over 5 milliarder kroner for inntektsårene 2002-2014. Det arbeides også for tiden med flere MAP-saker som er meget ressurskrevende.

Den frivillige ordningen med bindende forhåndsuttalelser for verdsetting for skatteformål av oljeselskaperens salg av gass til beslektet selskap ble innført med virkning fra inntektsåret 2006. Kontoret har for tiden en søknad under behandling.

Petroleumsskatteloven er endret slik at selskapene nå ukrevet skal sende Oljeskattekontoret opplysninger om avtale- og salgsvilkår for naturgass. Skattedirektoratet og Oljeskattekontoret har i samarbeid utviklet en database for å holde oversikt over oljeselskaperens salg av gass. 27 selskaper har gjennomført kvartalsvise elektroniske innrapporteringer i 2015. Noen mindre selskaper har fått innvilget dispensasjon fra rapporteringsplikt. På bakgrunn av innrapporterte data fra selskapene har Olje- og energidepartementet fått oversendt predefinerte rapporter på aggregert nivå.

Regelverksutvikling

Ny skatteforvaltningslov

Skatteetaten har i 2015 bistått Finansdepartementet i arbeidet med lovproposisjon til ny skatteforvaltningslov som etter planen skal tre i kraft fra 1. januar 2017. Skatteetaten har utarbeidet utkast til samleforskrift i samarbeid med Tolletaten. Forslaget til samleforskrift med høringsnotat ble oversendt departementet i desember 2015.

Oppfølging av Scheel-utvalget

Skatteetaten avga høringsuttalelse til NOU 2014:13 *Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi*. Etaten har i 2015 utarbeidet ytterligere innspill knyttet til oppfølgingen av denne utredningen, herunder innspill til Meld. St. 4 (2015–2016) *Bedre skatt - En skattereform for omstilling og vekst*.

Oppfølging og videreutvikling av merverdiavgiftsregelverket

Skatteetaten har bistått Finansdepartementet i arbeidet med å vurdere en rekke endringer i merverdiavgiftsregelverket, blant annet knyttet til digital valuta (Bitcoin), representantordningen, uttak av næringsmidler til matsentraler og lignende, elektroniske nyhetstjenester, elektriske biler, kabotasjevirkosomhet i transportbransjen og refusjonsordningen for internasjonale organisasjoner.

Hovedmål 2: Skatter, avgifter og andre krav skal betales til rett tid, og innkreves effektivt

Innkrevningen ved skattekontorene og skatteoppkreverne er jevnt over meget god. Resultatene for de to største provenyordningene, skattetrekk og arbeidsgiveravgift for 2014, holder seg stabile med resultater for totalt innbetalt av sum krav per 31. desember 2015 med 99,9 prosent og 99,8 prosent. Det er verdt å merke seg at 99,7 prosent og 99,2 prosent av disse innbetalingene skjer frivillig, det vil si til forfall eller etter én purring. De forannevnte tallene er uforandret fra 2014. Vi mener den høye graden av etterlevelse for disse kravene i all hovedsak tilskrives selve innretningen av skattetrekkordningen.

Når det gjelder merverdiavgiften, har vi over de siste årene sett en nedgang i andelen aktiv restanse. Nye restanser er i all hovedsak knyttet til restanser i konkurs og restkravsinnfordring. Resultatet for innbetalt merverdiavgift av sum krav for avgiftsåret 2014 per 31. desember 2015 viser fortsatt et godt resultat og oppfyller målkravet for området.

Statens innkrevingsentral er fra 2015 del av Skatteetaten. Både når det gjelder innbetaling og innfordring er resultatene for innkrevingsentralens del av porteføljen i det vesentligste svært gode. For de seks parameterne for innkrevingsentralen er det to fastsatte krav som ikke nås.

Delmål 2.1: Forskuddet skal holde god kvalitet

Resultater delmål 2.1

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
2.1.1	Andel forskudd av utliknet skatt	98-102 %	101,9 %	103,4 %	102,6 %

Skatteetaten nådde resultatkravet i 2015. Årsaken til at resultatet svinger litt fra år til år er sammensatt da det er mange forhold som påvirker resultatet, for eksempel frivillig ekstratrekk som arbeidstaker eller pensjonsmottaker avtaler med sin arbeidsgiver eller pensjonsutbetaler, lovpålagt reduksjon av minstefradraget med 12 prosent ved beregningen av skattekortet, svingninger i økonomien og svingninger i rentenivået.

Delmål 2.2: Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid

Resultater delmål 2.2

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
2.2.1	Andel totalt innbetalt skatt, avgifter og andre krav av sum krav (Skatteetaten og SKO)	≥ 99,6 %	99,6 %	99,6 %	99,6 %
2.2.2	Andel innbetalt merverdiavgift av sum krav	≥ 99,4 %	99,4 %	99,4 %	99,4 %
2.2.3	Andel innbetalt restskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)	≥ 94,0 %	94,3 %	94,1 %	94,0 %
2.2.4	Andel innbetalt forskuddstrekk av sum krav (SKO)	≥ 99,9 %	99,9 %	99,9 %	99,9 %
2.2.5	Andel innbetalt forskuddsskatt for personlig skattytere av sum krav (SKO)	≥ 99,0 %	99,2 %	99,2 %	99,2 %
2.2.6	Andel innbetalt arbeidsgiveravgift av sum krav (SKO)	≥ 99,8 %	99,8 %	99,8 %	99,8 %
Innbetaling ved SI:					
2.2.7	Andel innbetalt avgifter av sum krav (SI) [ny i SKD]	≥ 47,0 %	48,7 %	48,1 %	46,9 %
2.2.8	Andel innbetalt bøter og straffekrav av sum krav (SI) [ny i SKD]	≥ 36,0 %	34,6 %	40,1 %	36,4 %
2.2.9	Andel innbetalt gebyrer av sum krav (SI) [ny i SKD]	≥ 61,0 %	64,8 %	64,0 %	60,7 %
2.2.10	Andel innbetalt av permanent overførte studielån av sum krav (SI) [ny i SKD]	≥ 8,5 %	9,2 %	10,6 %	8,4 %

Skatteetaten har nådd kravet for ni av de ti styringsparametere under delmål 2.2.

2.2.1 Andel totalt innkrevd skatt, avgifter og andre krav av sum krav (Skatteetaten og SKO)

Totalt innbetalt proveny (skatt og avgift) viser Skatteetatens og skatteoppkrevernes effektivitet og etterlevelsen blant skattyterne. Andel totalt innkrevd skatt og avgift har vært svært høy de siste årene. I 2015 var resultatet på 99,6 prosent. Skatteetaten anser dette som et tilfredsstillende resultat.

2.2.2 Andel innkrevd mva av sum krav

Merverdiavgift avgiftsåret 2014 per 31.12.2015				
	Mill kr	% av sum krav	Endring i2015	
Sum krav	240 696		9 622	
Frivillig innbetalt	235 045	97,7 %	0,2 pp	
Innfordret	4 278	1,8 %	0,0 pp	
Totalt innbetalt	239 323	99,4 %	0,0 pp	
Ikke innbetalt	1 373	0,6 %	0,0 pp	

For merverdiavgift, avgiftsåret 2014, var det per 31. desember 2015 innkrevd totalt 99,4 prosent. Dette er i samsvar med resultatkravet og er det samme resultat som for de tre foregående år. Sett i forhold til at sum krav i 2014 er 9,6 milliarder kroner høyere enn i 2013 og 22,2 milliarder kroner høyere enn i 2012, er det positivt at de gode resultatene opprettholdes. Andel frivillig innbetalt merverdiavgift var på 97,7 prosent, noe som er en økning på 0,2 prosentpoeng fra året før. Innfordringsresultatene er nærmere kommentert under styringsparameter 2.3.2.

Dersom man ser bort fra de skjønnsfastsatte kravene for 2014, utgjør andelen innkrevd selvdeklarerert merverdiavgift 99,7 prosent. Sammenlignet med resultatene for skattetrekk, som det er straffbart ikke å innbetale, og arbeidsgiveravgift som både er knyttet tett opp til skattetrekket og hvor skjønnelementet er marginalt i forhold til sum krav, så fremstår resultatet for merverdiavgiften som godt.

2.2.3 Andel innkrevd restskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)

Restskatt person inntektsåret 2013 per 31.12.2015			
	Mill kr	% av sum krav	Endring i 2015
Sum krav	16 819		325
Frivillig innbetalt	14 263	84,8 %	1,5 pp
Innfordret	1 593	9,5 %	-1,3 pp
Totalt innbetalt	15 856	94,3 %	0,2 pp
Ikke innbetalt	963	5,7 %	-0,2 pp

For restskatt person for inntektsåret 2013 var det per 31. desember 2015 innkrevd totalt 94,3 prosent, noe som er en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2014. Av det innkrevde beløp ble 84,8 prosent betalt frivillig, en økning på 1,5 prosentpoeng fra 2014. Innfordringsresultatene er nærmere kommentert under styringsparameter 2.3.3.

For restskatt upersonlige for inntektsåret 2013 var det per 31. desember 2015 innkrevd totalt 98,7 prosent, en økning på 1,2 prosentpoeng fra 2014. Av det innkrevde beløp ble 97,1 prosent betalt frivillig, noe som er en økning på 0,9 prosentpoeng fra 2014. Resultatene for innfordret restskatt upersonlige viser så store svingninger mellom regionene og fra år til år, at de vanskelig kan sammenlignes. Dette skyldes blant annet at disse restskattene i større grad vil være påvirket av skjønn og pågående klagesaker.

2.2.4 Andel innkrevd forskuddstrekk av sum krav (SKO)

Forskuddstrekk inntektsåret 2104 per 31.12.2015			
	Mill kr	% av sum krav	Endring i 2015
Sum krav	417 228		9 271
Frivillig innbetalt	415 787	99,7 %	0,0 pp
Innfordret	1 212	0,3 %	0,0 pp
Totalt innbetalt	416 999	99,9 %	0,0 pp
Ikke innbetalt	229	0,1 %	0,0 pp

Andel innkrevd forskuddstrekk for inntektsåret 2014 var det per 31. desember 2015 innkrevd totalt 99,9 prosent, i henhold til resultatkravet. Av dette er i likhet med de to foregående år 99,7 prosent innbetalt frivillig.

2.2.5 Andel innkrevd forskuddsskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)

Forskuddsskatt person inntektsåret 2014 per 31.12.2015			
	Mill kr	% av sum krav	Endring i 2015
Sum krav	32 452		1 193
Frivillig innbetalt	31 021	95,6 %	0,5 pp
Innfordret	1 179	3,6 %	-0,5 pp
Totalt innbetalt	32 200	99,2 %	0,0 pp
Ikke innbetalt	252	0,8 %	0,0 pp

For forskuddsskatt for inntektsåret 2014 var det per 31. desember 2015 innkrevd totalt 99,2 prosent i henhold til resultatkravet. Av dette er 95,6 prosent innbetalt frivillig, en økning på 0,5 prosentpoeng i forhold til året før. Sum krav til innfordring for forskuddsskatt har vært tilnærmet uforandret de senere årene.

2.2.6 Andel innkrevd arbeidsgiveravgift av sum krav (SKO)

Arbeidsgiveravgift inntektsåret 2014 per 31.12.2015			
	Mill kr	% av sum krav	Endring i 2015
Sum krav	154 868		6 920
Frivillig innbetalt	153 662	99,2 %	0,0 pp
Innfordret	952	0,6 %	0,0 pp
Totalt innbetalt	154 614	99,8 %	0,0 pp
Ikke innbetalt	254	0,2 %	0,0 pp

Andel innkrevd arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2014 var per 31. desember 2015 i henhold til resultatkravet på 99,8 prosent. Av dette er i likhet med de to foregående år 99,2 prosent innbetalt frivillig.

2.2.7 Andel innbetalte avgifter av sum krav (SI)

Vi når målkravet, med en bedring av resultatet fra i fjor. Innbetalingsprosenten øker fordi vi har en vridning i porteføljen. Den viktigste enkeltårsaken er at utligningen av finansstilsynsavgift, som har en meget høy innbetalingsprosent, har økt med 22 millioner kroner siden 2014. Dette betyr at denne kravtypen utgjør en merkbart større andel av totalporteføljen – noe som gir store utslag på resultatet. I tillegg har vi, blant annet på grunn av skattemotregningen, en synkende andel av eldre kringkastingsavgift og misligholdt årsavgift på motorkjøretøy. For kringkastingsavgiften har den økte adgangen til skattemotregning gitt positive resultater (vi har alltid hatt skattemotregning på misligholdt årsavgift).

2.2.9 Andel innbetalt gebyrer av sum krav (SI)

Vi når målkravet, med en bedring av resultatet fra i fjor. Også her har vi en viss vridning av porteføljen ved at utligningen har økt samtidig som eldre portefølje reduseres som følge av mer effektiv innkreving. Sterkest vekst i beløp til innkreving nye krav har vi på forsinkelsesgebyr (med en innbetalingsprosent på 31 prosent i 2015) og rettsgebyr fra politiet (med en innbetalingsprosent på 89 prosent i 2015). Dette kombinert med redusert beløp til innkreving og høyere innbetalingsprosent på eldre forsinkelsesgebyr gir en positiv utvikling totalt sett.

2.2.10 Andel innbetalt av permanentoverførte studielån av sum krav (SI)

Innbetalingsprosent for nye krav og eldre, aktive krav er to prosentpoeng lavere i 2015 enn i 2014. Likevel er resultatet for 2015 bedre enn budsjettert. Forklaringene er sammensatte, men Statens innkrevingsentral har i 2015 innkrevd 30 millioner kroner mer enn det som var budsjettert på eldre, aktive krav. Det gode resultatet er basert på mer effektiv innkreving, både når det gjelder tvangsinnkreving og skattemotregning. I tillegg kan det synes som om det budsjetterte nivået var noe lavt.

Avviket er knyttet til:

2.2.8 Andel innbetalt bøter og straffekrav av sum krav (SI)

For dette kravet når vi for 2015 ikke målet. Hovedårsaken til avviket er at vi har hatt en dreining i porteføljen fra små, enkle krav til tyngre krav. Det er en nedgang i utligning av forenklede forelegg og økning i utligning av erstatninger og inndragninger. Erstatninger og inndragninger er ofte store krav som det tar lang tid å kreve inn.

Delmål 2.3: Innfordringen skal være korrekt og effektiv

Resultater delmål 2.3

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
2.3.1	Andel totalt innfordret skatt og avgift av sum krav	≥ 73,5 %	73,7 %	74,9 %	74,4 %
2.3.2	Andel innfordret mva. av sum krav	≥ 70,0 %	75,7 %	75,3 %	74,2 %
2.3.3	Andel innfordret restskatt for personlige skattytere	≥ 63,0 %	62,3 %	64,6 %	63,0 %
Innfordring ved SI:					
2.3.4	Andel feilfri saksbehandling i tvangsinnkrevingen ved SI [ny i SKD]	≥ 99,0 %	99,0 %	98,3 %	99,1 %
2.3.5	Andel feilfri saksbehandling i annen innfordring ved SI [ny i SKD]	≥ 99,0 %	96,9 %	99,2 %	99,7 %

Skatteetaten har nådd tre av fem krav.

Resultatene for innfordret av sum krav må sees i sammenheng med hva som blir innbetalt av sum krav totalt, og hvor stor andel av sum krav som blir innbetalt frivillig, det vil si til forfall eller etter en betalingspåminnelse. Jo større andel den frivillige innbetalingen utgjør, jo vanskeligere vil erfaringsmessig den gjenværende innfordringen være.

Vi ser derfor også svært ofte at endringer i andelen frivillig innbetalt gjenspeiles i resultatene for innfordring. Det er grunn til å tro at for enkelte av skattyterne vil midlertidige likviditetsproblemer gjøre det litt tilfeldig om de klarer å betale frivillig eller først etter ytterligere forsinkelse eller betalingspåminnelse.

2.3.1 Andel totalt innfordret skatt og avgift av sum krav

Totalstørrelsen er ment å gi et samlet bilde av innfordringsarbeidet ved skattekontorene og hos de kommunale skatteoppkreverne. Totalt innfordret av sum krav til innfordring har i 2015 gått noe ned, men resultatet er over kravet.

2.3.2 Andel innfordret mva av sum krav

- Merverdiavgiftsåret 2014

Når det gjelder sum krav til innfordring, er 75,7 prosent innfordret. Dette er en forbedring av resultatet med 0,4 prosentpoeng i forhold til 2014 og 1,5 prosentpoeng i forhold til 2013. Sett i forhold til den høye andelen frivillige innbetalinger (97,7 prosent), og en antagelse om at de ubetalte kravene dermed vil være vanskeligere å innfordre, fremstår resultatet som godt. Den jevne resultatforbedringen vi har sett for innfordret merverdiavgift de tre siste årene oppfattes derfor som positiv.

- Akkumulert merverdiavgiftsrestanse for alle avgiftsår

Den akkumulerte merverdiavgiftsrestanse deles gjerne inn i tre kategorier ut fra hvilken innfordringsmessig status de utestående kravene har: 1) Aktiv restanse som er gjenstand for løpende oppfølging og behandling, 2) RI-restanse (restkrav) som i all hovedsak er gjenstand for maskinell oppfølging og 3) krav bundet i konkursbo hvor man må avvente resultatet av denne behandlingen.

- Fordelingen av den akkumulerte restanse per 31. desember 2015

	2015 i mill kr	2014 i mill kr	2013 i mill kr
Akkumulert restanse	8 431	8 902	8 740
- RI-restanse (restkrav)	2 973	2 885	2 683
= restanse	5 458	6 017	6 057
- restanse bundet i konkursbo	1 685	1 835	1 555
= Aktiv restanse	3 773	4 182	4 502

Akkumulert restanse (restanser for alle avgiftsår) har i 2015 blitt redusert med cirka 470 millioner kroner (5,3 prosent) til 8,4 milliarder kroner.

Av den akkumulerte restansen utgjør 33,8 prosent krav som er yngre enn 1 år, en nedgang på 3,2 prosent fra i fjor. Dette vil i neste omgang være positivt for å redusere oppbyggingen av eldre restanser som erfaringsmessig kan være en innfordringsmessig utfordring.

Den aktive restansen har på landsbasis gått ned med cirka 409 millioner kroner (9,8 prosent), noe som er positivt sett i forhold til at utlignet merverdiavgift siste 12 måneder i samme periode har økt med cirka 9,6 milliarder kroner. I løpet av de to siste årene har den aktive restansen blitt redusert med cirka 730 millioner kroner eller noe over 16 prosent. Av den aktive restansen utgjør 57,9 prosent krav som er yngre enn et år, en nedgang på 5,2 prosent fra i fjor. Ser man dette i sammenheng, er det en indikasjon på at restansenedgangen for aktive krav kan skyldes at innfordringsaktiviteten overfor de nyere restansene gir effekt.

Av den akkumulerte restansen er andelen aktiv restanse i løpet av de siste to årene blitt redusert med 7,3 prosentpoeng (fra 51,5 prosent til 44,2), mens andelen restanse bundet i konkurs og restkravsinnfordring har økt med 2,3 og 5,0 prosentpoeng. Dette kan også understøtte antagelsen om at innfordringsvirksomheten fører til raskere dekning for de kravene hvor det er mulig, samtidig som de ubetalte kravene raskere flyttes over i kategoriene konkurs eller restkrav.

2.3.4 Andel feilfri saksbehandling i tvangsinnkrevingen ved SI

Vi når målkravet, med en bedring av resultat fra i fjor. Det ble i slutten av 2014 og jevnlig i 2015 gjennomført opplæring med spesielt fokus på noen typer avvik som gikk igjen på flere kontroller. Dette har gitt positive utslag på kontrollene.

Avvikene er knyttet til:

2.3.3 Andel innfordret restskatt for personlige skattytere

For restskatt person for inntektsåret 2013 var andel innfordret per 31. desember 2015 totalt 62,3 prosent, 0,7 prosentpoeng under resultatkravet. Dette er en nedgang på 2,3 prosent fra året før. Noe av resultatnedgangen for innfordret beløp er trolig en konsekvens av økningen i frivillig innbetaling med 1,5 prosent. Erfaringsmessig ser vi at det ofte er sammenheng mellom endringer i disse resultatene. Det skyldes blant annet at en økning i frivillig innbetalinger gjør den gjenværende restansmassen noe tyngre å innfordre.

Mens resultatet for innfordret restskatt person i 2012 var 4,7 prosentpoeng lavere enn for innfordret merverdiavgift og 10,7 prosentpoeng lavere i 2014, utgjør denne differansen nå 13,4 prosentpoeng ved utløpet av 2015. Selv om disse kravtypene ikke er direkte sammenlignbare, viser dette utviklingstrekk for innfordringen av restskatt person som Skatteetaten oppfatter som bekymringsfullt og derfor vil følge opp i 2016. Som nevnt ovenfor er det for begge disse kravtypene en forbedring av totalt innbetalt med 0,2 prosentpoeng.

2.3.5 Andel feilfri saksbehandling i annen innfordring ved SI

Det er i 2015 tatt få stikkprøver på området annen innfordring. Det gjør at det negative resultatet er noe usikkert. Det ble satt inn tiltak i andre halvår i 2015 som følges opp i 2016, og vi vil i 2016 ha et pålitelig grunnlag for å beregne andel feilfri saksbehandling

Delmål 2.4: Skatteregnskapet skal være korrekt og oppdatert

Resultater delmål 2.4

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
2.4.1	Andel skatteoppkrevere der Skatteetaten har hatt stedlig kontroll	≥ 75,0 %	83,0 %	80,1 %	79,3 %

Det er per 31. desember 2015 gjennomført stedlig kontroll fra skattekontoret hos 83 prosent av skatteoppkreverne, noe som er godt over resultatkravet på 75,0 prosent og en økning fra foregående periode.

Hovedmål 3: Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

Skattedirektoratet vurderer resultatoppnåelsen i folkeregisteret som god for 2015. Folkeregisteret er à jour med den ordinære meldingsbehandlingen for alle meldingstyper med unntak av tildeling av d-nummer på grunnlag av rekvisisjoner fra egen etat.

Folkeregisteret har gjennomgående høy kvalitet på de fleste områder. Men det er vanskelig å sikre god nok kvalitet i folkeregisteret når identitetskontrollen ikke er helhetlig innrettet og varierer i kvalitet mellom rekvirentene. Blant rekvirentene for d-nummer, er det kun Skatteetaten som har god nok kompetanse til å avdekke falske pass og falske identiteter. I 2015 ble 59 prosent av alle d-nummere rekvirert av Skatteetaten. Det vil si at over 40 prosent av alle nye d-nummer er tildelt uten tilstrekkelig kvalitet i forutgående Identitetskontroll.

Andre utfordringer innen identitetsforvaltningen knytter seg til at samhandlingen andre etater har med sine brukere er basert på informasjonen i folkeregisteret. Når informasjon om "kontrollert / ikke-kontrollert ID" blir synliggjort for brukere av folkeregisteret, er det sentralt hvordan etatene forholder seg til denne informasjonen, og hvilke tjenester som kan utføres også i de tilfeller der identiteten ikke er kontrollert.

En endring av folkeregisterforskriften i 2015 åpnet for rekvirering av d-nummer fra utlendingsmyndighetene for asylsøker ved registrering av søknad om beskyttelse ved mottakssentrene i Råde og Storskog. Dette tiltaket medfører at asylsøkerne blir tildelt d-nummer på et vesentlig tidligere tidspunkt enn hva som ellers ville vært tilfellet, og tiltaket gjør det lettere for sentrale aktører (som helse, skatt, utlendings- og trygdeforvaltning) å samhandle på tvers av etatene. En tilsvarende løsning med rekvirering av d-nummer fra utlendingsmyndighetene for samtlige asylsøkere vil bidra til at denne effekten oppnås for en større andel av de nyankomne asylsøkerne. Vi regner med å ha løsningen på plass i 2016.

Det ble registrert cirka 223 000 nye personer i folkeregisteret i 2015. Av disse er cirka 60 700 personer født i Norge, cirka 67 300 personer er innvandret til Norge og cirka 95 000 personer har en midlertidig tilknytning og ble tildelt d-nummer. Staten har gjennomført flere tiltak i 2015 for å sørge for at de som registreres i folkeregisteret har bekreftet og riktig identitet. Kompetansen i å avdekke falske identiteter er styrket i førstelinjen. Det ble totalt avdekket 24 falske identiteter i 2015. Dette er en svak nedgang fra 2014 hvor det ble avdekket 28 falske identiteter.

Riksrevisjonen hadde vesentlige merknader til kvaliteten i folkeregister i regnskapsrevisjonen for budsjettåret 2012, og Riksrevisjonen fulgte opp kvaliteten i regnskapsrevisjonen for budsjettåret 2013. Vi har satt i verk en rekke tiltak for å øke kvaliteten.

Delmål 3.1: Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert

Resultater delmål 3.1

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
3.1.1	Innflytting og flytting innen kommunen - andel godkjente meldinger behandlet innen 4 kalenderdager	≥ 75,0 %	80,9 %	77,2 %	77,8 %
3.1.2	Innvandring - godkjente meldinger behandlet innen 9 kalenderdager	≥ 50,0 %	54,8 %	70,6 %	69,6 %
3.1.3	Utvandring - andel godkjente meldinger behandlet innen 9 kalenderdager	≥ 70,0 %	70,7 %	74,5 %	69,6 %
3.1.4	Skilsmisse, separasjon, vigsel, og dødsmelding - andel behandlet innen 9 kalenderdager	≥ 65,0 %	66,3 %	67,3 %	64,7 %
3.1.5	Fødsel - andel behandlet innen 20 kalenderdager	≥ 90,0 %	96,8 %	98,0 %	98,1 %
3.1.6	Førstegangs navnesaker - andel behandlet innen 4 kalenderdager	≥ 90,0 %	96,2 %	94,7 %	93,4 %
3.1.7	Prøving av ekteskapsvilkår - andel egenærklæringer behandlet innen 14 kalenderdager	≥ 85,0 %	90,9 %	80,6 %	84,5 %
3.1.8	Registrert entydig boligadresse i flerbolighus - dekningsgrad	≥ 95,0 %	96,3 %	96,1 %	95,7 %
3.1.9	Andel D-numre tildelt innen 5 kalenderdager	≥ 70,0 %	69,8 %	68,3 %	77,7 %

Folkeregisterets resultater for 2015 er gode, og vi når kravene på åtte av de ni styringsparametrene for behandling av meldingstyper.

3.1.1 Innflytting og flytting innen kommunen – andel godkjente meldinger behandlet innen 4 kalenderdager

Vi når målkravet, med en bedring av resultatet fra i fjor. Økningen skyldes at langt flere melder flytting elektronisk. Vi ser effekten av at etaten aktivt har veiledet publikum over til elektronisk flyttemelding.

3.1.2 Innvandring - godkjente meldinger behandlet innen 9 kalenderdager

Det er i 2015 en betydelig nedgang i måloppnåelsen på behandling av innvandringsmeldinger sammenlignet med de foregående år, men resultatet ligger over resultatkravet. Nedgangen i måloppnåelsen skyldes blant annet oppgavefordelingen i regionene og prioritering av saker. Innvandringsmeldinger fra servicesentrene prioriteres ved personregisteret. Økningen i antall servicesenter har ført til at innvandringsmeldinger fra andre kontorer har fått lenger saksbehandlingstid. Dette har gitt utslag på måloppnåelsen. Videre har personregisteret i en lengre periode i 2015 hatt underbemanning, noe som ga særlig utslag i måloppnåelsen på høsten. Regionene har også fått mer komplekse saker som krever lenger saksbehandlingstid. Det forventes at resultatet på behandling av innvandringsmeldinger fremover vil stabilisere seg rundt nivået for 2015, og Skatteetaten anser ikke risikoen for ytterligere nedgang i resultatet for å være stor.

3.1.3 Utvandring - godkjente meldinger behandlet innen 9 kalenderdager

Vi når målkravet, med en reduksjon i resultatet fra i fjor. Nedgangen i måloppnåelsen skyldes god ressursplanlegging opp mot målkravet.

3.1.4 Skilsmisse, separasjon, vigsel og dødsmelding – andel behandlet innen 9 kalenderdager

Vi når målkravet, med en marginal reduksjon i resultatet fra i fjor. Reduksjonen skyldes at meldingsleverandørene leverer for sent til Skatteetaten. Regionene følger fortsatt opp meldingsleverandørene tett.

3.1.5 Fødsel - andel behandlet innen 20 kalenderdager

Vi når målkravet, men med en mindre reduksjon i resultatet fra 2014

3.1.6 Førstegangss navnesaker - andel behandlet innen 4 kalenderdager

Vi når målkravet, med en bedring av resultatet fra i fjor. Forbedringen skyldes en økning i antall elektroniske navnemeldinger.

3.1.7 Prøving av ekteskapsvilkår – andel egenerklæringer behandlet innen 14 kalenderdager

Vi når målkravet, med en tydelig bedring av resultatet fra i fjor. Forbedringen skyldes bedre ressursplanlegging, tettere oppfølging og forbedring av arbeidsprosessene.

3.1.8 registrert entydig boligadresse i flerbolighus – dekningsgrad

Vi når målkravet, med en mindre styrking av resultatet sett i forhold til resultatet for 2014. Dette skyldes god oppfølging av flyttemeldingene i regionene.

Avviket er knyttet til:

3.1 9. Andel D-nummer tildelt innen fem kalenderdager

For tildeling av d-nummer foreligger et minimalt avvik. Det er gjennomført tiltak for bedring av resultatoppnåelsen, og tiltakene vil bli fulgt videre opp gjennom tydeliggjøring av resultatkravet mellom funksjonsområdene i regionene.

Selv om resultatoppnåelsen for de fleste av parameterne er god, overstiger produksjonsvolumet kvaliteten for noen av styringsparameterene. Fremover ønsker vi i større grad å fokusere på kvaliteten i registeret og vil i 2016 blant annet gjennomføre konkrete tiltak for heving av kvaliteten på saksbehandlingen av innvandringsmeldinger.

Delmål 3.2: Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne

Resultater delmål 3.2

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
3.2.1	Andel profesjonelle brukere som er tilfreds med folkeregisteret	71,0 %	75,00%	70,80%	70,72%

Den årlige online brukerundersøkelsen for profesjonelle brukere av folkeregisteret ble gjennomført i januar 2016. Som tidligere vurderte brukerne påstander om hvor korrekte og fullstendighet de mente opplysningene i folkeregisteret var.

Et gjennomsnitt av alle svar gir en andel på 75 prosent som sier at de er «helt enig», «enig» eller «delvis enig» i utsagnene. Trekker man ut spørsmål som for den enkelte bruker ikke har relevans ut fra bruk av tjenestene, så er andelen fornøyde brukere enda høyere (87,14 prosent).

Svarprosenten for 2015 var lav sammenlignet med tidligere år uten at vi vet sikkert hva som er årsaken. Dette til tross, begge resultatene viser høy og noe økende grad av tilfredshet. En mulig årsak til den lave deltakelsen og økt tilfredshet i år kan være den forestående moderniseringen av folkeregisteret.

Spesielle tiltak

Modernisering av folkeregisteret

Skatteetaten har i 2015 gjennomført et forprosjekt for modernisering av folkeregisteret. Det er utarbeidet og eksternt kvalitetssikret et sentralt styringsdokument som er oversendt Finansdepartementet. Moderniseringsprosjektet har jobbet videre med detaljering av funksjonelt og teknisk løsningsdesign og også gjennomført en rekke tekniske øvelser og tester. Skatteetaten har i tillegg kommet med innspill til ny lov om folkeregistrering for å sikre at moderniseringen og regelverket er i

takt med samfunnsbehovet. Vi har også estimert på nytt det planlagte omfanget for 2016, utarbeidet milepæls- og leveranseplaner for 2016, avholdt møter med en rekke eksterne samhandlingsaktører, konkretisert prosjektets kontrakts- og anskaffelsesstrategi og startet oppbemanningen av prosjektorganisasjonen med interne og eksterne ressurser. Program for modernisering av folkeregisteret har arbeidet med helhetlig identitetsforvaltning og startet på arbeidet med å komme frem til et felles mål bilde for en god identitetsforvaltning i samarbeid med Utlendingsdirektoratet, Politidirektoratet og Datatilsynet.

Ny personidentifikator

Skatteetaten har på oppdrag fra Finansdepartementet utredet de samfunnsøkonomiske og administrative konsekvensene ved valg av ny personidentifikator, med tilstrekkelig kapasitet til å møte framtidens behov. Direktoratet leverte i januar 2015 en revidert konseptvalgutredning for ny personidentifikator. Våren 2015 startet Finansdepartementet ekstern kvalitetssikring (KS1). I desember 2015 presenterte ekstern kvalitetssikrer sine funn, og rapport med anbefalinger vil foreligge i 2016.

D-nummer

Etter gjennomført utredning sendte Skatteetaten 1. juli 2015 sin anbefaling til Finansdepartementet om hvordan opprydding i dagens d-nummerdatabase og innføring av tidsbegrensning på d-nummer kan gjennomføres på en forsvarlig måte. Skatteetaten mottok oppdrag fra departementet 13. oktober 2015 om å starte arbeidet. Vi har nå etablert et prosjekt under program for modernisering av folkeregisteret.

Behandling av folkeregistersaker – organisering

Skattekontorene er folkeregistermyndighet i første instans og behandlet 1 652 klagesaker i 2015. Skattedirektoratet, som sentral folkeregistermyndighet, har mottatt 301 klagesaker i 2015 og behandlet samtlige.

Vi vil se organiseringen av folkeregistersaker i sammenheng med arbeidet med ny folkeregisterlov og regelendringer som legger til rette for delegering av myndighet og flytting av oppgaver mellom forvaltningsnivåene. Innenfor gjeldende rett har direktoratet startet arbeidet med sikte på å flytte enkelte oppgavetyper til skattekontornivået.

Oppfølging av Riksrevisjonens merknader for budsjettåret 2012 og 2013

I samsvar med Finansdepartementets brev 27. november 2015 rapporterer vi på oppfølgingen av Riksrevisjonens merknader om folkeregisteret.

1. Inaktive d-nummer og rydding i d-nummerbasen

Skatteetaten mottok et oppdrag fra Finansdepartementet 13. oktober 2015 basert på tidligere utredninger. Det er etablert et eget prosjekt med ambisjon om å gjennomføre oppryddingen i 2016. De d-nummer som ikke har vært aktive i Skatteetatens systemer de siste 3 årene, vil bli merket som inaktive i folkeregisteret. Dette utgjør cirka 1 million d-nummer. Brukerne av folkeregisteret må selv vurdere hvordan de vil utnytte informasjonen om at d-nummeret har vært inaktivt. D-nummeret vil ikke bli ugyldig. Samtidig forberedes det for at d-nummer som tildeles etter en gitt dato, skal ha en varighet på fem år før de merkes som inaktive. Dette blir et kontrollpunkt hvor det gis mulighet for brukerne til å legge inn kontrollkrav, som en ny Identitetskontroll, for å sikre at det er samme person som er innehaver av d-nummeret som ved tildeling. Det vil også være viktig å vurdere etter fem år hvorvidt personen skal være bosatt og tildeles fødselsnummer. Oppryddingen vil gi en bedre oversikt over d-nummer populasjonen og vil på sikt sikre bedre ajourholdsrutiner.

2. Fullstendig, korrekt og oppdatert folkeregister

I 2015 ble det foretatt opprydding i merknadsfeltene, og vi rettet inkonsekvente verdier i registeret som er påpekt av Statistisk sentralbyrå. Dette er kvalitetshevinger som er viktige å gjennomføre før det skal konverteres til nytt register.

3. Omorganisering av identitetskontrollen

Tiltaket er ikke gjennomført. Finansdepartementet har vist til at statssekretærutvalget skal ta stilling til spørsmålet. Ulike rutiner for identitetskontroll hos de ulike d-nummer rekvirentene utgjør fortsatt en stor risiko for at det tildeles d-nummer på uriktig grunnlag, for eksempel på grunnlag av falske EØS-dokumenter.

4. Krav til system for synlig merking av gjennomført identitetskontroll

Det er bevilget penger til modernisering av folkeregisteret. Hovedprosjektet startet opp 1. januar 2016. I 2016 er det ambisjon om å synliggjøre for brukerne av registeret hvorvidt identiteten er kontrollert eller ikke kontrollert før man har fått tildelt fødselsnummeret eller d-nummeret.

5. Identitetskontroll ved rekvirering av d-nummer i Brønnøysundregistrene

Brønnøysundregistrene følger regelverket i forhold til de kontroller som gjøres før rekvirering av d-nummer. Brønnøysundregistrene ønsker at Skatteetaten skal overta ansvaret for identitetskontrollen der det er rimelig å kreve oppmøtebasert Identitetskontroll.

Hovedmål 4: Brukerne skal få god service

Arbeidet med å øke den elektroniske kommunikasjonen med brukerne har vært prioritert i 2015. Den siste store milepælen i forbindelse med digitalt førstevalg ble nådd i 2015. Skatteetaten benyttet for første gang kontakt- og reservasjonsregisteret som kilde for utsendelse av selvangivelsen. Dette bidro til at 3,4 millioner fikk denne tilsendt bare elektronisk mot 900 000 i 2014. Utsendingen gikk uten store tekniske problemer og førte til at 86 prosent av skattyterne fikk skatteoppgjøret i juni, og at 36 prosent færre leverte på papir.

Økningen av antall e-brukere hadde likevel en konsekvens ved at flere brukere kontaktet oss via manuelle kanaler. Mange av henvendelsene var relatert til digitalt førstevalg og praktiske spørsmål om innlevering. De siste to årene har trafikken i Skatteopplysningen hatt en nedadgående utvikling på cirka 10 prosent hvert år. Denne utviklingen ble brutt i 2015, og enheten fikk en økning på totalt 2 prosent. Dette medførte perioder med lengre ventetider enn tidligere år. Likevel har Skatteopplysningen blitt mer effektiv og besvarte flere anrop per dagsverk enn tidligere. Erfaringsmessig merker førstelinje økt pågang ved endringer av system og regelverk. Ser vi bort ifra økningen i selvangivelsesperioden, ville Skatteopplysningen hatt færre anrop enn i 2014, og dette til tross for at 2015 var første år med et helt års drift av den nye tjenesten vedrørende a-meldingen. Publikumsveiledning har fortsatt sin nedadgående utvikling, selv med økt pågang i selvangivelsesperioden. Veiledningen har en total nedgang på 9 prosent, fra 2014 og behandlet totalt 742 000 brukere.

Ventetidene til Skatteopplysningen økte i 2015 i snitt med 1 minutt og 11 sekunder per samtale sammenlignet med 2014 og var på nivå med 2013. Dette har klar sammenheng med økt pågang som følge av digitalt førstevalg. Mange brukere var ikke klar over at de var registrert som e-brukere, og dette genererte mange spørsmål. Skatteopplysningen tilbyr å ringe tilbake brukere som venter i kø. Dette er et populært tilbud som mange benytter seg av, og det bidrar til at ventetiden ikke blir like kritisk.

Det har blitt jobbet systematisk med kvalitet på svarene gjennom flere år. Innføring og bruk av individuell kompetanseavklaring og etablering av intern andre linje for kompliserte utenlandsspørsmål er to sentrale tiltak som er satt i verk for å øke kvaliteten. Skatteopplysningen benytter sentrale og lokale kompetanserådgivere som bruker resultatene fra den individuelle kompetanseavklaringen til å gjennomføre planmessige sentrale og lokale kompetansetiltak.

Statens innkrevingsentral ble innlemmet i Skatteetaten i 2015. Målingen viser at innkrevingsentralen har en brukertilfredshet på 5,3 i snitt der 6 er høyeste skår. Antall anrop inn til innkrevingsentralen har blitt redusert med 11,5 prosent fra 2014. Totalt besvarte de 273 000 henvendelser i 2015. Mye av nedgangen kan forklares med systematisk jobbing med kommunikasjon og klart språk ut mot brukerne.

Delmål 4.1: Saksbehandlingen skal være effektiv

Resultater delmål 4.1

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
4.1.1	Andel klager på likningsbehandlingen behandlet innen 3 måneder	≥ 90,0 %	91,2 %	90,4 %	91,1 %
4.1.2	Andel klager til klagenemnda for mva. behandlet innen 6 måneder	≥ 90,0 %	85,4 %	87,1 %	84,9 %
4.1.3	Andel restanser for etterkontrollrapporter eldre enn 12 måneder	≤ 20,0 %	18,3 %	20,5 %	19,7 %

Skatteetaten har nådd to av tre resultatkrav.

4.1.1 Andel klager på ligningsbehandlingen behandlet innen 3 måneder

Vi når målkravet, med en bedring av resultatet fra i fjor. Dette skyldes en kombinasjon av et tydeligere fokus og oppfølging av klagebehandlingen og forbedret prosess av fordeling av innkomne klager.

4.1.3 Andel restanser for etterkontrollrapporter eldre enn 12 måneder

Skatteetaten har stor oppmerksomhet om arbeidet med disse restansene, som ofte er kompliserte saker. Utviklingen har gjennom året vært tilfredsstillende, og vi når kravet for 2015 sett under ett.

Det ene avviket er knyttet til:

4.1.2 Andel klager til klagenemnda for merverdiavgift behandlet innen 6 måneder

Resultatet viser en negativ utvikling, og kravet har over flere år vist seg svært vanskelig å oppnå. Kun en driftsenhet oppnår målkravet. Det er et lite antall klagesaker slik at et relativt lite avvik kan gi stort prosentuell utslag. Temaet er viet oppmerksomhet i direktoratets dialog med driftsenhetene, og enhetene rapporterer at sakene følges tett opp.

Delmål 4.2: Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet

Resultater delmål 4.2

	Styringsparametere 2015	Krav 2015	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
4.2.1	Andel henvendelser til SOL der brukeren er fornøyd med servicen	≥ 75,0 %	89,9 %	79,0 %	75,0 %
4.2.2	Kvaliteten i veiledningen til SOL - andel korrekte svar	≥ 97,0 %	91,3 %	N/A	86,5 %
4.2.3	Andel brukere som oppfatter etatens servicenivå som godt	≥ 75,0 %	70,6 %	81,0 %	77,0 %
4.2.4	Andel brukere som har hatt en sak til behandling de siste 3 år som oppfatter servicenivået i etatens sakshåndtering som godt	≥ 65,0 %	67,0 %	59,5 %	60,0 %

Skatteetaten når to av fire resultatkrav.

Basis for målingen av brukernes tilfredshet med Skatteetatens service under parameterne 4.2.1, 4.2.3 og 4.2.4 er den årlige befolkningsundersøkelsen meningsmålingsinstituttet Opinion utfører for etaten. Resultatene viser en stigende, positiv utvikling på disse parameterne.

4.2.1 Andel henvendelser til Skatteopplysningen der brukeren er fornøyd med servicen

Brukertilfredsheten har stabilisert seg på et høyt nivå med måloppnåelse på 5 prosentpoeng over resultatkravet for 2015.

4.2.4 Andel brukere som har hatt en sak til behandling de siste tre år og som oppfatter servicenivået i etatens sakshåndtering som godt

Frem til 2015 har vi spurt om «Har du hatt en sak til behandling hos Skatteetaten i privat sammenheng de siste fem årene?» I 2015 har vi spurt på bakgrunn av de siste to årene, ikke de tre siste som parameteret spesifiserer, for å gjøre det enklere for respondentene å huske forløpet og sine erfaringer.

I 2015 var det 67 prosent av brukerne som oppfattet etatens servicenivå i forbindelse med saksbehandling som god. I de tidligere undersøkelsene er tallet på bakgrunn av erfaringene fra de fem siste årene 59,5 prosent i 2014, 60 prosent i 2013 og 65 prosent i 2012. Tallet er et gjennomsnitt av seks spørsmål.

Avvikene er knyttet til:

4.2.2 Kvaliteten i veiledningene til Skatteopplysningen – andel korrekte svar

Skatteopplysningen gjennomførte intern kvalitetsmåling i 2015 på fagområdene folkeregister, merverdiavgift og skatt for lønnstakere og pensjonister. Resultatet for 2015, 91,3 prosent, er et vektet gjennomsnitt av de fagområdene. De fleste kvalitetsmålingene ble rettet mot fagområdet lønnstakere og pensjonister som dermed teller forholdsmessig mest i beregningen, jf. tallgrunnlaget i tabellen under.

Hovedtall	Lønnstakere og pensj.	Folkeregister	Merverdiavgift
Andel rette svar	90,3%	92%	94,4%
Antall besvarelser	167	63	36
Antall svar avgitt totalt	3340	1260	720

Resultatet er et mål på kunnskapsnivået til veilederne, og ikke nødvendigvis et mål på kvaliteten som innringer opplever. På de spørsmålene vi har stilt i kvalitetsmålingene, overføres mellom 2 og 10 prosent til andrelinje. Antallet overføringer til andrelinje samsvarer godt med den utviklingen vi ser i besvarelsene. Det vil si at vi overfører flest samtaler på de tema der vi svarer mest feil.

I flere år har Skatteopplysningen arbeidet systematisk med kompetanseutvikling. Individuell kompetanseavklaring er et kompetansetiltak som er sentralt i enhetens kompetansearbeid, og resultatet er bedre i 2015 enn 2013, jf. Riksrevisjonens Dokument 3:1 (2015-2016). Tiltaket benyttes flere ganger årlig avhengig av fagområde hvor veileder besvarer oppgaver, og resultatene brukes til å kartlegge kompetansegap. Resultatene brukes på individ-, gruppe- og enhetsnivå til å bygge rett kompetanse.

4.2.3 Andel brukere som oppfatter etatens servicenivå som godt

For parameteret rapporterer vi i år nye tall for årene 2013-2014. Endringen er begrunnet i ulik målemetode.

Resultatet er et snitt av fem spørsmål i befolkningsundersøkelsen, og manglende måloppnåelse er i hovedsak relatert til lav skår i befolkningen på spørsmål om de mener etaten har profesjonelle og imøtekommende medarbeidere.

Spesielle tiltak

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere

Samarbeidet mellom politiet, Arbeidstilsynet, Utlendingsdirektoratet og Skatteetaten om servicesenter for utenlandske arbeidstakere ble i 2015 videreført ved kontorene våre i Oslo, Stavanger og Kirkenes. I tillegg åpnet et nytt servicesenter i Bergen i juni 2015.

Totalt har antall besøkende i 2015 vært 117 616. Dette er en økning på 6 400 fra året før. Skatteetaten har hatt 58 371 besøkende – en økning på 3 800 fra 2014 og 2 300 fra 2013. Stavanger har hatt nedgang i antall henvendelser totalt - for Skatteetaten sin del nedgang på 4 300 sammenlignet med 2013 og 2 800 sammenlignet med 2014. Vi antar at nedgangen i Stavanger skyldes arbeidsmarkedet i regionen. Bergen har i det halve året senteret har vært i drift hatt nesten 15 000 besøkende hvorav 7 300 som gjelder skatt. De interne kravene til samlet saksbehandlingstid nås i stor grad gjennom hele året, ved alle senterne.

I tillegg til intern drift og kunnskapsdeling innad holder sentrene veiledningsmøter på blant annet polsk og litauisk. Senterne samarbeider også med andre aktører i markedet som Arbeids- og velferdsetaten, utdanningsinstitusjoner, Oslo kommune, politiet i «operasjon svartmaling» og med Nasjonalt ID-senter opp mot identiteter og utviklingstrekk. Mange land har vist sin interesse for senterne og deres virke, i år blant andre Danmark og Kasakhstan.

Skattehjelpen

Skatteetaten evaluerte Skattehjelpen i 2014. På bakgrunn av evalueringen ba Finansdepartementet etaten følge den opp i 2015 i samråd med departementet. Det ble opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra regionene, skatteoppkreverne og Skattedirektoratet med mandat om å utforme forslag til nytt mandat og sentrale rutiner for Skattehjelpen. Forslag til mandat og rutiner for bistand til vanskeligstilte og forebyggende veiledning var ved utgangen av 2015 til behandling i ledelsen i etaten.

Skattehjelpen har i 2015 behandlet 1 167 saker hvorav 259 har medført endring. Endringene utgjør tilsammen kr 106 060 310 i redusert skatt og merverdiavgift. I tillegg har det skjedd en reduksjon ved ettergivelse på kr 10 707 345 i 32 saker. Medgått tid for Skattehjelpen er rapportert å ha vært 14,4 årsverk. Selv om det her kan være noe underrapportering av tidsbruken, fremstår Skattehjelpen som effektiv.

Klart språk

Skatteetaten arbeider videre med å forbedre brev, tekst på nettsider og i andre kommunikasjonskanaler. I 2015 implementerte etaten nye rutiner for masseutsendelser. Disse inkluderer veiledning i språk for blant annet å legge vekt hva etaten ønsker at mottakeren skal gjøre, hvordan det skal gjøres og hvorfor det er viktig for mottakeren.

I tillegg har Skatteetaten tatt klart språk videre ved å lage verktøy på nettsidene som gir en skreddersydd veiledning på brukerens individuelle spørsmål. Verktøyene inkluderer en kalkulator som beregner reisefradrag og en penderveileder som forteller hva akkurat du kan få fradrag for. Verktøyene har fått gode tilbakemeldinger, og analyser viser positive resultater. Etaten arbeider videre med å analysere effekten av slike verktøy, med sikte på å fortsette å veilede brukerne på denne måten.

Statens innkrevingsentral - oppdragsgiverundersøkelse

Statens innkrevingsentral har i 2015 gjennomført en undersøkelse rettet mot sine oppdragsgivere. Undersøkelsen viser at innkrevingsentralens oppdragsgivere er svært fornøyd med innkrevingen enheten utfører på deres vegne, og 93 prosent oppgir at de er fornøyd, svært fornøyd eller meget fornøyd.

80 prosent av oppdragsgiverne oppgir at de har tilgang til selvbetjeningsløsningen. Det sparer både oppdragsgiverne og etaten for tid. I tillegg gir løsningen oppdragsgivere en større grad av kontroll når de selv kan sjekke online det som de har behov for, eller legge inn opplysninger når det passer dem. Av de som har tatt selvbetjeningen i bruk, svarer 87 prosent at de er fornøyd, meget fornøyd eller svært fornøyd med løsningen.

IT – utvikling og forvaltning

Skatteetaten har i 2015 hatt et større omfang av utviklingsaktiviteter enn noensinne. Etatens utviklingsaktiviteter skal bidra til forenkling, effektivisering og økt etterlevelse. Utviklingen har i hovedsak gått som planlagt, og etaten har blant annet satt a-ordningen i drift.

Skatteetaten har over tid utviklet en stor og kompleks IT-systemportefølje som ved årlige revisjoner og teknisk vedlikehold så langt har sikret IT-produksjonen på en god måte. Systemene er imidlertid ikke tilpasset Skatteetatens utfordringer i en digitalisert fremtid. Etatens endringsevne reduseres, og forvaltningskostnadene stiger. For å forbedre etatens oppgaveløsning og for å sikre en ny helhetlig systemportefølje har etaten utarbeidet en samlet plan for å modernisere gjennom forretningsdrevne prosjekter.

Analyse av kostnadsutviklingen innen IT-området

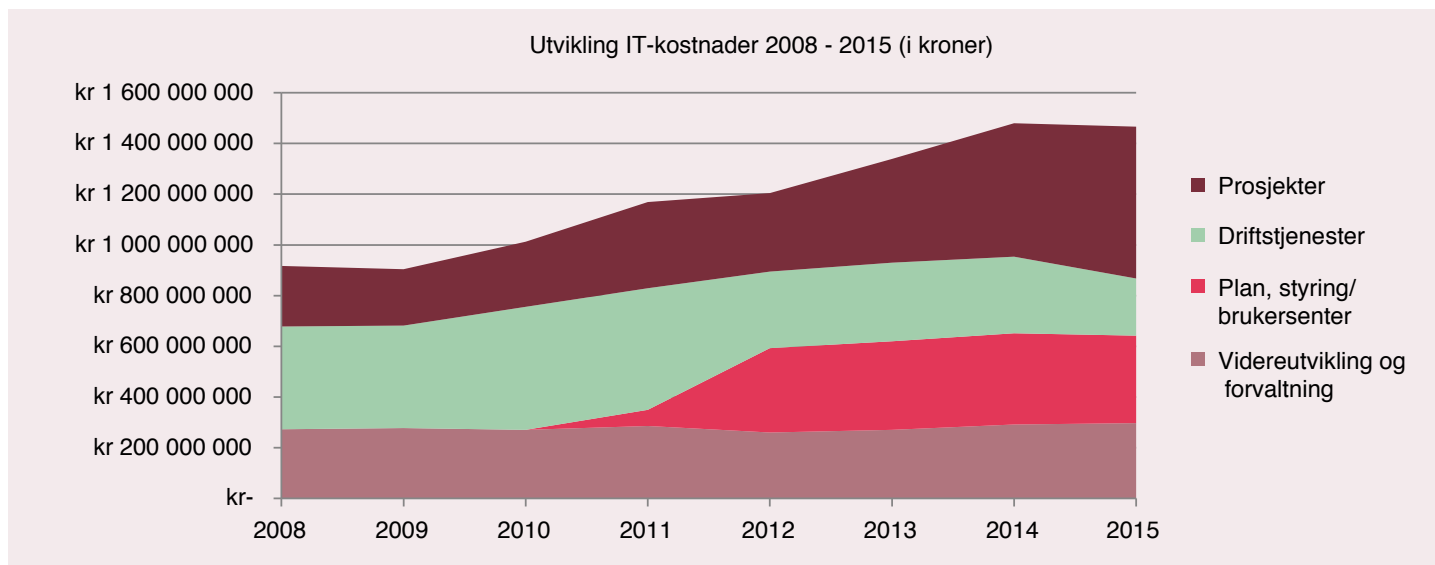
1. Samlet IT-kostnadsbilde

Skatteetatens samlede IT-kostnader utgjorde i 2015 nær 1,5 milliarder kroner i 2015. Dette innebærer en reduksjon fra 2014 på 13 millioner (0,9 prosent).

Den største økningen hadde prosjektene som samlet økte med 14 prosent fra 2014. Fra 2013 har prosjekter hatt den største økningen hvert år. Kostnadene knyttet til prosjektene utgjorde totalt 599 millioner kroner i 2015. Etatens øvrige IT-kostnader ble redusert med 85 millioner (9 prosent) fra 2014 til samlet 868 millioner kroner.

2. Historiske IT-kostnader for perioden 2008- 2015 fordelt på kategorier

Perioden er satt ut i fra Skatteetatens reorganisering i 2008 som i tidligere årsrapporter.

3. Prosjekter

Vi har hatt færre utviklingsprosjekter i 2015 enn foregående år, mens investering i prosjekter økte beløpsmessig med 14 prosent fra 526 millioner kroner i 2014 til 599 millioner kroner i 2015. 54 prosent av prosjektkostnadene i 2015 ble finansiert over post 22, 15 prosent over post 45 mens de resterende 31 prosent ble finansiert over post 01.

Viktige drivere bak det høye prosjektaktivitetsnivået i 2015 har vært modernisering av systemstøtten på skatt- og avgiftsområdet, realiseringen av regjeringens vedtak om en samlet skatte- og avgiftsadministrasjon, samt nye forretningsmessige- og regulatoriske krav som utløser systemstøtte. Prosjektene bidrar til økt grad av automatisering av Skatteetatens virksomhetsprosesser.

Det har i tillegg vært gjennomført interne IT-prosjekter (som tekniske tiltak og ulike oppgraderinger) i 2015, og kostnadene for disse prosjektene er fordelt forholdsmessig på de tre hovedområdene som er beskrevet nedenfor.

- IT-utvikling og forvaltning

Denne kategorien dekker videreutvikling og forvaltning av etatens eksisterende IT-løsninger.

I perioden fra 2008 har kostnadene for videreutvikling og forvaltning hatt en svak vekst med økningen fra 2014 på 2 prosent, som et typisk nivå. Beløpet i 2015 på 297 millioner kroner er 8 prosent over gjennomsnittet av hele perioden. Omlag 90 prosent av kostnadene innenfor utviklingsområdet er personalrelatert. En vesentlig del av ressursene i etatens utviklingsavdeling er knyttet opp mot gjennomføring av prosjektene, og kostnadsføres der.

- Driftstjenester (IT-drift)

Kostnadene til tjenester innenfor IT-drift er, som ved tidligere års rapportering, splittet i flere komponenter. Vedlikeholdsoppgaver finansiert over post 45 er skilt ut og rapporteres under området prosjekter, og lisenskostnader knyttet til IT-systemene rapporteres under området planlegging, anskaffelser, arkitektur og brukersenter.

- De resterende kostnadene til IT-driftstjenester består av to kostnadskategorier; personellkostnader og porto/fraktkostnader. Restkostnadene på IT-drift ble merkbart redusert for 2015 med 25 prosent fra 302 millioner kroner i 2014 til 225 millioner kroner i 2015. Digitalt førstevalg har, gjennom bruk av kontaktregisteret for offentlige virksomheter, gitt en forventet portobesparelse på cirka 50 millioner kroner knyttet til reduksjon i antall utsendte papirbaserte selvangivelser. Videre har etaten en besparelse ved utsatte investeringer i gammel driftsplattform (cirka 10 millioner kroner). Det er her et underliggende forhold som spiller inn ut i fra kontantprinsippet og varierende lengde (2, 3 eller 5 år) på etatens innkjøpsavtaler. Noen av besparelsene i 2015 er derfor utsettelse av kostnader til etterfølgende år. Øvrige besparelser er spredt over flere små kostnadsarter.

IT-Styring - Planlegging, anskaffelser, arkitektur og brukersenter

Området er en samling av funksjonene innenfor planlegging, anskaffelser og innkjøpssenter, IT-arkitektur og brukerstøtte. Kostnadene innenfor dette området gikk ned med 4 prosent fra 2014 til 2015 og utgjorde 345 millioner kroner i 2015

Det er naturlig at aktivitets- og kostnadsnivå innenfor deler av dette området, for eksempel innenfor planlegging og arkitektur, øker noe når Skatteetatens aktivitetsnivå innenfor IT-prosjekter er økende.

Statens innkrevingssentralens systemløsning for innkreving

Innlemmelsen av Statens innkrevingsentral har medført at etatens samfunnsoppdrag er økt på innkrevingsområdet. Per 2015 har etaten sikret at systemløsningen til innkrevingsentralen sikrer måloppnåelse på de delene av etatens samfunnsoppdrag som tidligere lå som oppdrag til Statens innkrevingsentral. Skatteetaten vurderer fortløpende hvordan innkrevingsentralens systemløsninger for innkreving kan utnyttes i moderniseringen av IT-løsningen på innkrevingsområdet.

Overføring av oppgaver – tilpasning av IKT-systemer

Det har i 2015 vært arbeidet med å tilrettelegge IKT-systemene i Tolletaten slik at Skatteetaten kunne overta særavgiftsforvaltningen som planlagt fra 1. januar 2016. Arbeidet har blant annet bestått i utredninger av roller og nødvendige systemtilganger, endringer i Tolletatens særavgiftssystemer inkludert splitting av felles kunderegister. Arbeidet ble avsluttet med omfattende testing av særavgiftsporteføljens systemer og prosesser.

Ny IKT-løsning for særavgifter - SAFIR

SAFIR-prosjektet (samordnet avgiftsforvaltning, innkreving og etterlevelse) startet i 2015. Første halvår 2015 gjennomførte Skatteetaten et forprosjekt for å etablere nødvendig beslutningsgrunnlag slik at Stortinget kunne gi sin endelige tilslutning. Prosjektet produserte i denne fasen blant annet forprosjektrapporter og sentralt styringsdokument. Det er utført ekstern kvalitetssikring og usikkerhetsanalyse. I tillegg er det utarbeidet samfunnsøkonomisk analyse. Beslutning om oppstart av hovedprosjektet ble fattet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2015.

SAFIR gjennomføres internt i Skatteetaten som to prosjekter; SAFIR avgift og SAFIR etterlevelse. SAFIR avgift er godt i gang med hovedprosjektet. Det jobbes målrettet med forretningsutvikling, løsningsarbeid og utvikling. Initielle innføringsaktiviteter er i gang. I tillegg er det etablert samarbeidsarenaer med berørte etater. SAFIR avgift har i løpet av 2015 levert første versjon av mottak og lagring av tolldeklarasjoner. Utviklingen drar nytte av erfaringer bygget gjennom blant andre MAG-prosjektet med gjenbruk av løsningskomponenter og –mønstre. Det arbeides med å ferdigstille mottaksløsningen samt påbegynne utvikling av funksjonalitet til den planlagte piloten på særavgifter høsten 2016.

SAFIR etterlevelse inngikk i 2015 i et helhetlig arbeid med hvordan etaten kan jobbe mer kunnskaps- og risikobasert, og se skatte- og avgiftsarter på tvers med tanke på skattyters etterlevelse. Dette arbeidet vil danne grunnlaget for utvikling av første trinn av analyseplattform som SAFIR skal realisere.

Tilpasninger til nytt Autosys

SAFIR-leveransen skal også være tilpasset den gjenstående delen av Autosys, kjøretøy, som er under planlegging i regi av Vegdirektoratet. SAFIR-prosjektet har løpende dialog med Statens vegvesen for å ivareta gjensidige avhengigheter mellom SAFIR og Autosys.

Modernisering av grunnlagsdata (MAG)

MAG-prosjektet skal til rette legge for bedre kvalitet i likningen ved å erstatte dagens systemer med et modernisert grunnlagsdatasystem. Systemet åpner for at grunnlagsdatatjenestene kan endres på en enklere måte enn tidligere. Videre vil det sikre gode digitaliserte prosesser mot eksterne aktører og legge til rette for bedre arbeidsprosesser internt i etaten. Felles utviklingsaktiviteter for grunnlagsdata og for a-ordningen er slått sammen og organisert under MAG-prosjektet.

I 2015 har utviklingsarbeidet lagt vekt på å ferdigstille utvikling og test av de gjenstående grunnlagsdataordningene og å etablere verdipapirordningene – totalt 11 ulike ordninger. Arbeidet ble ferdig i september. Feilretting, videreutvikling og drift ble overlevert til linjeorganisasjonen i oktober. Dette var etter plan og budsjett, og prosjektet ble nedbemannet i oktober.

Det har vært lagt ned mye arbeid med kommunikasjon og samarbeid med eksterne oppgavegivere som skal levere data til systemløsningen for første gang. Arbeidet med å støtte oppgavegiverne med første gangs innrapportering fortsetter frem til frist for innrapportering i 2016.

Ny felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering av opplysninger om arbeidstakernes ansettelses- og inntektsforhold (EDAG)

EDAG-prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten med formål om å innføre en ny felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering om ansettelses- og inntektsforhold. Prosjektet har bidratt til etableringen av et nytt regelverk, utviklet ny systemløsning, sørget for innføring av den nye a-ordningen blant de norske arbeidsgiverne samt etablert en ny forvaltningsenhet, Etatenes felles forvaltning. 1. januar 2015 trådte det nye regelverket i kraft, og arbeidsgiverne begynte å rapportere til a-ordningen. Overgangen fra gammel til ny ordning har gått over forventning. Prosjektet har levert alle sine tekniske leveranser, veiledet arbeidsgiverne med rapportering på den nye ordningen og sørget for at den nye tverretatlige forvaltningsenheten ble etablert i god tid før prosjektet blir avsluttet 31. desember 2015.

A-ordningen er en samlet, månedlig rapportering av lønns- og ansattopplysninger til Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten. Ordningen erstatter tidligere innrapporteringer av tilsvarende opplysninger på fem ulike skjemaer (lønns- og trekkoppgaven, årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk, melding til Aa-registeret og oppgave til lønnsstatistikken). A-ordningen forvaltes av Skatteetaten ved Etatenes fellesforvaltning på vegne av de tre eieretatene.

A-ordningen er opprettet for å samordne etatenes krav til rapportering av opplysninger om lønn og ansatte fra de opplysningspliktige, med formål om å forenkle rapporteringen, bedre oppgaveløsningen i etatene og gi grunnlag for bedre tjenester fra det offentlige. Det er lagt til rette for at de som skal rapportere opplysninger i hovedsak kan sende inn opplysninger hendelsesbasert når det passer deres egne rutiner for avlønning og registrering av ansatte, mens opplysningene fortsatt er ferske og lett tilgjengelige. Alle opplysninger må senest være rapportert innen den femte i neste kalendermåned.

A-ordningen er basert på at de fleste opplysningspliktige har egne lønns- og personalsystem som grunnlag for rapporteringen. Det er alternativt en mulighet for direkteregistrering i Altinn for de som ikke har eget system, og det er unntaksvis tillatt å rapportere på papir. Erfaringene fra 2015 viser at omlag 85 prosent av de opplysningspliktige benytter et lønns- og personalsystem for rapportering, og at hele 99 prosent av opplysningene om lønn og arbeidsforhold rapporteres direkte fra et lønns- og personalsystem.

Det innebærer at nesten samtlige opplysninger i a-ordningen leveres gjennom en elektronisk ende-til-ende-rapportering fra lønns- og personalsystemer til flere etaters mottakssystemer som integrerer rapporteringen langt utover ordinære elektroniske skjema. A-ordningen antas å spare arbeidsgivere for 600 millioner kroner årlig, sammenlignet med tidligere rapportering gjennom fem ulike skjemaer.

A-ordningen gir etatene løpende tilgang til et felles grunnlag av ferske opplysninger om lønn og arbeidsforhold. Tilgangen er likevel begrenset til kun de opplysninger den enkelte etat til enhver tid har hjemmel til å benytte. Opplysningene fra a-ordningen ligger helt eller delvis til grunn for en rekke sentrale oppgaveløsninger i eieretatene og benyttes av etatene til fastsetting og kontroll av skatt, trygde- og pensjonsytelser, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og til produksjon av statistikk.

Det gir sterke incentiver for korrekt rapportering at Arbeids- og velferdsetaten og Skatteetaten nå løpende benytter samme opplysninger som grunnlag for beskatning og grunnlag for trygde- og pensjonsytelser. Flere brukere av samme opplysninger bidrar til økt oppmerksomhet på datakvaliteten, og konsekvensen av feilrapportering kan oppdages av flere. Bevisst feilrapportering av lav inntekt til beskatning vil umiddelbart medføre at grunnlaget for trygdeytelser reduseres tilsvarende, og bevisst feilrapportering for å oppnå et høyt grunnlag for trygdeytelser vil følges av krav om forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og beskatning på samme grunnlag. Kombinert med stor grad av fullelektronisk ende-til-ende rapportering og formelle datakvalitetskontroller legger a-ordningen til rette for opplysninger av høy kvalitet.

Modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning (SOFUS)

Prosjektet skal erstatte dagens systemer for forskudd, skatteberegning og skatteoppgjør. Prosjektet ble startet i januar 2014 og er planlagt ferdigstilt ved utgangen av 2018.

Formålet med prosjektet er todelt: 1) å sikre løpende skatteberegning og å vise skattytere skattemessig betydning av endringer i inntekter, fradrag og verdier. Dette vil kunne styrke rettsikkerheten og dialogen med skattyter både på forskuddsstadiet og ved skatteoppgjøret og 2) å trygge løpende produksjon, bedre endringsevnen og redusere vekst i forvaltningskostnadene gjennom å modernisere systemene for forskudd og skatteberegning. Moderniseringen vil også bidra til brukervennlige digitale tjenester for skattyterne.

Prosjektet er i rute og har i 2015 levert i henhold til plan. I 2015 har prosjektet arbeidet med løsningsspesifikasjon, utvikling, pilotproduksjon og innføring knyttet til piloter for forskuddssystemene. I januar leverte prosjektet en løsning som kunne beregne skattekort for inntektsåret 2015 for skattyter med enkle skatteforhold. I løpet av høsten ble det gjennomført en pilot der ansatte i Skatteetaten kunne endre skattekort for inntektsåret 2015, og det ble i gang satt en ekstern pilot der utvalgte skattytere i Kongsvinger kommune benytter ny tjeneste for endring av skattekort for inntektsåret 2016. Søknadene i pilotene behandles i ny saksbehandlerløsning.

Forenklet selvangivelse for næringsdrivende med enkle skattemessige forhold

ELSA-prosjektet ferdigstiller nå den nye selvangivelsesløsningen for næringsdrivende med enklere skattemessige forhold. Prosjektet har laget en webløsning for de ni mest brukte skjemaene i selvangivelsen.

Det forventes at cirka 50 000 enkeltpersonforetak og aksjeselskap tar i bruk løsningen i 2016, og at totalt 100 000 tar i bruk løsningen i 2017.

Prosjektet har gjennomført en rekke brukertester og jobber med opplæring, innføring og overlevering. Løsningen blir tilgjengelig februar/mars 2016. Prosjektet utvikler også en løsning som gir støtte for innsyn og saksbehandling.

Uførereformen – overgangsregler og etteroppgjør

Implementeringen av regelverket rundt uførereformen har vært, og er fortsatt, krevende for Skatteetaten. Kontakten og samarbeidet vi har med Arbeids- og velferdsetaten har vært helt nødvendig og fremstår som et positivt eksempel på godt samarbeid mellom to offentlige etater. Uførereformen ble i 2015 innført på skattekortene, og arbeidet med å innføre uførereformen på likningen startet i 2015. De største utfordringene i forbindelse med skattekortene var overgangsreglene som ble vedtatt for at de som tapte på uførereformen i en treårsperiode skulle få kompensert tapet. For likningsbehandlingen er tilpasningen av våre systemer for å håndtere etteroppgjørene som kommer fra og med høsten 2016 krevende. Etteroppgjøret beregnes av Arbeids- og velferdsetaten etter at skatteoppgjøret for siste utbetalingsår av uføretrygden er ferdig. Etteroppgjøret kan føre til både mer utbetalt til mottaker, og at mottaker må betale tilbake penger. Arbeidet med å implementere etteroppgjøret i Skatteetatens systemer vil fortsette i 2016.

Veiledningen av publikum i de kompliserte overgangsreglene har vært krevende for Skatteopplysningen og veiledningsfunksjonen.

Nytt analysesystem for likningsbehandling av utvinningssselskapenes salg av tørrgass (SAGA)

Skatteetaten har utviklet et analysesystem for gassavtaler. Systemet har i 2015 blitt videreutviklet i prosjektet SAGA II for å tilpasse systemet til dagens markedssituasjon. Ny funksjonalitet gjør det også enklere å tilrettelegge innrapporterte data i likningsbehandlingen. Prosjektet ble avsluttet som planlagt 31. desember 2015. Det gjenstår utvikling av et skjema i Altinn for å kunne utnytte funksjonaliteten utviklet i SAGA II. Skjemaet vil utvikles i linjen i 2016.

Altinn

Skatteetaten er fremdeles største bruker av Altinn. Løsningens tekniske egenskaper representerer et viktig fundament for etatens IT-baserte produksjon. Skal etatens elektroniske tjenester kunne innfri forventningene som stilles fra næringsliv og borgere, krever det at Altinn til enhver tid har tilstrekkelig kapasitet, stabilitet og robusthet.

Særlig oppmerksomhet er forbundet med de store volumperiodene som innrapportering av grunnlagsdata og utlegg av selvangivelsen. I 2015 har innføring og produksjonssettingen av a-ordningen medført en betydelig økning i samlet transportvolum gjennom Altinn. Etatenes fellesforvaltning er innlemmet i Altinn som meget stor bruker.

Samlet sett har Altinn fungert på en tilfredsstillende måte i 2015. Videre fungerer samarbeidet mellom Skatteetaten og Altinn-organisasjonen i Brønnøysundregistrene godt.

Skatteetaten deltar i styringsrådet som permanent medlem. I denne rollen har vi også deltatt med innspill og kommentarer til Altinn-organisasjonens arbeid med en ny langsiktig Altinn-strategi. Videre har vi blitt invitert inn som deltakere i en Altinn-intern styringsgruppe for etablering av de nye avtalene med eksterne tjenesteleverandører.

Metadataløsning for elektronisk saksbehandling

Skatteetaten har arbeidet videre med å utvikle metode og rammeverk for informasjonsmodellering og informasjonsutveksling. Vi har anvendt denne kompetansen i våre store utviklingsprosjekter. Vår kunnskap om informasjonsmodeller er delt med andre, både gjennom arbeidet i SKATE og bilateralt med andre virksomheter.

SKATE

SKATE (Strategisk samarbeidsråd for Styring og Koordinering av Tjenester i E-forvaltning) er et strategisk råd som skal bidra til at digitaliseringen av offentlig sektor blir samordnet og gir gevinster for innbyggere, næringsliv og forvaltningen.

I 2015 har SKATE bestått av toppledere fra 11 etater. Det har vært avholdt seks møter, og Skatteetaten har deltatt på alle. Blant sakene som etaten har omtalt, nevnes EDAG og Etatenes fellesforvaltning.

Etaten har også bidratt i arbeidet med veikart for nasjonale felleskomponenter og generelt i arbeidsgruppene som utarbeider saksunderlag til SKATE.

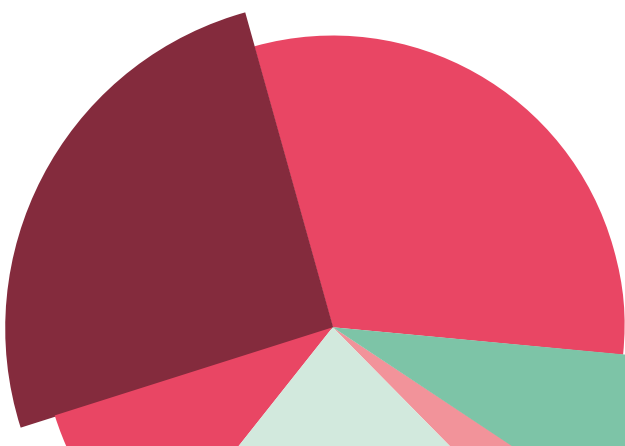
Elektronisk samhandling ved tvangsfullbyrdelse - ELSA

ELSA-prosjektet ble etablert høsten 2008. Det er implementert en elektronisk løsning for overføring av saker fra inkassobyrå til alminnelig namsmanns saksbehandlingssystem på Statens innkrevingsentral. Løsningen sørger også for at sakene automatisk blir registrert inn i forsystemet til Statens innkrevingsentralers saksbehandlingssystem som alminnelig namsmann (SIAN). Ved utgangen av 2015 benytter følgende syv byråer løsningen: Lindorff, VISMA, SERGEL, Kredittgjenvinning, PayEx Norge AS, SkanKred Norge AS og Kredinor.

I 2014 mottok Statens innkrevingsentral totalt 28 293 saker elektronisk, mens tilsvarende tall i 2015 var 77 892 saker. Dette utgjør en økning på nærmere 300 prosent. Likevel utgjør disse sakene kun en andel på 18,2 prosent av alle sakene som kan sendes elektronisk. Andelen elektroniske saker forventes å øke også i 2016, da Kredinor, som kom inn i juni 2015, har et stort antall saker. Statens innkrevingsentral er i dialog med flere byrå om å ta i bruk løsningen, noe som på sikt vil øke andelen av saker som overføres elektronisk.

Avvikling av økonomisystemtjenester for politi- og lensmannsetaten (PLØS)

PLØS er regnskapssystemtjenester som Statens innkrevingsentral i dag tilbyr politietaten. Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet vurderer utfasing av PLØS fra innkrevingsentralen. Dersom PLØS skal fases ut, må Statens innkrevingsentral starte planleggingen i 2016 for å kunne avvikle i mars 2018.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Skatteetaten har nådd hovedmålene og de fleste resultatkrav som er fastsatt av Finansdepartementet. Vi har ingen vesentlige avvik i 2015, og vi vurderer egne systemer for styring og kontroll i virksomheten som gode. Internrevisjoner viste også at Skatteetaten har god styring og kontroll, men med forbedringspotensial. Riksrevisjonen hadde ingen vesentlige merknader i revisjonsmeldingen for 2015. Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Skattedirektoratet er åpen og konstruktiv, og den gir en tydelig retning for utviklingen av etaten.

Organisasjonsutvikling og personalforvaltning

Organisasjonsutvikling

Bedre skatte- og avgiftsforvaltning

Finansdepartementet har i tildelingsbrevet for 2015 varslet sju tiltak for en bedre og mer helhetlig skatte- og avgiftsforvaltning.

1. Flytte særavgiftsordningen til Skatteetaten

I 2014 gjennomførte Skatteetaten utredninger av hvordan funksjonsdelingen mellom Tolletaten og Skatteetaten skal være. Utredningene ble gjort sammen med Tolletaten med utgangspunkt i de føringer og kriterier som var gitt i oppdragsbrevene.

Med basis i utredningene og etterfølgende avklaringer fra Finansdepartementet ble det besluttet at forvaltningen av særavgiftene overføres til Skatteetaten fra 1. januar 2016, herunder særavgifter for registrerte særavgiftspliktige som utgjør størstedelen av særavgiftsprovenyet.

Den nye oppgavefordelingen mellom etatene innebærer at innkreving og fastsetting av særavgifter skjer i Skatteetaten, som blir ny avgiftsmyndighet. Forvaltningsansvaret for uregistrerte særavgiftspliktige vil overføres først fra 1. januar 2017 sammen med innførselsmerverdiavgift for uregistrerte og registrerte.

Programmet *Samordnet Skatt og Avgift* fikk ansvaret for å overføre særavgiftsforvaltningen fra 1. januar 2016. Arbeidet har blitt gjennomført i tett samarbeid med Tolletaten, og det ble tidlig opprettet en felles programorganisering i etatene og ukentlige møter mellom programledelsen i begge etater.

Arbeidet startet med å kartlegge hvilke årsverk som skulle overføres. Dette resulterte i beslutningen om å overføre 358 årsverk som ga det videre grunnlaget for å utarbeide den organisatoriske plasseringen av de nye oppgavene i Skatteetaten.

På IT-siden har det i 2015 blitt arbeidet med tilpasninger for å understøtte de nye forretningsprosessene. Målet har vært å levere stabile IT-tjenester til brukerne i Skatteetaten og Tolletaten fra 1. januar 2016 og frem til ny løsning er på plass for begge etater.

En viktig del av arbeidet har vært å definere de nye prosessene og finne praktiske løsninger på oppgavefordelingen mellom etatene, gitt de prinsipielle føringene. Dette arbeidet ble gjennomført i tverretatlige arbeidsgrupper, og dokumentasjonen av de nye arbeidsrutinene har vist seg å være et svært nyttig verktøy i oppstarten i 2016.

Det har vært store engangskostnader for programmet. De største har vært knyttet til innleie av prosjektbistand, innkjøp av IT- og arbeidsplassutstyr, lisenser og tilpasninger av arbeidsplasser. I tillegg har etaten bidratt med en stor egeninnsats i ressurser, både sentralt og lokalt.

2. Flytte forvaltningen av innførselsmerverdiavgift fra Tolletaten til Skatteetaten

For å gjennomføre endringene og implementere av den nye ordningen har Skatteetaten etablert prosjekt ODIN: *Ordning for drift og forvaltning av innførselsmerverdiavgift med utsatt avregning*. Den nye ordningen vil tre i kraft 1. januar 2017.

Hovedprosjektet ble etablert i august 2015. Gjennomføringen av prosjekt ODIN vil påvirke flere IT-systemer og medføre behov for utvikling og tilpasning av disse. I siste halvdel av 2015 har prosjektet levert og fått godkjent prosjektmandat, kravspesifikasjoner, løsningsbeskrivelser og systemarkitektur. Utvikling og tilpasning av ulike fagsystemer ble også startet i 2015. Eksternt vil den nye ordningen medføre endringer både for næringsdrivende og speditører og for leverandører av regnskaps- og fortollingssystemer. Det blir endringer i tolldeklarasjonen, omsetningsoppgaven, regnskapssystemer, fortollingssystemer, kodeverk for regnskapet og selve bokføringen. Prosjektet vil i løpet av 2016 og 2017 sette i verk nødvendige innføringstiltak.

3. Erstatte årsavgiften med en avgift på trafikksikringer

Når det gjelder dette tiltaket er det foreløpig ikke fattet vedtak.

4. Flytte dokumentavgiften fra Kartverket til Skatteetaten

Dokumentavgiften er foreløpig ikke besluttet overført fra Kartverket til Skatteetaten. Skattedirektoratet utreder løsningsvalg for dokumentavgiften med sikte på å anbefale et konsept medio 2016.

5. Utredning av ny kontorstruktur i Skatteetaten

Skatteetaten mottok oppdragsbrev fra Finansdepartementet 23. juni 2014 om å redusere antall kontorer. I forbindelse med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 varslet Finansdepartementet at det ville komme tilbake til innretning og tidsløp for videre utredningsarbeid. I tråd med dette ble arbeidet stoppet midlertidig, men er gjenopptatt i 2016.

6. Innlemme Statens innkrevingsentral i Skatteetaten

Statens innkrevingsentral har siden 1. januar 2015 vært en del av Skatteetaten. Beslutninger om hvordan etatens samlede innkrevingsoppgaver organiseres i fremtiden, må ses i sammenheng med en helhetlig utvikling av etatens kjerneprosesser. I 2016 fortsetter arbeidet med administrativ innlemming i Skatteetaten.

7. Flytting av skatteoppkreverne

På oppdrag fra departementet utarbeidet etaten en rapport om hvordan skatteoppkreverfunksjonen kunne organiseres i Skatteetaten. Stortinget besluttet i 2015 å beholde ordningen med kommunal skatteoppkreving.

Tverrsektoriell organisering

Etatenes fellesforvaltning ble opprettet høsten 2015. Enheten forvalter oppgaver på vegne av Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten. Etatenes fellesforvaltning har ni ansatte og er organisatorisk lagt til Skattedirektoratet.

Interne organisatoriske endringer

Den nye organiseringen av arbeidet med storbedrifter ble sluttført i 2015. Ansvar for alle konsern med en konsernomsetning over tre milliarder kroner behandles i en egen enhet, som også håndterer dobbeltbeskatning og forhåndstilsagn (MAP/APA) fra 1. januar 2015. Konsern med omsetning mellom 1 og 3 milliarder kroner blir nå behandlet i to regioner, mens en tredje region håndterer samvirkekonsernene.

Personalforvaltning

Antall ansatte og årsverk i Skatteetaten

Skatteetaten har 6420 ansatte ved utgangen av 2015. Dette er en økning på 328 ansatte sammenlignet med 2014. Brutto er årsverk 6306,7 og netto årsverk er 6071,9, en økning på henholdsvis 321,6 og 311,4 fra 2014.

I 2015 var det en organisatorisk endring i Skatteetaten som medførte økning i antall ansatte og omfordeling av ansatte; 365 ansatte ble overført fra Statens innkrevingsentral.

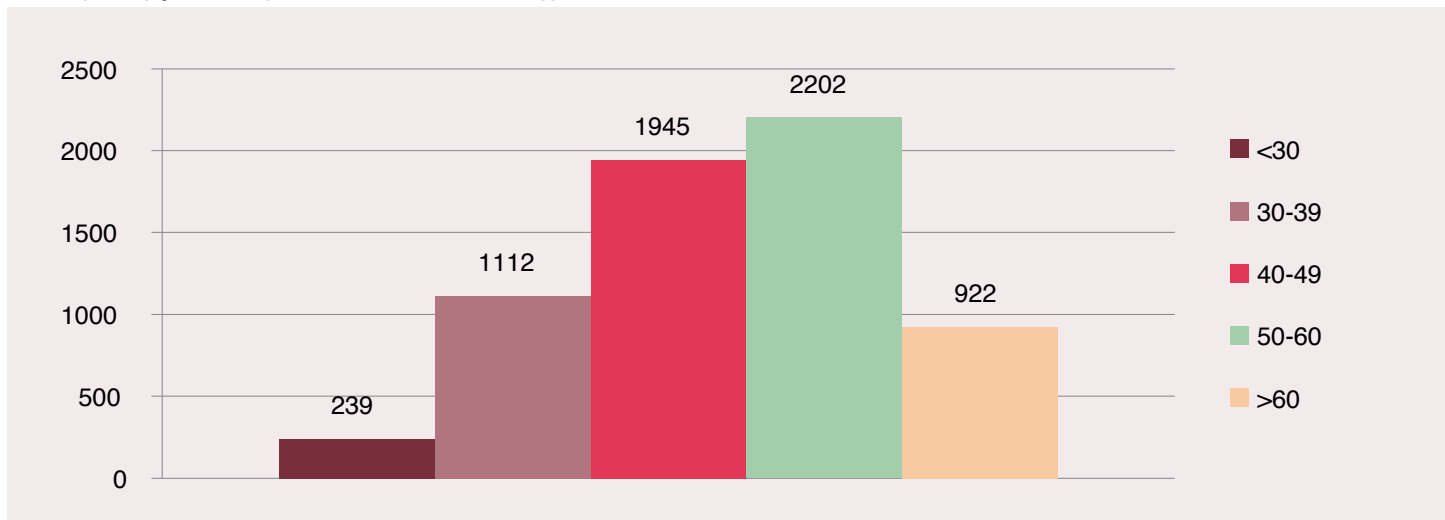
Skatteetaten vurderer kontinuerlig sin oppgaveløsning, herunder bemanningen, for å sikre en effektiv og god resultatoppnåelse.

Bruk av deltidsstillinger og omfang av midlertidig ansatte

Etaten hadde ved utgangen av året 80 midlertidig ansatte. De utgjør 1,25 prosent av antall ansatte som mottar lønn. Antall midlertidige ansatte er uendret fra 2014. Kjønnfordelingen er lik, men det er i hovedsak yngre medarbeidere som er midlertidig ansatte (63 prosent under 35 år).

Etaten hadde 662 deltidsansatte ved utgangen av året, en økning med to fra 2014. Overføringen av Statens innkrevingsentral tilførte 42 på deltidsstilling. De øvrige enhetene har dermed redusert antall deltidsstillinger med 40 i 2015. Deltidsansatte utgjør 10,3 prosent av etatens bemanning, og kvinner eldre enn 40 år utgjør 82 prosent av deltidsstillingene.

Demografi (kjønns- og alderssammensetning)

Gjennomsnittsalderen i etaten er 48,6 år, og uendret fra 2014. Nesten 49 prosent er 50 år eller eldre, mens drøyt 14 prosent er eldre enn 60 år. Blant de eldre enn 60 år har 74 prosent etatsutdanning eller real-/videregående-/yrkesskole. Gjennomsnittsalderen til de som tiltrådte i 2015 var 35,5 år, mens gjennomsnittsalderen til de som fratrådte var 52,8 år.

Det er 61,6 prosent kvinner i etaten. Det er likt som i 2014. Blant nytilsatte i 2015 er kjønnfordelingen tilnærmet lik (52 prosent kvinner).

Oversikt over turnover og rekruttering

Etaten har i løpet av 2015 rekruttert 328 ansatte, av disse er 245 faste og 83 midlertidige. Overføringen av ansatte fra Statens innkrevingsentral inngår ikke i tiltredelsestallene. 370 ansatte har sluttet. Av de som sluttet var 311 fast ansatte.

Skatteetatens turnover i 2015 var 4,8 prosent, etter en presisering fra departementet om beregningen. Av de fast ansatte som sluttet var det 121 (38,9 prosent) som skiftet arbeidsgiver. Det er en nedgang i andel på 8,2 prosentpoeng sammenliknet med 2014. Antall som gikk av med alderpensjon eller avtalefestet pensjon (AFP) i 2015 var 159. Det er ingen enheter eller fag- og kompetanseområder som skiller seg ut med spesielt høy turnover.

Etatens arbeid med kompetanseutvikling, herunder lederutvikling

Riktig bemanningskapasitet er tett koblet mot kompetanseutvikling og ledelse. Nye metoder, verktøy og oppgaver stiller krav om ny kompetanse og kompetanseutvikling.

Etatens virksomhetsstrategi beskriver hvilke fremtidige kompetanseområder som er strategisk viktige. Medarbeideres registrerte kompetanse og utviklingsplaner brukes til å målrette kompetanseutviklingen for ansatte både på individ- og gruppenivå.

Etaten har i 2015 videreutviklet kompetansestyringsprosessen og videreført arbeidet med en mer tydelig og sentralisert styring av kompetanseutviklingen. Sentrale landsdekkende tiltak er utviklet på områder definert som strategisk viktige i virksomhetsstrategien. Samtidig utvikles det nødvendige kompetansetiltak for å understøtte en sikker og stabil produksjon. I løpet av året er det gjennomført målrettede kompetansetiltak innenfor alle etatens fagområder.

Opplæring i kontinuerlig forbedring (KF) som arbeids- og ledelsesform inngår i etatens ledelsesutviklingsprogram for nye ledere. I løpet av 2015 er det gjennomført behovsrettede ledelsesutviklingstiltak som er utviklet sentralt for hele etaten, og det er utviklet nye tiltak for ledere innen endringsledelse.

Overføring av oppgaver – oppfølging av medarbeidere

Statens innkrevingsentral med 365 ansatte ble en del av Skatteetaten fra 1. januar 2015, og fra 1. januar 2016 overføres 331 ansatte fra Tolletaten. I begge prosessene har god informasjon til berørte ansatte og involvering av tillitsvalgte stått sentralt.

Siden overføringen av Statens innkrevingsentral har alle ansatte deltatt på ulike opplæringstiltak, inkludert et spesialtilpasset introduksjonsprogram for medarbeidere og ledere. Innkrevingsentralen deltok på linje med etatens øvrige enheter i den årlige medarbeiderundersøkelsen på høsten, og gode resultater indikerer at medarbeiderne har mestret overføringen til Skatteetaten på en god måte. Nedgangen i sykefraværet i enheten ansees også som et tegn på at overføringen er gjennomført på en måte som har ivaretatt de berørte.

Det har i løpet av året blitt gjennomført mange målrettede tiltak mot ansatte fra Tolletaten for å gi informasjon og skape trygghet til prosessen. Som en del av dette er det også gjennomført to endringsmålinger for å undersøke om berørte ansatte opplever å ha tilstrekkelig kjennskap og informasjon underveis i omstillingen. I første kvartal 2016 gjennomføres flere opplæringstiltak og spesialtilpassede introduksjonstiltak for medarbeidere og ledere.

I forbindelse med omstillingsprosessene er det i løpet av året gjennomført risikokartlegging av arbeidsmiljøet i driftsenhetene, noe som har gitt et godt grunnlag for utvikling av målrettede tiltak.

Sykefravær

Sykefraværet i 2015 var 6,2 prosent, det samme som i 2014. Skatteetaten jobber målrettet mot både ledere og medarbeidere for å redusere sykefraværet. Krav til tett oppfølging, tidlig og god tilrettelegging og økt bruk av gradert sykemelding er viktige tiltak for å redusere legemeldt sykefravær. Både sentralt og lokalt er det satt i verk målrettede tiltak for å forebygge og redusere sykefraværet.

Sentrale tiltak i 2015 var blant annet to nye ledermoduler som skal fremme bevissthet om og kompetanse til å redusere sykefraværet, både den forebyggende og reparerende delen av arbeidet. Veiledning og støtte fra ny landsdekkende bedriftshelsetjeneste, Arbeids- og velferdsetaten og Arbeidslivssenteret ble også aktivt benyttet.

Etikk

Skatteetaten jobber systematisk med å styrke medarbeidernes etiske bevissthet. Etikk som tema er innarbeidet i ulike styringsdokumenter og -verktøy for å bidra til god forvaltningsutøvelse og ivaretagelse av etatens omdømme. Som enhetens etikk-komité vurderer ledelsen i hver driftsenhet sentrale virksomhetsprosesser ut fra etisk risiko minst en gang i året. Ledere er ansvarlig for jevnlig å gjennomføre dilemmatøring i egen gruppe.

Resultatet fra medarbeiderundersøkelsen viser at majoriteten av etatens ansatte sier de er kjent med etatens etiske retningslinjer, og at det diskuteres relevante etiske problemstillinger i gruppene.

Det har i 2015 ikke blitt varslet om alvorlige hendelser i etaten.

Internkontroll og risikovurderinger

Internkontroll

Intern styring og kontroll omfatter alle tiltak etaten gjennomfører for å nå sine mål, sikre pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler – på en god og effektiv måte. I etatens policy for intern styring og kontroll er det beskrevet hva dette innebærer, og hvem som har ansvaret for å sikre at det blir ivaretatt. Skatteetaten gjennomfører et prosjekt for å videreutvikle prinsipper og retningslinjer for intern styring og kontroll. Dette arbeidet vil bli sluttført i 2016. Det vil gi grunnlag for å evaluere virksomhetsstyringen i etaten og gi grunnlag for å prioriterte forbedringstiltak.

Etaten arbeider systematisk med mål- og resultatoppfølging, risikostyring, avvikshåndtering og kvalitetsoppfølging som en del av internkontrollen. Ett eksempel på god internkontroll er SITS som i flere år har hatt som mål å være sertifiserbar etter ISO 9001-2008. Dette arbeidet fortsetter nå med den reviderte ISO 9001-2015. Alle produksjoner har god kvalitetsoppfølging og risikohåndtering. Hyppige målinger gjennomføres, og avvik på leveransekrav håndteres med rotårsaksanalyser og tiltak. I mange prosesser er det tatt i bruk metoder for kontinuerlig forbedring. Alle avvik og tiltak blir registrert og blir fulgt opp for å forhindre gjentakelser. Metoden for risikohåndtering er revidert og tilpasset utvikling og produksjon. Det arbeides nå med opplæring av ansatte.

I 2015 innførte etaten en ny virksomhetsstrategi som angir de strategiske målene som etaten vil oppnå i perioden 2015 – 2017.

Skatteetaten gjennomfører mål- og resultatoppfølging etter en gjennomgående metode for hele etaten. Lederne for enhetene i etaten har egne styringskort der mål- og resultatkrav går frem, og styringskortene er utgangspunktet for intern rapportering og oppfølging. Skatteetaten implementerte i 2013 et verktøy som har bidratt til i større grad å tilgjengeliggjøre den samlede styringsinformasjonen og standardisere prosessene. Gjennom prosessene gjennomføres oppfølging både av strategiske mål og av produksjonen.

Skattedirektørens internrevisjon har i 2015 gjennomført 12 enkeltstående revisjoner på forskjellige fagområder. I de aller fleste revisjoner er det identifisert forbedringsområder med tilhørende tiltak. Internrevisjonen har pekt på forbedringsbehov innenfor intern styring og kontroll, risikovurderinger og flere av virksomhetens produksjonsprosesser. Internrevisjonen har gjennom sine enkeltrevisjoner ikke kommet over forhold som kan kategoriseres som alvorlig svikt i internkontrollen.

Risikovurderinger

Skatteetaten gjennomfører årlig en overordnet risikovurdering med halvårlig oppdatering. Vurderingen gir et godt grunnlag for planlegging og prioritering i virksomheten i perioden. Den bidrar også til å forebygge forhold eller hendelser som kan virke negativt inn på oppnåelse av hovedmålene. I tillegg er risikovurderingen et viktig innspill til intern styring og kontroll av etaten.

I den pågående omstillingsprosessen har etaten ikke kunnet prioritere å levere en samlet vurdering av operasjonell risiko i virksomheten. Etaten har imidlertid utarbeidet en risikovurdering på tvers av tjenesteproduksjonen i SITS og jobbet videre med standardisering av risikostyringsprosessen i tjenester og prosjekter. Det gjennomføres også årlige risikovurderinger på driftsenhetsnivå, og de ligger til grunn for prioriteringer lokalt. I tillegg utarbeider etaten årlig en vurdering av risiko for interne misligheter. Arbeidet med å etablere en samlet vurdering av vesentlig operasjonell risiko i virksomheten vil starte i 2016.

Sikkerhet og beredskap

Det er i løpet av året gjennomført et forbedringsarbeid for å få en bedre struktur og plan for arbeidet med sikkerhet og beredskap. Det er utarbeidet en overordnet policy for samfunnssikkerhet og beredskap og et årshjul for arbeidet.

Etaten har også gjennomført en overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS) som har identifisert aktuelle forbedringsområder. ROS-vurderingen er gjennomført med hovedfokus på sikring av mennesker, lokasjoner og IKT-kritiske lokasjoner. Følgende fire hovedområder av hendelser ble gjennomgått: naturhendelser, ulykker, teknisk svikt og tilskuede handlinger.

ROS-analysen viser at vi kan ha noen få potensielt kritiske hendelser hvor tiltak og avklaringer er nødvendig på grunn av fare for samfunnsmessige konsekvenser ved at etaten negativt kan påvirke tjenesteyting for andre etater (kunder av etaten). Etaten selv er imidlertid ikke så utsatt i sin tjenesteyting siden etaten har et logisk datasenter fordelt på tre lokasjoner.

Når det gjelder spesielle utfordringer på området informasjonssikkerhet, ser vi hyppigere og mer krevende ondsinnet aktivitet mot etaten, spesielt med forsøk på å få inn «ransomware/cryptolocker»-virus. Dette kan potensielt gi større utfordringer for etatens drift. Risikoen håndteres ved økt fokus på oppdagelse og reaksjon og ved å forbedre eksisterende tiltak på kompetanse og kontrollmekanismer.

Deler av etatens kontrollarbeid gjennomføres på steder og i miljøer med potensielt noe høyere risiko for trusler mot kontrollørens liv og helse. Den iboende usikkerheten forbundet med uvarslede kontroller i miljøer med organisert kriminelle gjør dette arbeidet utfordrende.

Sentrale tiltak som planlegges, er opplæring av kontrollører og ledere, gjennomføre risikovurderinger i forkant av kontroller, anskaffe og benytte beskyttelses- og kommunikasjonsutstyr. Det er nedsatt et prosjekt for iverksetting av risikoreduserende tiltak og rutiner for arbeidet med personsikkerhet i etaten.

Regelmessige beredskaps- og kriseøvelser er gjennomført på flere nivåer. Planverket for krisehåndtering oppdateres og forbedres med erfaringer fra øvelsene. Etaten har konkretisert planverket og etablert en egen støttefunksjon for håndtering av hendelser med konsekvenser for liv, helse og eiendom. Det er etablert et forum for sikkerhet og beredskap i etaten.

Det er også etablert en rutine for årlig gjennomgang av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap som legges frem for ledelsen. Etaten vurderer sikkerhetstilstanden som tilfredsstillende. Det er likevel behov for økt fokus, flere spesifikke rutiner og økt kompetanse.

Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

I brev 27. november 2015 har Finansdepartementet bedt Skatteetaten følge opp tidligere saker fra Riksrevisjonen gjennom særskilt rapportering i årsrapport 2015: praksis for anmeldelser (regnskapsrevisjon 2012), IKT-sikkerhet (regnskapsrevisjon 2015) og kontroll av merverdiavgift (forvaltningsrevisjon, jf. Riksrevisjonens Dokument 3:11 (2012-2013)).

Når det gjelder oppfølging av kvalitet på folkeregisteret i regnskapsrevisjonene for 2012 og for 2013, viser vi til rapportering på etatens hovedmål 3. Under hovedmål 4 følger vi opp kvaliteten i Skatteopplysningens veiledning, jf. Dokument 3:1 (2015-2016) som følger opp Dokument 3:4 (2011-2012) om reorganisering av Skatteetaten.

1. Ulik praksis ved anmeldelser for brudd på ligningsloven

Riksrevisjonen avdekket i sin revisjon av regnskapet for 2012 at regionene praktiserte ulik bruk av anmeldelse ved ikke levert selvangivelse.

Flere av regionene har i 2015 satt i verk tiltak for å håndheve anmeldelsinstruksen. Det har ført til bedringer og mer lik praksis. I møte med fastsettingsdirektørene i april 2015 ble det presisert fra direktoratet at anmeldelsinstruksen skal følges. Direktoratet vil følge med på om den positive utviklingen. Direktoratet vil i 2016 foreta en teknisk revisjon av anmeldelsinstruksen som følge av ny straffelov og ny skatteforvaltningslov.

2. IT-styring og sikkerhetstiltak i Skatteetaten

Skatteetaten har, som Riksrevisjonen skriver, et styringssystem for informasjonssikkerhet som er i tråd med internasjonale standarder. Riksrevisjonen peker på utfordringer knyttet til struktur, leservennlighet, et styringssystem som henger sammen, kontinuerlig forbedring og risikovurdering.

Vi vurderer styringssystemet årlig i forhold til hvilke policies som har behov for vurdering, gjennomgang og oppdatering. Vi har gått gjennom alle policies på nivå 1 og 2 i styringssystemet og vil bringe samtlige opp til ny godkjenning etter oppdatering. Denne oppdateringen vil også bedre struktur, leservennlighet og sammenheng, og tilpasse føringene til endringer i trusselbildet og teknologiutviklingen. Vi vil også benytte denne muligheten til å informere etaten om styringssystemet.

Etatens nye intranett er i produksjon fra 1. januar 2016. Gammelt innhold blir gjennomgått og lagt over i nytt intranett. Styringssystem vil bli lagt over, og vi vil utnytte de mulighetene det gir til å forbedre søking og gjenfinning av sikkerhetsinformasjon. Dette tiltaket vil fortsette frem til sommeren 2016.

Et annet tiltak er at de IT- og utviklingsrelevante standardene i nivå 3 i styringssystemet nå går gjennom og legges inn i "Ikke-funksjonelle krav", som benyttes av utviklingsmiljøene. Dette tiltaket gir forankring og forståelse av føringene i utviklingsmiljøene og øker tilgjengeligheten ved at styringsinformasjonen legges sammen med annen relevant informasjon utviklerne trenger.

Vi skal forenkle prosessene for å gjennomføre risikovurderingen. Prosessene og metoden vi bruker i dag er av god kvalitet, men dyptgående og ressurskrevende å gjennomføre. Vi arbeider med å utdype arbeidet med sikkerhetsprofiler, og ut fra dette få et

raskere og enklere supplement til den tyngre metodikken som fortsatt vil brukes i større systemer og tjenester, i nye miljøer eller på områder med potensiell høy risiko.

3. Skatte- og avgiftsmyndighetenes kontroll av merverdiavgift

I Dokument 3: 11 (2012-2013) trekker Riksrevisjonen fram fem hovedfunn som gjelder Skatteetaten.

A) Det er behov for en mer effektiv utvelgelse av avgiftsoppgaver og deklarasjoner for kontroll av merverdiavgift

Store forbedringstiltak er gjennomført. Dynamiske filtre som angir kjennetegn på mulige feil i omsetningsoppgaver har også i 2015 vært under kontinuerlig revisjon. Filterkompetanse ivaretas gjennom at dedikerte medarbeidere utvikler filter som både ivaretar generelle risikovurderinger og forslag til systemendringer, men også gjenspeiler spesielle satsinger. Erfaringsdeling mellom regionene skjer gjennom et sentralt filternettverk.

Skatteetaten har gjennomført et stort landsdekkende kompetansetiltak med faglige og metodiske temaer og med erfaringsutveksling.

Arbeidet med utvikling av en prediktiv skåringsmodell har blitt videreført i 2015. Modellen sammenstiller datakilder og predikerer risiko for feil i omsetningsoppgaven. Tre regioner prøver nå ut risikoskåring som er lagt inn i merverdiavgiftssystemet. Det gjøres nå endringer i modellen før alle regioner skal sette i verk modellen i 2016.

B) Det er behov for forenklet informasjonsutveksling og økt samhandling internt i Skatteetaten og mellom etatene i kontrollen av merverdiavgift

Behovet for samhandling har vært tydelig kommunisert, og samhandlingen i Skatteetaten er forbedret.

Samhandlingen mellom Skatteetaten og Tolletaten anses ivaretatt gjennom overføring av både særavgifter (1. januar 2016) og innførselsmerverdiavgift (1. januar 2017) til Skatteetaten.

C) Skatteetaten ivaretar ikke kravet om likebehandling ved bruk av tilleggsavgift

Skattedirektoratet har siden Riksrevisjonens rapport fulgt tett opp bruken av tilleggsavgift. Det er nå tilstrekkelig likebehandling i bruken av tilleggsavgift i oppgavekontrollen. Resultatene er tilfredsstillende både med hensyn til likebehandling mellom regionene og på nivå på bruk av tilleggsavgiften. Bruken av tilleggsavgift følges fortsatt nøye.

D) Skatteetaten har ikke styrket kontrollen av merverdiavgiftsregisteret

Det er fortsatt behov for å styrke kontrollen av merverdiavgiftsregisteret og for å sikre en mer likeartet kontroll ved registrering. Det er høy oppmerksomhet på betydningen av risikovurderinger i forbindelse med registreringsøknader. Det er derimot for lav oppmerksomhet på differansen mellom antall registreringer i enhetsregisteret i forhold til hvor mange som sender registersøknad. I *Kvalitetsmelding MVA* blir arbeidet med registerkvalitet gitt særskilt prioritet ved å stille krav til oppfølging av nyregistrerte der det er utfordrende å avdekke realitetene allerede på registreringstidspunktet. Vi har satt i verk tiltak spesielt opp mot arbeidslivskriminalitet.

God kvalitet på register og hensyn til effektive arbeidsprosesser må balanseres. Flere regioner tester nå ut forenklet registreringsprosess hvor risiko for svindel antas å være liten.

E) Det er behov for bedre kunnskap om effekter av informasjons- og veiledningsarbeidet

Et eksempel på bedre kunnskap er nevnt under delmål 1.1. Næringsdrivende som leverer og betaler omsetningsoppgaver i rett tid, gjør det lettere både for seg selv og for Skatteetaten. Prosjektet *Rettidig innlevering og betaling* har siden 2012 samlet inn informasjon om næringsdrivende som ikke leverer til rett tid, og hva som er årsakene til dette. Prosjektet står bak omfattende effektmålingene, hvor vi har testet 34 ulike tiltak på et utvalg av skattepliktige, blant andre 8 700 avgiftspliktige næringsdrivende. Vi har jobbet kunnskapsbasert med å teste ut hva som fungerer før vi setter i verk tiltak.

Oppfølging av saker fra Sivilombudsmannen

I løpet av 2015 har Skatteetaten behandlet 16 saker med Sivilombudsmannen. Sakene er fulgt opp fortløpende og dreier seg hovedsakelig om enkeltsaker uten stor prinsipiell betydning.

En sak av prinsipiell interesse er spørsmålet om erstatning for sakskostnader ved omgjøring av bindende forhåndsuttalelse. Vi avventer Sivilombudsmannens uttalelse. I en annen sak, som gjaldt forståelsen av kompensasjonsloven § 2 første ledd bokstav c, vil Skattedirektoratet påse at avgiftsmyndighetenes praksis endres i tråd med det som er lagt til grunn i Sivilombudsmannens uttalelse når det gjelder private virksomheters produksjon av omsorgstjenester hjemlet i barnevernloven § 4-4 annet ledd.

Videre har Sivilombudsmannen 7. august 2015 avgitt en uttalelse om forholdet mellom taushetsplikten etter ligningsloven § 3-13 og innsynsbestemmelsene i aksjeloven § 4-6 og almenaksjeloven § 4-5, etter et krav om innsyn i Skatteetatens aksjonærregister. Ombudsmannen tok opp saken av eget tiltak og kom til at opplysninger som er eller skulle ha vært offentlig tilgjengelig i det enkelte selskaps aksjeeierbok, ikke kan sies å være underlagt taushetsplikten i ligningsloven § 3-13. Ombudsmannen avga også 10. juli 2014 en uttalelse som gjaldt krav om innsyn i aksjeeieropplysningene i Skatteetatens aksjonærregister. Her kom ombudsmannen til at vilkåret i offentleglova § 9 om at sammenstillingen skal kunne gjøres med «enkle fremgangsmåter» ikke var oppfylt. Selv om Skattedirektoratet kunne ha unnlatt å gi innsyn i medhold av offentleglova § 9, valgte vi i september 2015 å lage et uttrekk av opplysningene i Skatteetatens aksjonærregister som etter dette stilles til rådighet for de som ber om innsyn i registeret.

Andre forhold

Forenkling for å forebygge unødig tidsbruk

Skatteetaten jobber kontinuerlig med å identifisere muligheter for å forbedre og forenkle sine arbeidsprosesser. Etaten identifiserer og fjerner regelverk og ordninger som gir unødig tidsbruk for brukerne. Her vil vi trekke frem to eksempler:

1. TIF 2015 – 298: Regelverket for merkostnader

A) Løsningsforslag (tiltak)

Forenkle skattereglene knyttet til merkostnader. Forenkling av reglene knyttet til skattemessig behandling av ulegitimerte småutgifter. Frikobling av skattereglene for reisegodtgjørelse mv. fra statens særavtaler.

B) Status (planlagt, under arbeid, gjennomført)

Med virkning fra 1. januar 2016 er fradraget for småutgifter og skattefriheten for arbeidsgivers utbetaling av ulegitimerte småutgifter opphevet. Skatteetaten arbeider i 2016 videre med regulering av skattefrihet for ulegitimerte godtgjørelser og frikobling av skattereglene for reisegodtgjørelse mv. fra statens særavtaler. Målsetning for arbeidet på kort sikt vil være at skattereglene på selvstendig grunnlag angir de skattefrie nivågrensene. Etaten arbeider også videre med å forenkle reglene om klassifisering av reisestrekninger i skatteloven § 6-44 og FSFIN § 6-44. Etaten vil fortsette forenklingsarbeidet med en helhetlig og langsiktig rettsutvikling på reglene for fradragrett for merkostnader.

C) Resultater av arbeidet (effekter for brukerne)

Endringene knyttet til skattemessig behandling av småutgifter er en forenkling av regelverket som reduserer de administrative kostnadene både for næringslivet og Skatteetaten.

2. TIF 2015-188: Innhenting av informasjon/dokumentasjon mellom etater

A) Løsningsforslag (tiltak)

Et prosjekt (ELITE) utarbeider løsning for utveksling av data som andre etater, som Lånekassen og Husbanken, har behov for å få fra Skatteetaten. I tillegg skal det lages løsning til Registerinfo som gir Direktoratet for byggkvalitet data om skatte- og avgiftsbetaling.

B) Status (planlagt, under arbeid, gjennomført)

Under arbeid. Planlagte leveranser for prosjektet er medio og ultimo 2016.

C) Resultater av arbeidet (effekter for brukerne)

Det blir en mer smidig løsning for datautveksling fra Skatteetaten til andre etater. Det blir også enklere å gjøre endringer i eksisterende leveranser og enklere å opprette nye leveranser til andre etater når behovet melder seg.

Oppfølging av rettssaker på Skatteetatens fagområder (rettssaksinstruksen)

Tallmaterialet nedenfor er basert på manuelle registreringer i Skatteetatens eget rettssaksregister. Det understrekes at det er knyttet noe usikkerhet til det registrerte datagrunnlaget, og at statistikken må anses som nivåer og ikke eksakte tall.

Rettssaksregisteret viser at Skatteetaten i løpet av 2015 har mottatt 134 stevninger på fastsettingsområdet, hvorav 91 gjelder skatt og 46 merverdiavgift (noen saker er registrert under begge fagområder). Tallene for 2015 viser en nedgang i antall skattesaker i forhold til tidligere år, mens antall merverdiavgiftssaker viser en liten oppgang.

I løpet av 2015 er det registrert 110 rettskraftige dommer på det materielle skatte- og merverdiavgiftsområdet. Av rettskraftige dommer på skatteområdet fikk staten medhold i 51 saker (62 prosent), delvis medhold i seks (7 prosent) og ikke-medhold i 26 (31 prosent). Av rettskraftige dommer på merverdiavgiftsområdet fikk staten medhold i 20 saker (74 prosent), delvis medhold i to (7 prosent) og ikke-medhold i fem (19 prosent). I tillegg til rettskraftige dommer i 2015 er det registrert at 14 saker er trukket av saksøker, åtte saker er trukket av saksøkte/staten, mens 18 saker er trukket i fellesskap (forlik). Den prosentvise andelen av rettskraftige avgjørelser der staten har fått medhold har gått noe ned på skatteområdet i forhold til tidligere år, mens den er omtrent som gjennomsnittet for tidligere år på merverdiavgiftsområdet.

Høyesterett har i 2015 behandlet 15 saker innenfor skatte- og merverdiavgiftsområdet der Skatteetaten var part. 12 saker gjaldt skatterett, hvorav staten fikk medhold i seks av sakene. tre saker gjaldt merverdiavgift, der staten fikk medhold i to av sakene. I tillegg behandlet Høyesterett en sak der Oljeskattekontoret var part og fikk medhold. Tallmaterialet er for lite for statistikkformål, men det utgjør totalt 55 prosent medhold og 45 prosent ikke medhold. Andelen der staten har fått medhold i 2015, ligger innenfor intervallet tidligere år på mellom 50 prosent og 65 prosent. Da antall saker for Høyesterett er relativt lavt, kan det vanskelig trekkes klare konklusjoner. Det ser imidlertid ut til at staten i 2015 var i en normalsituasjon.

Foruten sivile rettssaker har Skatteetaten også i løpet av 2015 bistått både politi- og påtalemyndigheten og Økokrim i flere straffesakskomplekser.

Skattedirektoratet har i løpet av 2015 registrert ti anmodninger fra skattekontorene om å fremme sivilt erstatningskrav i straffesak. I tillegg er det fremmet en anmodning om sivilt erstatningskrav i sivil sak. Fem anmodninger gjaldt merverdiavgift, en sak gjaldt skatt og fire saker gjaldt kombinasjon av merverdiavgift og skatt og/eller arbeidsgiveravgift. Skattedirektoratet har samtykket i at erstatningskrav fremmes i alle sakene som er ferdigbehandlet. I 2014 mottok Skattedirektoratet 14 anmodninger og i 2013 kom det 11 anmodninger. Det har vært en nedgang i antallet anmodninger fra 2014 til 2015, men antallet anmodninger for perioden synes relativt stabilt.

Finansdepartementet har den 31. august 2015 delegert myndigheten til å fremme erstatningskrav i sivile saker til Skattedirektoratet. Myndigheten til å fremme erstatningskrav i straffesaker ble delegert til Skattedirektoratet i 2009. Skattedirektoratet har den 22. desember 2015 videredelegert myndigheten til å fremme erstatningskrav i straffesaker til skattekontoret på generelt grunnlag. Det er samtidig gitt rutiner for saker der Skatteetaten fremmer erstatningskrav mot medvirkere til skatte- og avgiftsunndragelser. Myndigheten til å fremme erstatningskrav i sivile saker er ikke videredelegert, og skattekontorene må i den enkelte sak anmode Skattedirektoratet om å fremme et slikt krav.

Skattedirektoratets rettssaksinstruks er revidert den 22. desember 2015. Instruksjonen gjelder Skatteetatens håndtering av statens partsstilling i rettssaker på skatt-, avgift- og innkrevingsområdet. Instruksjonen gjelder, så langt den passer, for saker om særavgifter og for Statens innkrevingsentral. Instruksjonen er i hovedsak en videreføring av den tidligere instruksjonen fra 2011. Instruksjonen omtaler nå blant annet tilrettelegging for reell prøving av de påstevnede vedtak. Dette kommer blant annet til uttrykk i utvidelse av Skatteetatens myndighet til å gi utsettelse av søksmålsfristen eller samtykke til at rettssak fremmes etter utløp av søksmålsfristen. Der det er mulig, er det videre gitt anvisning på at staten aktivt skal bistå skattyter til å rette feil og mangler ved prosesshandlinger (stevninger mv.) som ellers vil medføre avvisning. En annen endring er at rutinen nå er den samme for skatte- og merverdiavgiftssaker.

Evalueringer og brukerundersøkelser

Brugerundersøkelser og evalueringer av tiltak brukes aktivt til at prioritere, kvalitetssikre og målrette etatens kommunikasjon overfor brukerne i alle målgruppene og kanalene. Undersøkelsene bidrar til en vurdering av om virkemidlene har fremmet oppnåelsen av etatens mål, og til å tilpasse og forbedre fremtidige tiltak.

Skatteetaten gjennomfører hvert år brukerundersøkelser om personlige skattyteres og næringslivets oppfatning av etaten og etatens brukerbehandling. I 2015 ble følgende brukerundersøkelser gjennomført:

- Lønnstakere og pensjonisters oppfatning av Skatteetaten
- Bedrifters oppfatning av Skatteetaten
- Lønsmottakeres kontroll og innlevering av selvangivelsen

I tillegg har Statens innkrevingsentral rettet en undersøkelse mot sine oppdragsgivere.

Vi viser til vår rapportering på etatens hovedmål 4 om brukernes tilfredshet med etatens service og saksbehandling.

Rapportering om nytte og gevinster fra Altinn

Et oppdatert gevinstbilde for etatene knyttet til a-ordningen er rapportert til departementet i kontaktforum høsten 2015. Den delen som omfatter forenkling, revideres i lønnsomhetsanalysen som gjennomføres februar 2016.

Høringsuttalelser fra Skatteetaten

Skattedirektoratet har avgitt en rekke høringsuttalelser i løpet av året. Hovedregelen om at høringsuttalelser til andre departementer enn Finansdepartementet skal gå via Finansdepartementet og innen rimelig tid før ordinær frist, er presisert.

Oljeskattekontoret

Oljeskattekontoret forvalter og driver kontinuerlig utvikling av kontorets kompetanse, både gjennom interne og eksterne kompetansetiltak. Oljeskattekontoret deltar videre som observatør i etatens riksprosjekt Transfer Pricing. Dette innebærer at kontoret har en representant i den formelle møtearenaen for diskusjon av prinsipielle spørsmål (TP Board) og en i arbeidsgruppa for konsernintern finansiering. Rekrutteringssituasjonen ved kontoret har i 2015 vært tilfredsstillende, og det har blitt ansatt både erfarne og nyutdannede. Samtidig arbeider kontoret aktivt for å beholde medarbeidere og kompetanse.

Internasjonalt arbeid – skatteadministrasjoner og regelverk

Den internasjonale økonomiske aktiviteten og samhandlingen er omfattende og bidrar til økt kompleksitet, omfang og ressursbruk for etatens arbeid. Vi viser til vår omtale under hovedmål 1 om tiltak for å øke etterlevelse av skatte- og avgiftsregelverket og bekjempelse av skattekriminalitet. Oversikten viser at etaten på ny har økt og styrket sitt engasjement i internasjonale fora og samarbeid med andre skatteadministrasjoner.

Nordisk Agenda er en velfungerende ramme for nordisk samarbeid, som skal sikre bedre etterlevelse, forenkling og effektivitet. Samarbeidet trekker til seg stor oppmerksomhet internasjonalt og fremholdes som eksemplarisk av internasjonal skatteorganisasjoner.

Som oppfølging til tidligere kartleggingsarbeid ble et nytt internasjonalt forum etablert i etaten med representanter fra ulike enheter som har ansvar på det internasjonale området. Formålet er å ivareta helheten og bedre koordineringen internt på tvers av fagområder. Aktuelle fagtema som tas inn i forumet vil være tverrgående og av strategisk betydning.

Skattedirektøren er styremedlem i OECDs Forum on Tax Administration (FTA) Bureau som styrer OECDs arbeid for samarbeid mellom skatteadministrasjonene for økt effektivitet og etterlevelse. FTA Bureau har prioritert oppfølging av arbeidet med BEPS, CRS og JITSIC.

Skatteetaten har deltatt i utviklingen av verktøy for sammenligninger mellom skatteadministrasjoner som forutsatt i Finansdepartementets tildelingsbrev. I løpet av 2015 ble TADAT (Tax Administration Diagnostic Assessment Tool) lansert og tatt i bruk som verktøy for nordisk sammenligning. Skatteetaten er også vurdert av et eget team fra Pengefondet som har skåret etatens prestasjoner i henhold til kriterier for god internasjonal praksis. Undersøkelsen er dokumentert i egen rapport. Det er også gjennomført et betydelig arbeid med å effektivisere metoder for innsamling og bruk av skatteadministrative data til bruk for systematiske sammenligninger.

Norge er også en aktiv deltaker i IOTA og har i 2015 støttet organisasjonen ved å tilby en av etatens toppledere som vikariende generalsekretær fra oktober 2015 til september 2016.

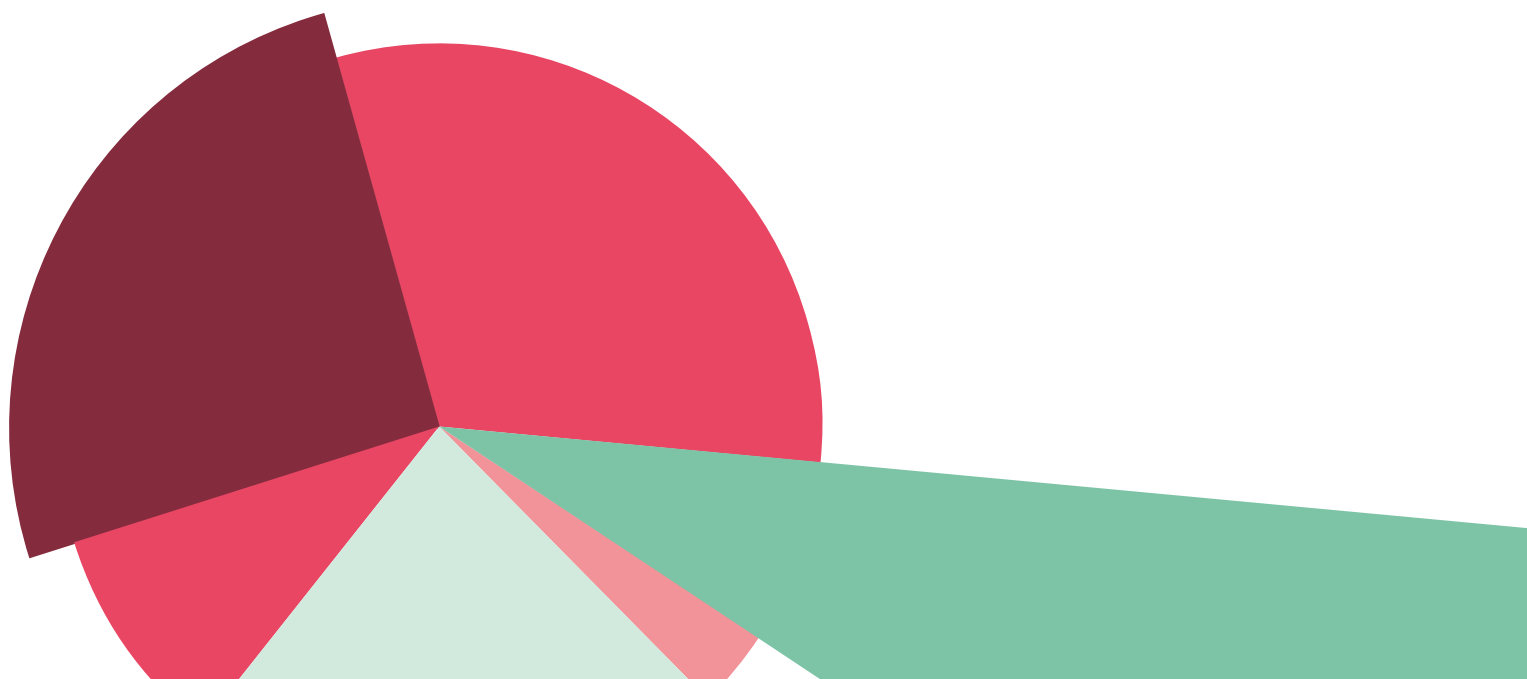
Internasjonalt arbeid – etatens bistandsarbeid

Som ledd i Utenriksdepartementets bistandsprogrammer *Skatt for utvikling* og *Olje for utvikling* gjennomførte Skatteetaten i 2015 et institusjonssamarbeid med skatteadministrasjoner i Zambia, Tanzania og Mosambik. Ressursbruken vår utgjorde cirka fem årsverk fordelt på nitten medarbeidere. Arbeidet fokuserer i alle tre land på skatterevisjoner i store selskaper. Det bidrar til økte etterberegninger, bedre kvalitet i revisjonsprosesser og overføring av relevant kompetanse på både individ- og organisasjonsnivå. Ifølge Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon, jf. Dokument 3:9 (2014-2015), har prosjektet innen skatteadministrasjonen i Zambia god bærekraft, systematiske og gjennomarbeidede resultatrammeverk, god rapporteringspraksis og et strateginotat i tråd med anbefalingene om politisk økonomianalyse og mer strategiske tilnærminger.

Oljeskattekontoret, som har inngått egen avtale med Finansdepartementet, har i tillegg utført bistandsarbeid i Uganda, Libanon og Ghana.

Under EØS-programmet *Norway Grants* er det i 2014 startet opp et prosjekt for å bistå den rumenske skatteadministrasjonen, NAFA, i arbeidet med integritetsbygging og bekjempelse av intern korrupsjon. Prosjektet er forventet å vare til september 2016.

Ressursbruk knyttet til bistandsarbeidet og EØS-programmet blir refundert etter bestemte timesatser og belaster derfor ikke Skatteetatens eget budsjett.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Skatteetaten har for strategiperioden 2015 – 2017 som mål om å sikre stabil og sikker produksjon, forenkle for små næringsdrivende, tilrettelegge for en forbedret identitetsforvaltning, redusere arbeidslivskriminalitet og sikre skattegrunnet ved internasjonale transaksjoner.

For å lykkes med ambisjonene er vi avhengig av å samarbeide tettere med andre offentlige etater, næringslivet og andre land. Videre har vi som ambisjon å forbedre kvalitet i etatens data og registre. Vi må også ha en fremtidsrettet ledelse, kultur og kompetanse og gjennom utvikling skape fundament for Skatteetaten 2025

For å oppnå etatens mål for perioden må vi møte utfordringer som ligger i samfunnsutviklingen.

Digitalisering

Stadig større deler av økonomien digitaliseres. Den digitale teknologien driver fram endringer i transaksjonsmønstre og forretningsmodeller. Dette utfordrer blant annet Skatteetatens evne til å følge pengestrømmer og vurdere hvor den reelle verdiskapningen skjer og dermed hvor en virksomhet er skattepliktig.

Digitaliseringen har den senere tid også vist seg gjennom en betydelig vekst i den såkalte delingsøkonomien. Delingsøkonomien medfører en vekst av personer og små næringsdrivende som tilbyr tjenester og varer gjennom de digitale plattformene uten nødvendigvis å ha tilstrekkelig kunnskap om gjeldende skatteregler.

Digitalisering har også bidratt til at Skatteetaten gjennom utvikling av felleskomponenter som a-ordningen har inntatt en sentral posisjon i offentlig sektor for å fornye, forenkle og forbedre offentlige tjenester. Tilgang til flere datakilder gir samtidig større muligheter til å se sammenhenger og bedre forstå risiko, å ta hensyn til krav til personvern og konkurransesensitiv informasjon.

Internasjonalisering

Internasjonalisering av økonomien er et utviklingstrekk som vi har sett over tid, og som også vil prege utviklingen de nærmeste årene. Dette utfordrer Skatteetatens arbeid som er forankret i et nasjonalt regelverk.

Dette er problemstillinger som Norge ikke er alene om. OECD adresserer utfordringer med beskatning av multinasjonale selskaper gjennom tiltak mot uthuling av skattefundamentet og overskuddsflytting (BEPS). Innen personbeskatning vil det bli økt informasjonstilgang gjennom avtalene om automatisk informasjonsutvikling gjennom CRS. Skatteetaten har allerede mottatt slike data fra USA gjennom FATCA. Dessuten er det et utstrakt samarbeid mellom skatteadministrasjoner i forskjellige forumer og innen forskjellige temaer.

Migrasjon

Økt arbeidsinnvandring og økt antall asylsøkere gir blant annet utfordringer for vår identitetsforvaltning. Stortinget vedtok gjennom statsbudsjettet for 2016 å gi Skatteetaten midler til å gjennomføre en modernisering av folkeregisteret. Moderniseringen av folkeregisteret vil være ferdig i løpet av 2019. På kort sikt må samhandlingen mellom Utlendingsdirektoratet, øvrige rekvirenter av d-nummer og folkeregisteret utvikles slik at kvaliteten i registreringer bedres, og identitetskontrollen blir sikrere.

Arbeidsmarkedet og arbeidsgiverrollen

Digitalisering, internasjonalisering og migrasjon bidrar også til å endre arbeidsmarkedet. Utviklingen antas å føre til at flere går fra å være fast ansatt til å bli selvstendig næringsdrivende, hvilket gjør at tilgang til grunnlagsdata endres og Skatteetatens virkemiddelbruk må justeres.

Arbeidslivskriminalitet

I de senere år har kriminaliteten i arbeidsmarkedet endret seg. Der vi tidligere så inntekt unndratt fra beskatning, ser vi nå en utvikling med mer alvorlig og organisert arbeidslivskriminalitet. Skatteetaten vil i årene fremover bruke betydelige ressurser på å bekjempe dette. Den alvorlige og organiserte arbeidslivskriminaliteten er et problem som Skatteetaten ikke kan løse alene, og det er innledet forpliktende samarbeid med blant andre politi, Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten og Tolletaten. Det er opprette tre tverretatlig sentre for bekjempelse av arbeidslivskriminalitet og to til kommer i 2016. I 2016 skal det også opprettes et nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter som skal bidra til at vi sammen bygger kunnskap om økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

Nye oppgaver

Skatteetaten får nye oppgaver som en del av regjeringens arbeid for en mer helhetlig og effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. Fra 1. januar 2016 overtok Skatteetaten ansvaret fra Tolletaten for motorvognavgifter, særavgifter for registrerte særavgiftspliktige og alle innkrevingsoppgaver. Fra 2017 overtar Skatteetaten ansvaret for særavgifter for uregistrerte særavgiftspliktige og merverdiavgift ved import. Dette er en betydelig økning av Skatteetatens ansvarsområde og innebærer både muligheter og forventninger til etatens arbeid med å løse samfunnsoppgaven.

Det er også forventninger om at Skatteetaten de nærmeste årene skal ha en tettere oppfølging av skatteoppkreving og samarbeid med de kommunale skatteoppkreverne.

Kompetanse

Samfunnsutviklingen gir økt kompleksitet, økt forandringstakt og dermed økte krav til kompetanse. Det utfordrer kravene til de ansattes kunnskap. For å sikre en hensiktsmessig sammensetning av etatens kompetanse på lengre sikt er det avgjørende at etaten klarer å utvikle sine medarbeidere, utnytte den kompetansen som allerede finnes i organisasjonen på bedre måter og utnytte generasjonsskiftet.

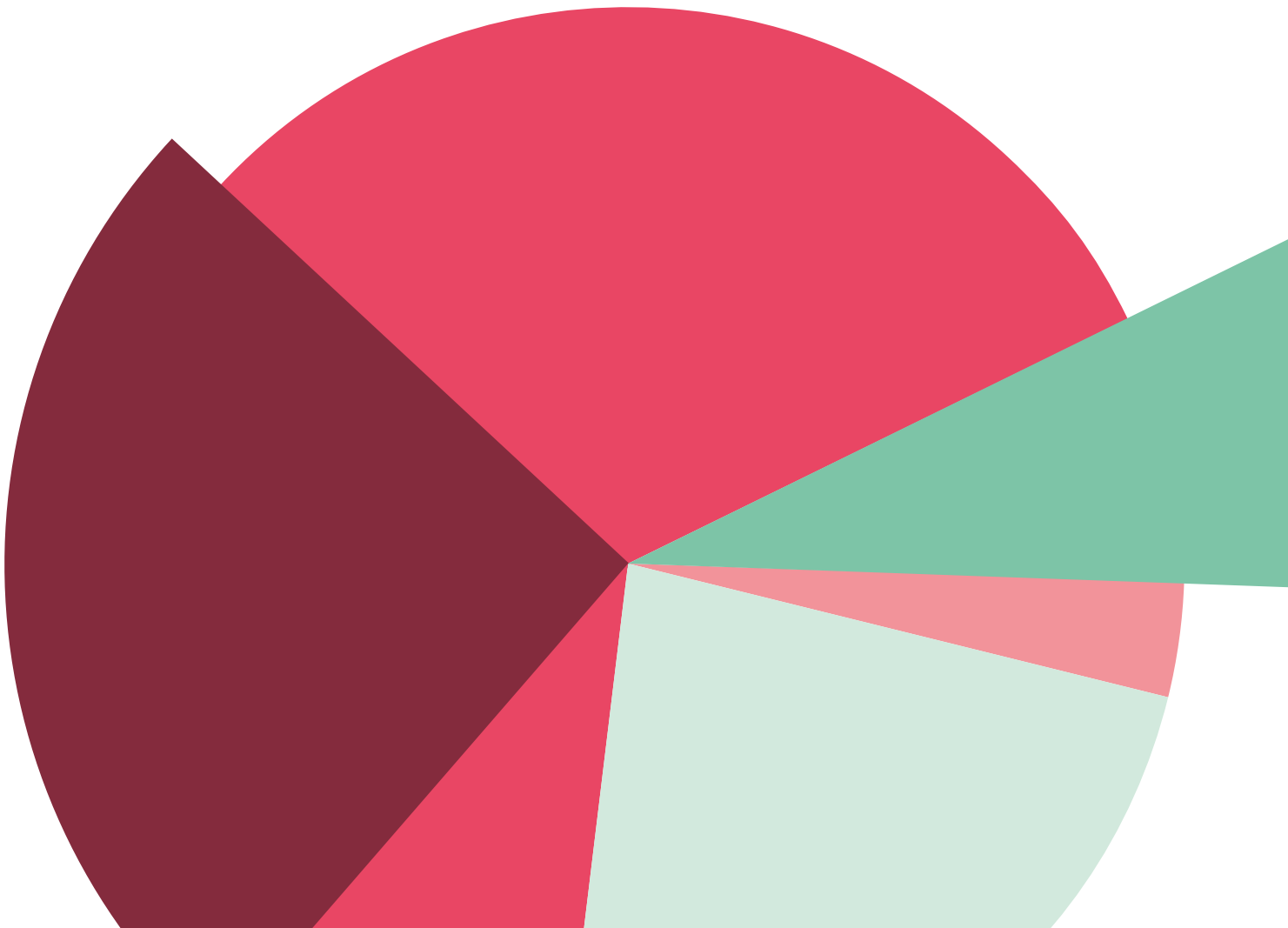
Organisering

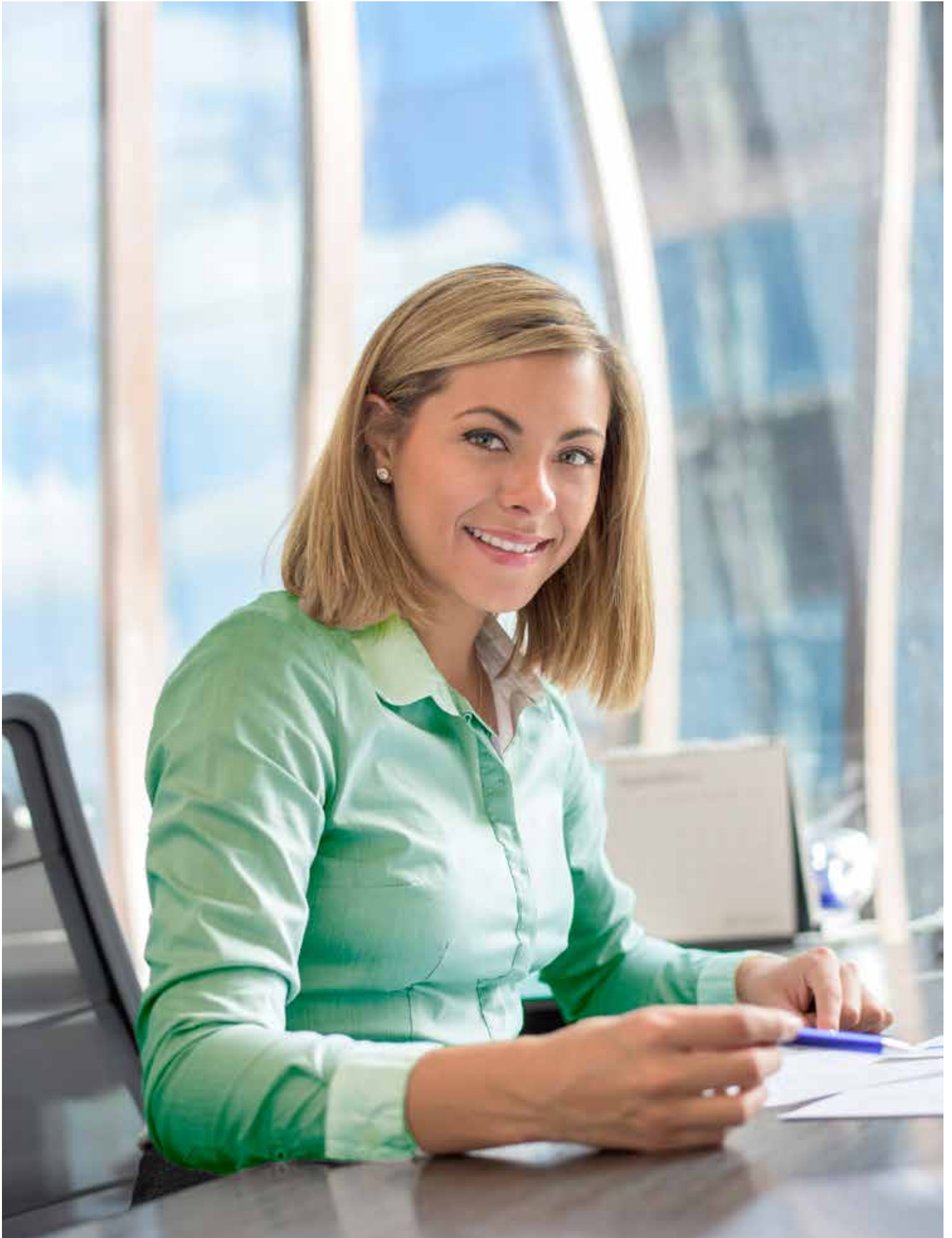
Skatteetaten har fått i oppdrag å vurdere organisering av etaten etter overtakelse av nye oppgaver. Dette er i tråd med etatens strategier med mål om en organisasjon som er bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer og behov.

Kostnadseffektivitet

Det er økte krav til kostnadseffektivitet i forvaltningen. Regjeringen har innført en ordning der de årlig reduserer etatenes driftsbudsjett med minimum 0,5 prosent som en del av avbyråkratiseringen og effektiviseringen. Skatteetaten fikk redusert budsjettet med 0,7 prosent for 2016, i tillegg til gevinstkrav som følge av gjennomførte satsinger.

Reduksjonen i utgiftene skal gjennomføres samtidig med implementeringen av etatens strategiske ambisjoner om betydelig utvikling av tjenester overfor skattyter, modernisering av IT-porteføljen og styrking av innsatsen mot svart økonomi. Dermed er etaten avhengig av å gjennomføre kostnadseffektivisering. Dette inkluderer å spesialisere oppgaver, og forenkle regelverk og interne arbeidsprosesser. Det forventes også at overgangen fra manuelle til automatiserte prosesser, sanering av systemer og aktiv lisensstyring kan gi kostnadsreduksjoner, selv om de største effektene av sanering forventes å komme på lengre sikt.

VI. Årsregnskap 2015

Skatteetaten er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører sitt regnskap etter kontantprinsippet. Årsregnskapet som fremgår i denne delen er det samlede regnskapet for Skatteetaten, herunder alle våre fire regnskapsførende enheter; drift, merverdiavgift, skatteregnskapet og petroleumsregnskapet. Fra 1. januar 2015 ble også Statens innkrevingsentral en del av Skatteetaten. Alle disse enhetene sender separate kasserapporter til statsregnskapet.

Bekreftelse

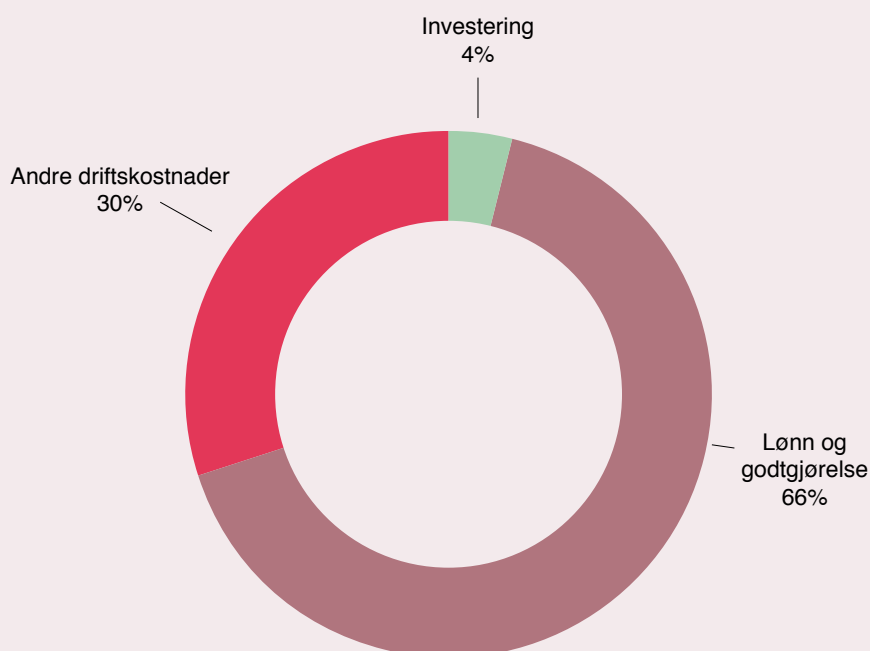
Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav i hovedinstruks fra Finansdepartementet til skattedirektøren. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Skatteetatens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og balanse.

Vurdering av vesentlige forhold

For 2015 var det to vesentlige forhold som påvirket vårt driftsregnskap. Fra 1. januar 2015 kom Statens innkrevingsentral inn med totalt 291 millioner kroner i økning. Det var samtidig en overgang til nettoordning for merverdiavgift som totalt utgjorde 252 millioner kroner i reduksjon.

I 2015 har vi under kap. 1618 benyttet 5,482 milliarder kroner av en samlet bevilgning på 5,968 milliarder kroner. Samlet mindreutgift utgjør dermed 485,8 millioner kroner (for postene 01, 21, 22, 45 og 70). Den vesentligste delen av mindreforbruket er knyttet til utviklingsaktivitetene, overtagelse av nye oppgaver og budsjettmidler som er overført fra tidligere år.

Fordelingen av etatens samlede utgifter (for postene 01, 21, 22, 45 og 70):

Post 01 Driftsutgifter – mindreutgift 270,8 millioner kroner

Av de samlede utgiftene utgjør lønn 73 prosent. De andre utgiftene i stor grad er knyttet til utgifter for etatens lokaler og øvrige utgifter.

For analyse av kostnadsutviklingen innen IT-området, se IT – Utvikling og forvaltning i kapittel III om årets aktiviteter og resultater.

Bruken av kontaktregisteret for alle offentlige virksomheter har gitt besparelser i portokostnadene som er redusert med cirka 50 millioner kroner.

2015 har vært et år uten store endringer på området husdrift. Økningen i andre utbetalinger til drift skyldes i hovedsak husleie betalt fra Statens innkrevingsentral. Det har ikke vært større ombygginger eller flyttinger. Energikostnadene har vært stabilt lave. Se forøvrig note 3.

I forbindelse med overtakelse av oppgaver fra Tolletaten 1. januar 2016 er tilrettelegging for å integrere personell i Skatteetatens lokasjoner gjennomført i 2015.

Vi har fått inn Statens innkrevingsentral som gjør at vi har hatt en vesentlig økning på kontoklassen 3 i 2015 (se note 1). Denne økningen skyldes i hovedsak Statens innkrevingsentralers fakturering for innkreving av NRK-lisens. Refusjonene under kontoklasse 3 gjelder også trykkeoppdrag. Skatteetaten utfører trykkeoppdrag for en rekke andre statsetater, bl.a. Tolletaten og Lånekassen.

Post 22 Større it-prosjekter – mindreutgift 198,2 millioner kroner

Post 22 er øremerkede midler. Av mindreutgiften er 101,3 millioner kroner relatert til usikkerhetsavsetninger. Øvrige avvik skyldes tidsavvik. Skatteetaten har hatt bevilgning til 12 hovedprosjekter i 2015 hvorav de største var EDAG, MAG og SAFIR.

Kostnadsutviklingen innen IT-området

Etatens samlede IT-kostnader viste en nedgang fra 2014 med 13 millioner kroner (0,9 prosent) til tross for en betydelig øket prosjektaktivitet. Samlet IT-kostnad utgjorde 1 466 millioner kroner, inklusive en økning i prosjektkostnadene på mer enn 60 millioner kroner. På samme vis som i 2014 utgjorde den største delen av reduksjonen lavere portokostnader hvor restbeløpet til porto nå er nede i 44 millioner kroner. Periodiseringer på grunn av innkjøpskontrakter med ulik varighet har også bidratt til lavere kostnader i 2015. Disse forholdene gjør at det kan forventes et høyere aktivitets- og kostnadsnivå i årene fremover.

Forholdstall mellom proveny og driftsutgifter

Gjennom mange år har Skatteetaten beregnet forholdstallet mellom proveny og post 01 driftsutgifter etter forutsetninger som ble lagt til grunn i 2008, og som vi siden har fulgt fram til og med 2014.

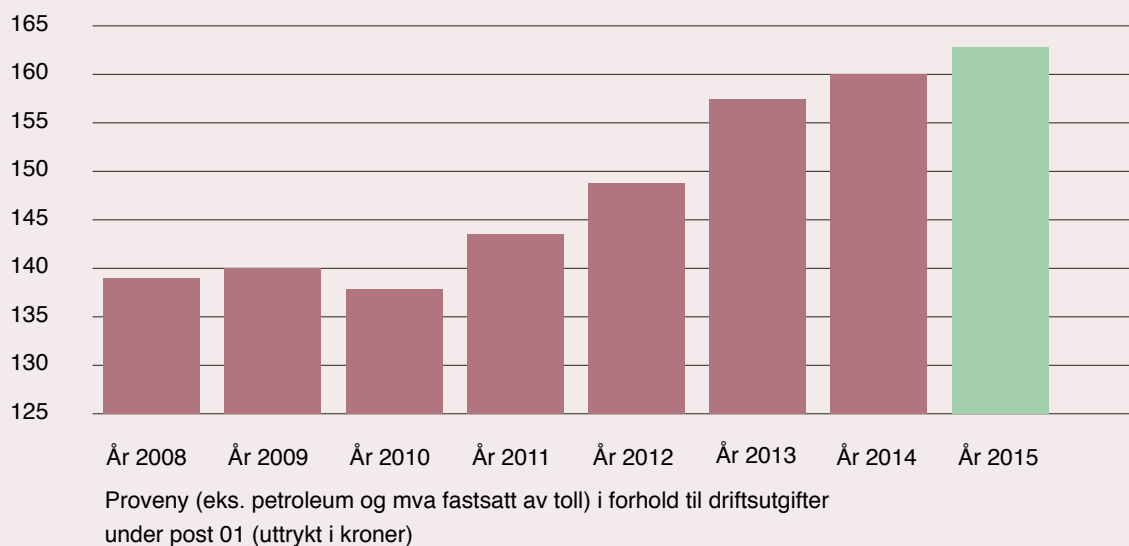
Fra 1. januar 2015 ble forutsetningene endret på tre områder. For det første ble Statens innkrevingsentral innlemmet i Skatteetaten og budsjettet økt med 291 millioner kroner. Samtidig ble nettoordningen for regnskapsføring av merverdiavgift for statlige etater innført, noe som medførte at etatens budsjettildeling i 2015 ble samlet nedjustert med 252 millioner kroner. Den tredje endringen er knyttet til Riksrevisjonens merknad om at oppsettet av skatte- og merverdiavgiftsproveny må basere seg på Skatteetatens samlede skatte- og avgiftsregnskap, mens vi fram til 2014 baserte oppstillingen på utliknet skatt for siste inntektsår. Disse tre endringene gir i sum så store forskjeller fra tidligere sammenstillinger at vi nå legger 2015 til grunn som nytt basisår for ulike sammenstillinger.

Tabellen under viser det faktiske regnskapet under post 01 Driftsutgifter i 2015. I tillegg er nøkkeltall for personal, antall skatte- og merverdiavgiftspliktige, og skatte- og merverdiavgiftsprovenyet tatt med.

Nøkkeltall fra regnskap, personal, manntall og proveny

	2015
Regnskap (mill. kroner) (note 1)	
Post 01. Driftsutgifter	4 893
- Lønn kontogruppe 50 - 54	3 638
- Endring fra året før post 01 - prosent	3,2
Personal	
Arsverk etaten totalt (Netto)	6072
Endring fra året før - prosent	5,4
Avgang - etaten	370
Tilgang - etaten	328
Sykefravær - etaten prosent	6,2
Lønn pr. årsverk (NOK)	599
- Endring fra året før - prosent	2,0
Antall skatte- og merverdiavgiftspliktige (i tusen)	
Skattemanntallet - forskuddspliktige	4 718
Skattemanntallet - etterskuddspliktige	281
Mva - totalt	355
Sum	5 354
- Endring fra året før - prosent	0,6
Skatte- og merverdiavgiftsproveny (mrd. kroner)	
Totalt Skatt- og merverdiavgiftsproveny	1 012
- Endring fra året før - prosent	
- Personlige skattytere	460
- Upersonlige skattytere	67
- Avgift på arv og gaver	0,2
- Skatt og avgift på utvinning av petroleum	74
Merverdiavgift	253
- Merverdiavgift fastsatt av Skatteetaten	114
- Merverdiavgift fastsatt av tollvesnet	139
- Arbeidsgiveravgift	158
Regnskap	
Post 01 regnskap pr. skatte- og merverdiavgiftspliktige	914
Post 01 regnskap pr. årsverk (TNOK)	806
- Endring fra året før - prosent	- 2,1
Proveny over post 01 regnskap	207
Proveny eks. mva fastsatt av toll over post 01 regnskap	178
Proveny eks. petroleum og mva fastsatt av toll over post 01 regnskap	163

Figuren under bygger på grunnlaget som går fram av tabellen over:

Skatte- og avgiftsregnskapene – kommentarer til de største postene (note 6).

5501 72 Fellesskatt

I skatteregnskapet ble det inntektsført 208,0 milliarder kroner. Dette er en økning på 3,3 milliarder kroner (1,6 prosent) i forhold til i fjor. Endringen har sammenheng med økt skatteinngang på forskuddstrekk, forskuddsskatt og overskytende forskudd for personlige skattytere, samtidig som det er reduksjon i innbetalt forskudds- og restskatt fra fire store upersonlige skattytere.

5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

I petroleumsskatteregnskapet ble det inntektsført 103,7 milliarder kroner. Dette er en reduksjon på 66,3 milliarder kroner (- 39,0 prosent) i forhold til i fjor. Reduksjonen skyldes hovedsakelig betydelig lavere utskrevet terminskatt for 2015 sammenlignet med 2014. Inntektene har vist en nedadgående utvikling siden 2012.

5521 70 Merverdiavgift

I merverdiavgiftsregnskapet ble det netto inntektsført 114,4 milliarder kroner. Dette er en økning på 0,5 milliarder kroner (0,5 prosent) i forhold til i fjor. Inntektene har økt med 5,9 milliarder kroner (2,5 prosent), og utgiftene har økt med 5,4 milliarder kroner (4,4 prosent).

5700 71 Trygdeavgift

I skatteregnskapet ble det inntektsført 128,7 milliarder kroner. Dette er en økning på 9,8 milliarder kroner (8,2 prosent) i forhold til i fjor. Økningen har sammenheng med regelverksendringer der folketrygdavgiften for uføre økte med 3,1 prosentpoeng, endret kontorkommune i 2015 for pensjoner fra Arbeids- og velferdsetaten fra Harstad til Oslo samt økt skatteinngang på forskuddstrekk, forskuddsskatt og restskatt for personlige skattytere.

5700 72 Arbeidsgiveravgift

I skatteregnskapet ble det inntektsført 159,7 milliarder kroner. Dette er en økning på 5,3 milliarder kroner (3,4 prosent) i forhold til i fjor.

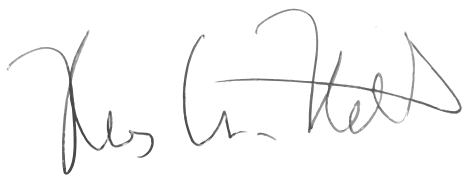
Mellomværende med statskassen

Total økning i vårt mellomværende med statskassen viser en økning på 1,2 milliarder kroner. Mesteparten (1,1 milliarder) er relatert til skatteregnskapet og skyldes en økning av innbetalt tilleggsforskudd i desember for personlige skattytere. Økningen kan ha sammenheng med tilpasninger i forhold til endrede regler for utbytte og aksjegevinster i 2016.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet til Skatteetaten. Revidert regnskap forventes å foreligge i løpet av 2. kvartal i år. Revisjonen er unntatt offentligheten fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen og vil bli publisert på Skatteetatens nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 2.mars 2016

Hans Christian Holte

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Skatteetaten er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015.

Statens innkrevingsentral fører sitt virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandarder. Vi har fått innvilget unntak for å føre etter forskjellige regnskapsprinsipper (virksomhetsregnskapet) ut regnskapsåret 2017. Innkrevingsentralen benytter også eget økonomisystem og har egen innrapportering til statsregnskapet. Vi har imidlertid samkjørt kontoplaner og begge leverer innrapportering til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Vi har også konsolideringsfunksjonalitet i våre regnskaper slik at vi kan levere et samlet årsregnskap.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp med unntak der vi har fått fullmakt til nettoføringer
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Skatteetaten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet etaten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Skatteetaten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for Skatteetaten og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall vi har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Etaten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Årsregnskapet

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Postekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
1618	Skatteetaten	01	Driftsutgifter	A, B	5 158 396 000	4 892 503 909	265 892 091
1618	Skatteetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	163 068 000	159 815 727	3 252 273
1618	Skatteetaten	22	Større IT prosjekter	A, B	524 204 000	325 958 473	198 245 527
1618	Skatteetaten	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A, B	119 110 000	105 688 117	13 421 883
1618	Skatteetaten	70	Tilskudd	B	3 100 000	3 000 000	100 000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	B	19 500 000 000	19 760 467 693	-260 467 693
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	B	1 820 000 000	1 813 570 323	6 429 677
1650	Statsgjeld, renter m.m.	89	Renter og provisjon mm. på innenlands statsgjeld			992	
8450	Skatt nord, Svalbard	04	Diverse			-170 367 895	
0440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter			3 979 028	
0471	Statens erstatningsansvar	71	Erstatningsansvar mm.			4 366 650	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			251 698 601	
Sum utgiftsført					27 287 878 000	27 150 681 618	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Postekst	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3024	Regjeringsadvokaten	01	Erstatninger for utgifter i rettsaker		21 944 717	
3440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål		631 748 225	
3470	Fri rettshjelp	01	Tilkjente saksomkostninger m.m		5 235 614	
3545	Datatilsynet	01	Diverse inntekter		792 140	
3595	Statens kartverk	01	Gebyrinntekt tinglysning		338 135	
3640	Arbeidstilsynet	05	Tvangsmulkt		6 123 089	
3640	Arbeidstilsynet	09	Overtredelsesgebyr		1 495 000	
3718	Helsedirektoratet	04	Gebyrinntekter		528 352	
3910	Sjøfartsdirektoratet	01	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR		142 591 417	
3910	Sjøfartsdirektoratet	04	Gebyr for skip i NIS		35 896 466	
3910	Sjøfartsdirektoratet	05	Overtredelsesgebyrer og tvangsmulkt		3 853 450	
3917	Fiskeridirektoratet	06	Forvaltningssanksjoner		566 137	
4602	Finanstilsynet	03	Prospektkontrollgebyrer		8 890 349	
4602	Finanstilsynet	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.		1 674 393	
4618	Skatteetaten	01	Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr	60 000 000	58 867 280	-1 132 720
4618	Skatteetaten	02	Andre refusjoner	45 433 000	45 127 234	-305 766
4618	Skatteetaten	03	Andre inntekter	31 000 000	36 230 204	5 230 204
4618	Skatteetaten	05	Gebyr for utleggsforretninger	44 000 000	45 673 722	1 673 722
4618	Skatteetaten	07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 000 000	2 236 694	236 694

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
4618	Skatteetaten	85	Misligholdte lån i Statens Lånekassen	290 000 000	268 155 538	-21 844 462
4618	Skatteetaten	86	Bøter, inndragninger mv.	1 300 000 000	1 291 640 353	-8 359 647
4618	Skatteetaten	87	Trafikantsanksjoner	70 000 000	67 824 846	-2 175 154
4618	Skatteetaten	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	260 000 000	277 880 038	17 880 038
4618	Skatteetaten	89	Overtredelsesgebyr	14 000 000	13 746 940	-253 060
4620	Statistisk sentralbyrå	85	Tvangsmulkt		22 157 967	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		14 453 544	
5341	Erstatninger Norges Bank	91	Erstatninger Norges Bank		30 831	
5501	Skatter på formue og inntekt	70	Toppskatt mv.	33 600 000 000	29 988 132 160	-3 611 867 840
5501	Skatter på formue og inntekt	72	Fellesskatt	205 800 000 000	208 007 977 501	2 207 977 501
5506	Avgift på arv og gaver	70	Avgift	300 000 000	295 350 029	-4 649 971
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	40 900 000 000	39 476 659 444	-1 423 340 556
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	72	Særskatt på oljeinntekter	67 200 000 000	64 195 817 311	-3 004 182 689
5521	Merverdiavgift	70	Merverdiavgift	252 000 000 000	114 342 091 847	-137 657 908 153
5565	Statens kartverk	70	Dokumentavgift		8 822 375	
5576	Sektoravgift under Landbruks- og matdepartementet	71	Totalisatoravgift		137 645 440	
5580	Sektoravgift under Finansdepartementet	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene		329 767 666	
5605	Renteinntekter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Av alminnelige fordringer		1 303 965	
5700	Folketrygdens inntekter	71	Trygdeavgift	129 500 000 000	128 679 666 265	-820 333 735
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	170 100 000 000	160 071 202 991	-10 028 797 009
Sum inntektsført				901 516 433 000	748 540 139 672	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet			-721 389 458 055
Kapitalkontoer			
60064601	Norges Bank KK /innbetalinger		544 015 252
60064602	Norges Bank KK/utbetalinger		-6 969 789 979
716105	Endring i mellomværende med statskassen (SV)		12 207 613
60085801	Norges Bank KK /innbetalinger		4 313 683 089
60085802	Norges Bank KK/utbetalinger		-1 460 041 462
716700	Endring i mellomværende med statskassen (OV)		10 181 353
60090301	Norges Bank KK /innbetalinger		534 119 650 980
60090302	Norges Bank KK/utbetalinger		-7 164 989 491
716200	Endring i mellomværende med statskassen		1 115 258 526
60076401	Norges Bank KK /innbetalinger		123 757 020 515
60076402	Norges Bank KK/utbetalinger		-20 084 543 760
716222	Endring i mellomværende med statskassen (F5)		0
60076301	Norges Bank KK /innbetalinger		245 601 439 814
60076302	Norges Bank KK/utbetalinger		-152 479 827 203
716221	Endring i mellomværende med statskassen (EL)		75 192 807
Sum rapportert			-0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				
Konto	Tekst	2015	2014	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
716105	Mellomværende med statskassen for Skatteetaten	-136 457 031	-148 664 644	12 207 613
716700	Mellomværende med statskassen for SI	-83 021 178	-93 202 531	10 181 353
716200	Mellomværende med statskassen for skatteregnskapet	4 069 692 429	2 954 433 903	1 115 258 526
716222	Mellomværende med statskassen for petroleumsregnskapet	0	0	0
716221	Mellomværende med statskassen for MVA regnskapet	-285 927 270	-361 120 077	75 192 807
* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.		3 564 286 950	2 351 446 651	1 212 840 299

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1618 01	206 820 000	4 951 576 000	5 158 396 000
1618 21	5 368 000	157 700 000	163 068 000
1618 22	207 304 000	316 900 000	524 204 000
1618 45	14 510 000	104 600 000	119 110 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overført beløp til neste år										
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hnt avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) int merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1618 01		265 892		265 892	4 924			270 816	247 579	247 579
1618 21		3 252		3 252				3 252	7 885	3 252
1618 22	"kan overføres"	198 246		198 246				198 246	485 900	197 987
1618 45	"kan overføres"	13 422		13 422				13 422	215 800	13 422
1618 70		100		100	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
1632 61	"overslagsbevilgning"	-260 467 693		-260 467 693	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
1632 72	"overslagsbevilgning"	6 429 677		6 429 677	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter:

Skatteetaten har mottatt en rekke fullmakter til å postere på kapitler og poster tilhørende andre departement. Disse fremgår under bevilgningsoppstillingen.

Stikkordet «kan overføres»:

Skatteetatens bevilgning på postene 22 og 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av overført beløp

Stikkordet «overslagsbevilgning»:

Skatteetaten har overslagsbevilgning på kapittel 1632, post 61 og 72.

Merinntektsfullmakt:

Skatteetaten er gitt fullmakt til å overskride bevilgning under kapittel 1618, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4618, post 02 og 03

Bestillingsfullmakt:

Skatteetaten har fullmakt til å foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men ikke slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger kr. 35 mil. på kap. 1618, post 45. For 2015 var overførbart beløp større enn foretatte bestillinger slik at det ikke var nødvendig å benytte seg av fullmakten.

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 31.12.2015			
	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	2 236 694	1 634 450
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	1 131 358	400 000
Salgs- og leieinnbetalinger	1	80 506 080	48 244 930
Andre innbetalinger	1	10 400	0
Sum innbetalinger fra drift		83 884 532	50 279 380
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	3 612 262 587	3 353 565 035
Andre utbetalinger til drift	3	1 648 484 549	1 638 711 760
Sum utbetalinger til drift		5 260 747 137	4 992 276 796
Netto rapporterte driftsutgifter		5 176 862 605	4 941 997 416
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	2 984
Sum investerings- og finansinntekter		0	2 984
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	234 938 167	235 995 206
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	199 088	244 159
Sum investerings- og finansutgifter		235 137 254	236 239 365
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		235 137 254	236 236 381
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	6	748 213 967 989	797 175 777 716
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		748 213 967 989	797 175 777 716
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	21 577 039 008	20 271 494 450
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		21 577 039 008	20 271 494 450
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		8 228 571	7 533 590
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		407 998 962	388 527 371
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-251 698 601	0
Sum rapporterte utgifter på felleskapitler		164 528 932	396 060 961

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 31.12.2015			
	Note	2015	2014
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-721 389 458 054	-772 122 110 430
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		4 072 689 667	2 957 381 874
Kasse		2 000	2 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-143 746 261	-141 924 138
Skyldige offentlige avgifter		-1 106 808	-1 808 732
Annen gjeld		-363 551 648	-369 001 822
Sum mellomværende med statskassen	8	3 564 286 950	2 444 649 182
* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.			
** Spesifiser og legg til linjer ved behov.			
Statens innkrevingsentral ble en del av skatteetaten fra 1. januar 2015 og inngår kun i regnskapstall for 2015			

Note 1 Innbetalinger fra drift		
	31.12.2015	31.12.2014
Innbetalinger fra gebyrer		
Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 236 694	1 634 450
	0	0
	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	2 236 694	1 634 450
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
	952 000	400 000
Refunderbare andre	179 358	
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1 131 358	400 000
Salgs- og leieinnbetalinger		
Avgiftspliktig salg kantine	767 590	901 769
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	2 353 434	2 525 662
Salgsinntekt varer, avgiftsfri	0	3 000
NRK (fakturering for antall mottatte krav til innkreving)	44 947 876	
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	7 918 528	18 973 304
Inntekter fra undervisningsoppdrag	2 009 924	2 642 970
Diverse refusjoner, eksterne	22 508 729	23 198 225
Sum salgs- og leieinnbetalinger	80 506 080	48 244 930
Andre innbetalinger		
Salg utrangert materiell, avgiftsfritt	10 400	0
Sum andre innbetalinger	10 400	0
Sum innbetalinger fra drift	83 884 532	50 279 380
	-0	0

- Økningen skyldes i stor grad at SI ble en del av etaten fra 2015
- Her utgjør fakturering for antall mottatte krav til innkreving (NRK lisens) 45 mill. kr.
- Nedgangen på Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri (printtjenester) skyldes endrede prinsipper for bokføring og at SI ble en del av etaten. I 2014 ble SI fakturert.

Note 2 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	3 278 852 766	3 027 234 045
Arbeidsgiveravgift	407 998 962	388 527 371
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-133 906 528	-117 889 518
Andre ytelser	59 317 387	55 693 137
Sum utbetalinger til lønn	3 612 262 587	3 353 565 035
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.		
Antall årsverk:	6 307	5 985

- Statens innkrevingssentral ble en del av skatteetaten fra 2015 og utgjorde 340 årsverk pr 31.12
- Lønn for SI utgjorde 172 mill. (kontoklasse 5)
- Virkningene av lønnsoppgjøret (og endring i antall ansatte på post 22) i 2014 og 2015 utgjorde 77 mill. i 2015 regnskapet.
- Sykefraværet i etaten ligger på et stabilt nivå fra 2014 til 2015. Økningen i refusjon sykepenger skyldes SI sin andel på 7,2 mill. i tillegg til periodiseringsavvik

Note 3 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	372 932 270	338 943 456
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	4 249 857	1 737 198
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	102 757 555	104 372 276
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	27 605 780	13 890 618
Mindre utstyrskaffelser	105 159 948	84 763 071
Leie av maskiner, inventar og lignende	24 446 128	7 222 921
Kjøp av fremmede tjenester	476 652 372	490 683 636
Reiser og diett	99 139 606	91 286 230
Øvrige driftsutgifter	435 541 033	505 812 355
Sum andre utbetalinger til drift	1 648 484 549	1 638 711 760

- SI's andel av økninger til bygg utgjør 27,9 Mill kr. (kontogruppe 63)
- Reduksjonen på Kjøp av fremmede tjenester (kontogruppe 67) pålydende 15 millioner kroner kommer hovedsakelig av en nedgang på konsulentbruk som gjelder kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT og nettoføringsordningen for MVA

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter		
	31.12.2015	31.12.2014
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	2 984
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	2 984
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	199 032	243 563
Valutatap	56	597
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	199 088	244 159

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer		
	31.12.2015	31.12.2014
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	44 925 129	30 628 997
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	78 588	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	240 200	168 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	189 694 249	205 198 209
Sum utbetalt til investeringer	234 938 167	235 995 206
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetalt til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
	31.12.2015	31.12.2014
Toppskatt m.m	29 988 132 160	34 259 220 165
Fellesskatt	208 007 977 501	204 726 276 125
Ordinær skatt	39 476 659 444	64 212 363 570
Særskatt	64 195 817 311	105 837 376 967
Svalbardskatt/ avg.	173 467 053	-1 070 168 134
Trygdeavgift	128 679 666 265	118 886 779 002
Arbeidsgiveravgift	159 663 204 029	154 391 763 553
Arveavgift	295 350 029	1 879 665 084
Merverdiavgift	114 342 091 847	113 931 296 126
Andre avgifter	476 035 775	
Gebyrer som ikke inngår som driftsinntekt	1 299 191 440	112 429 165
Ymse renteinntekter	1 165 065	187 069
Bøter og andre straffekrav	1 332 108 945	
Erstatninger	10 787 912	7 797 022
Misligholdte lån i Statens Lånekassen m.m.	268 414 809	
Tilfeldige inntekter, ymse	3 898 404	792 002
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	748 213 967 989	797 175 777 716

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
	31.12.2015	31.12.2014
	992	992
	3 000 000	3 000 000
Kompensasjon - kommuner	15 006 121 847	13 733 783 398
Kompensasjon - fylker	4 754 345 846	4 771 659 076
Kompensasjon - ideelle org	1 813 570 323	1 763 050 984
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	21 577 039 008	20 271 494 450

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen				
Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen				
	31.12.2015	31.12.2015		
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell	
Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0	
Obligasjoner	0			
Sum	0	0	0	
Omløpsmidler				
Kundefordringer	13 396 706		13 396 706	
Andre fordringer	4 213 056 295	4 072 689 667	140 366 628	
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 000	2 000	0	
Sum	4 226 455 001	4 072 691 667	153 763 333	
Langsiktig gjeld				
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	
Sum	0	0	0	
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	-141 121 733	0	-141 121 733	
Skyldig skattetrekk	-143 746 261	-143 746 261	0	
Skyldige offentlige avgifter	-791 961	-1 106 808	314 847	
Annen kortsiktig gjeld	-372 083 355	-363 551 648	-8 531 707	
Sum	-657 743 310	-508 404 718	-149 338 592	
Sum	3 568 711 691	3 564 286 950	4 424 741	
<i>* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B</i>				
Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler				
Ervervesdato	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer				
Selskap 1				
Selskap 2				
Balanseført verdi 31.12.2015				0
<i>* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.</i>				

